

قسه‌کانی سمایلی براده‌رم... هەر به قسه‌کانی کاک نافیع ده‌چوون که له کۆبوونه‌وه‌کانی کۆمه‌له... له‌باسی گه‌روگرفت و ئیشه‌کانی کۆمه‌له بۆی شی ده‌کردینه‌وه، وه له ده‌روونی خۆمدا ئه‌و قسه‌یه‌م دووباره ده‌کرده‌وه:

- ده‌بێ ئه‌و رۆژه‌ش بێ که هه‌موو حه‌قیق بۆ خاوه‌نی راسته‌قینه‌ی خۆی بگه‌ریته‌وه.

کاتیکی گیانم له‌ناو گه‌ژاوی کیشه‌که‌ی زه‌وت کردنی زه‌وییه‌کانی باوکی سمایلی براده‌رم... قورتار کرد، هاتمه‌وه ناو کاروانه‌که‌مان، ده‌نگی مام هه‌بده‌ر له‌ په‌رده‌ی گۆتچکه‌م ده‌چه‌قی... به‌توندو تووریه‌ی بانگی ده‌کرد:

- کرمن... کرمن، ئه‌مانه‌ نه‌ک کرمن... به‌لکو مارو دوو‌پشک و عه‌زیان، بێ ئه‌مان و بێ ئاین و پروان. مام زانه‌ویریش... داریکی له‌ لارانی که‌ره‌که‌ی دا و هه‌چه‌یه‌ی لی کرد، رینگا و رینگا باسی شه‌ره‌که‌ی ده‌شتی هه‌ریی ده‌گه‌رايه‌وه:

- ئه‌ینگه‌لیزو قه‌له‌ره‌شکه، کوتک و سینگ... ده‌یان‌ه‌ویست بینه‌ ناو ولات، هاتنی ئه‌و بێگانانه‌ش له‌لای هه‌موو خه‌لکه‌که... زه‌لیلی و چاوشۆری پتوه‌بوو، جگه‌ له‌وه‌ش که کافه‌و دیتته‌ ناو خاکی ئیسلام! وه‌ رووبه‌رووی کاروانه‌که‌ پرسی:

- کێ بێ خۆی به‌ مرۆ بزانی... به‌وه‌ رازی بێ ولاتی بکه‌ویتته‌ ژیر پای دوژمن و بێگانه‌و غه‌یره‌دین؟ ئه‌وجا هاته‌ سه‌ر باسی شه‌ره‌که‌و گوتی:

- هه‌ر مرۆبێکی به‌پیاو حیساب ده‌کرا... یان خۆی به‌ پیاو ده‌زانی، ده‌ستمان دایه‌ خه‌نجه‌ر... شیر... تهنه‌نگ، به‌ درێژایی له‌بنار چپای ره‌شه‌وه‌ هه‌تا سه‌ر سه‌په‌لک... له‌ویشه‌وه‌ بۆ بێخه‌مه‌و ده‌وزی و ده‌وزی هه‌تا گۆپال و ئیفرازو که‌له‌کی یاسین ناغا... دابه‌ش و بلاو بووبه‌وه، ده‌مانویست پێش به‌ دوژمن بگرین و پێ نه‌ده‌بین به‌ له‌شکره‌که‌ی ولاتمان گلاو بکا، دوژمنیش به‌ هه‌تیه‌کی زۆر... به‌ تۆپ و مه‌تره‌لۆس و زریلی و ته‌یاره‌وه... له‌ریگای شه‌قلاره‌وه‌ دیوین به‌ره‌و ده‌شته‌که‌ ده‌کشا، شه‌ری له‌گه‌ل شیره‌و خه‌نجه‌ر و تهنه‌نگه‌ ره‌شکه‌ی ئیمه‌ ده‌کرد، مرۆبه‌کانی ئیمه... تاق و تۆقیکیان تهنه‌گی باش وه‌کوو ته‌یاره‌شکین و جامبیزارو قۆنداغ به‌گره‌تیان... به‌ده‌سته‌وه‌ بوو... ئه‌مانه‌ زۆر خۆشه‌ویست بوون... له‌ شوینی قایم و گرنه‌گ خۆیان له‌ بۆسه‌ نابوو... له‌ نۆزینگه‌کانیانه‌وه‌ راوی دوژمنیان ده‌کرد.

دوژمن به‌و له‌شکره‌یه‌وه‌ هه‌رچه‌ند هه‌ولێ دا نه‌یتوانی بستتیک بیه‌ته‌ پێشه‌وه‌، هه‌موو هه‌یره‌شکه‌کانی پووچه‌ل بوون، پاش چوار رۆژ شه‌ر ملی شۆر کردو له‌ نۆزدوگاکانی... چوه‌وه‌ ناو خۆی.

مام زانه‌ویر... ناهیتی گه‌وره‌ی هه‌لکیشاو ده‌ستتیک و هه‌چه‌ناگه‌ی داھیتنا... خوزیکی هاویشه‌ سه‌ر جاده‌که‌ و پرکینه‌وێک، بۆ کاروانه‌که‌ی گه‌رايه‌وه‌ که:

- چه‌ند رۆژیکی نه‌خایاند... مرۆبه‌کان... جیگا قایمه‌کانیان به‌ردابوون، چاوه‌روانیان نه‌ده‌کرد جارێکی تر دوژمن قه‌سدی هه‌یره‌ش هه‌تان بکا، دوژمنیش له‌لای خۆیه‌وه‌ له‌گه‌ل ناغا و سه‌رۆکه‌کان رێک که‌وتبوو... نۆکه‌ر و دارده‌ستی به‌زێرو دراو کرین... ئه‌مانه‌ش بریه‌ی زێر چاوی کۆزه‌ کردن، له‌بینه‌وه‌ پالپه‌شتی دوژمنیان کردو پێ و شوینیان بۆ دانان... خویزه‌کانی خۆیان به‌ پێش خه‌ست و ئیتر ئه‌وها ده‌سه‌لاتیان وه‌رگرتنه‌وه‌ سه‌ری خۆیان هه‌ر شۆر بوو... به‌لام سه‌ری ئیمه‌شیان شۆر کردو به‌ گیان و مال و زه‌وی و زاوه‌وه‌ فرۆشراوین و بووبه‌ ئه‌وه‌ی هه‌تا ئیمه‌رۆکه‌ش هه‌ر وه‌ها بێن، بێ ده‌رو بێ سه‌رو سامان له‌برسان مردوو!

مام هیده ریش... داخدارانه له مام زانه و پیری و هرگرتنه وه... وه کو تو له ی خوی و خه لکه که ی کرد بیته وه... بهر که وه گوتی:

- به لام.. ئیمه.. قسووریمان پی نه کردن... و دهر دیکمان پی دان هرگیز له بیری نه کن!... وه دهستیکی بۆ دهشته که رایهل کرد.. و وه به دهنگ بانگی کرد:-

- هه تا.. ئیستاش که له شی.. ته یاره بیکی ئه و دوژمنه ی ئیمه و دۆستی ئاگاهه مان.. له و دهشته دا... ده می له قوچه قیسوه!.. مندا له گه مه ی له ناو.. ده کن... جوتیاره کان پیسه ره و بیل.. و داس و.. ته ورداس.. و نامرازی دیکه له ئاسنو... پهل و پۆ.. و جهرگوو هه ناوی ئه و ته یاره یه دروست ده کن!.. عه له ئیخته ش.. پاش بی دهنگیکی دوورو دریش.. ئه میش هاته کو پی گفتوگو.. که هه لی دابه.. و گوتی:-

- ئاخو.. فایده ی چی؟!.. پاشی چی?!.. پاش ئه وه ی ولاتیان.. ئاگر تی بهرداو.. کاولیان کرد.. خه لکی خویان له برسان کوشتن!.. و تاعوونیان... بۆ هینان!.. ده که وته گبیرانه وه ی.. باسی ئه و خه لکه ی له دوا ی شه ره که.. له برسان.. یان.. به نه خۆشی و تاعوون له ناوچوون:-

- مائی سوئی رهشید.. و حاجی مه جیدی برای!.. ئه و جووته برا میترخاسه خاوه ن.. نان.. و خوانانه.. به خرو خیزانه وه... قی بوون.. و تاکیک له و بنه ماله.. نه ما.. هه موویان به تاعوون چوون!.. وه یه که.. به که.. به سه ر ماله کانی... ئه و رۆژه ی گوند.. دا ده چه وه.. و که چۆن... له ئه نجامی ئه و شه رو گرانی.. و رشانه وه یه... قرانیان تی که وت و له ئه نجامیش... هه ر خۆی.. به ته نیا... له گه ل چه ند په راگه نده بیکی رزگاریان.. بوو... و ده یگوت:-

- گونده که مان بووه گۆرستانیکی گه وه!.. مه لا حمید هاته دهنگ... ناوی خوی لی هینا... به ده م لیو بزواندنه وه رووی بۆ لای عه له ئیخته وه رگیترا!.. قسه که ی پی بری و بانگی کرد:

- ئه وه ی خودا له نیوچاوانی به نی ئاده می نووسیبی... ده بی بهیته دی! ئه وه ی ئه و بۆی دانابین... چاره نووسمانه و هه ر ده بی وای!!..

سویحانه لالا... هه ر که ئه م مه لا حمیده دم ده جوولینتی... قین و رک له ده روونی مندا ده جوولینته وه!!
- ده ک نه فره تی خوا له وانه بی... که خودا به م ره نگه به خه لک ده ناسین!!
وا له گه ل خۆم وه ها لیکم ده دایه وه!
- ئه وه ی له نیوچاوانت نووسرابی و...

- هه ر ئه وه یه چاره نووس و توتیکل و کاکلی ژیا نمان... مه لا حمید وه ها ده فره مووی!..
- که مندا ل بووم، مه لا سه عیدی دۆستی باوکی خوالی خۆشی بووم... دلی دایکی ده دامه وه... وه عزی بۆ ددها، هه ولی ددها بروایی به وه بهیتنی... به وه رازی بکا که نه خۆشییه که ی باوکم... کاری خودایه وه له له وحهل مه حفوز بۆ نووسراوه... چۆن بۆی نووسرابی... ده بی وه ها بچی!!

- باوکم له سه ر گازی پشت لیتی پاکشابوو... ئاگای له ده ور به ری خۆی برا بوو... جار نا جار نرکه بیکی ده کرد، مه لا سه عید... چاوی تی پرپیوون... ده می ده جوولایه وه دو عای به سه ردا ده خۆینده وه، باوکم ئاگای له خۆ برابوو... وه ک مه ری سه بر او خره خری له گه روویه وه ده هات، مه لا سه عید دهنگی

به‌رز کرده‌وه و قورعانی پیرۆزی به‌سهردا ده‌خویند:
- ئەلپ‌رحمان... عه‌له‌مه‌ل قورئان... خه‌له‌قه‌ل ئینسان...!
مه‌لا سه‌عید به‌دایکمی ده‌گوت:
- ئەوه‌ی مرۆ له‌ دنیادا ده‌ببینی... ئەوه‌ی له‌ژیانیدا دیتته‌ رینگای... هه‌موو له‌ نیوجاوانی نووسراوه‌و ده‌بێ ببیننی!!

مه‌لا سه‌عید... وه‌عزی بۆ دایکم ده‌دا... وه‌ ده‌بگوت:
- له‌ زه‌مانی به‌ری، پادشاییکی گه‌وره‌و به‌ ده‌سه‌لات هه‌بوو، ئەوه‌ی له‌ دنیادا بیخواسته‌بایه‌... له‌ به‌ر ده‌ستی حازر ده‌بوو، چ هه‌یزیکیش نه‌بوو به‌رامبه‌ر به‌ هه‌یزی ئەو خۆی بگرێ!.
پاشا، کورپتیکی تاقانه‌ی هه‌بوو زۆر خۆشی ده‌ویست چونکی هه‌ر ئەو کورپه‌ بوو ناوو فامیله‌ی پادشای ده‌پاراست و له‌ دوا پرۆژیش ته‌ختی پادشایه‌تی پر ده‌کرده‌وه‌ مه‌لا سه‌عید... ده‌یگی‌راییه‌وه‌... ده‌یگوت:-

شه‌ویک له‌ شه‌وان... له‌ غه‌یبه‌وه‌ ده‌نگیک هاته‌ گوتی پاشا، ده‌نگه‌ بانگی پاشای کرد:
- هۆ پادشای زه‌مان... کورپه‌که‌ت به‌ درپشه‌ی دوو پشک ده‌مری، چاره‌نووسی شازاده‌ ئه‌وه‌یه‌ به‌ ژه‌هری دوو پشک نه‌جه‌لی ژبانی دێ!

پادشا له‌ هه‌مه‌تان ئاگای له‌خۆ بر، که‌ هاته‌وه‌ هۆش خۆی هه‌زی ده‌کرد تۆی دوو پشک له‌سه‌ر رووی زه‌مین بپرتیه‌وه‌... یان هه‌ر نه‌بێ چزووی هه‌موو دوو پشکه‌کانی دنیا ده‌ربکیشی و ژه‌هره‌که‌یان چک بکات!!..

به‌لام ده‌یزانی ئەو هه‌زه‌ی ئەو هه‌رگیز نایه‌ته‌ دی، ئەو کاره‌ی بۆ جێ به‌جێ ناکرێ، له‌ به‌ر ئەوه‌، کۆشکیکی.. له‌ شووشه‌ به‌ند دروست کرد. بۆ ئەوه‌ی کورپه‌که‌ی له‌ ناودا... په‌روه‌رده‌ بکری و ئەوه‌ی دل بیخوازی له‌ ناو ئەو کۆشکه‌ داینا... به‌جۆرێکی وه‌ها ته‌نانه‌ت هه‌وای ده‌روه‌ش وه‌شازاده‌ نه‌که‌وێ، مامۆستا‌ی تایبه‌تیش له‌ ناو کۆشکی بلوورین... فیری فه‌لسه‌فه‌و حیکمه‌ت و ته‌ستیره‌ناسی و هه‌موو ئەو زانیاریانه‌ی ده‌کرد که‌ له‌ دنیای ئەو سه‌رده‌مه‌دا ناسرابوون.

رۆژێک مامۆستا باسی گیان له‌ به‌رانی جیهانی بۆ شازاده‌ ده‌کرد، به‌ وه‌سف کردن... به‌ وینه‌کیشان... دێو... و درنج و درنده‌و ته‌یرو په‌راول و زینده‌وه‌رانی سه‌ر زه‌وی و ئاسمان و ناو ده‌ریاو مێش و مه‌گه‌زی... پێ ده‌ناساندن، که‌ هاته‌ سه‌ر باسی دوو پشک!... مامۆستا وینه‌ی دوو پشکیکی له‌ سه‌ر کاغه‌ز بۆ شازاده‌ کیشا!!

مامۆستا مه‌لا سه‌عیدی... دۆستی باوکی خوالپه‌خۆشبووم به‌ دایکمی ده‌گوت:
- ئەه‌ی خوشکی به‌هه‌شتی و ئیماندار... ته‌ماشای بکه‌... بزانه‌ موقه‌دده‌ری خوا چۆنه‌و چۆن ده‌بێ هه‌ر بینه‌ جێ!

وه‌ بانگی کرد: سوپانه‌للا... خودایه‌ له‌گه‌وره‌یی تۆ!
وه‌ له‌سه‌ر گێرانه‌وه‌ی حیکایه‌ته‌که‌ی پادشاو کورپه‌که‌ی رۆیشت:

- که‌ مامۆستا تایبه‌تیه‌که‌ی شا به‌چه‌... شکلی دوو پشکی بۆ له‌سه‌ر کاغه‌ز کیشا، به‌ فه‌رمان و به‌ ئیزن و ئیراده‌ی خودا... روح چووه‌ به‌ر وینه‌که‌و بوو به‌ دوو پشکیکی ره‌شی کولکن. له‌سه‌ر په‌ره‌ کاغه‌زه‌که‌ جوولایه‌وه‌و کلکی له‌سه‌ر پشتی قیبت کرده‌وه‌و په‌لاماری شازاده‌ی دا، رانه‌وه‌ستا هه‌تا چزووه‌که‌ی له‌ گرتی

ملی کوری پاشا چاندو ژهره که ی رژته ناو خوین و له شی، شازاده ی بی گیان و جووله کرد. مهلا سه عید... چاویتی که له باوکی نه خویشم کرد... که له ناو نوینی مردن بی هوش که وتبوو... جار جاره ناله بیکی ده کرد، له پاشان چاوی دانه واندنه به رده می و مرته ی لیوه هات:

- به نی ئادهم... چاره نووسیبه تی نه و رژه ی ده که ویتنه رحمی دایکی، بوی داده نری!

- ئای... قسه کانی هردوو مهلا... سه عیدو... حمیدو... چند وه بیکی ده چن!

له گه ل خوم نه وها لیکم ده دایه وه:

سه ریکم له کاروان هه لبری، هزم ده کرد روویه پرووی مهلا حمیدو خه لکه که نه وه روون بکه مه وه و پیتیان بلیم که:

- راسته قودرته تی خوداو ده سه لاتی خودا له سهر هه موو قودرته و ده سه لاتی که... به لام خودا... دهستی له م ناله باریه ی خه لکه که دا نییه!

ده مه و بیست خه لکه که تی بگه ن که:

- نه و چو نیه تیه تیژو تال و دژاره... نه و ژبانه پری کویره وه ری و نه رکه ی نیمه... سته می که لیتمان ده کری!

هزم ده کرد نه وه ش تی بگه ن که:

- نه وه ی مهلا حمیدو نه وانی دیکه... ده بلین و ده ی جوونه وه کاویژی ده که نه وه... هه موو خه رافات و نه فسانه و درژو ده له سه و دروست کراون! بو نه وه ش دروست کراون که له ش و گیانی نیمه ی پی سپی بکه ن... هه سته نیمه ی ره شوپووی پی برین، ده سه لاتی نه وه مان بو نه هیله نه وه که بتوانین نه م ژبانه کوله واره و پر ده رده سه ریه بگوزین و خومان له م دژزه خی ژینه رزگار بکه یین.

هزم ده کرد نه و راستیانه به پرووی مهلا حمیدو که سانی کاروانه که ش دایه مه وه...، مام زانه ویر دایه وه قسه و دهستی به گیترا نه وه ی قه و ماوو رو و دا وه کانی شه رکه ی ده سته هه ریر کرده وه گوتی:

- نیمه... بیست مرۆیتیک ده بووین، له گه ل به ره به یان کشاینه ده سته که و به ته می په لاماردانی نه و نژردو گایه بووین که نینگلیسه کان له قه لاته سوز ره گیان داکوتابوو، به ماته مات پاریمان ده ها ویتنه نژردو گاکه و لیتی ده چوینه پیش، له پری گویمان له گرمه گرمی ده عبا... ته یاره بیکی بو، نیمه ش به ناشکوری نه لیم هه رگیز بیبری نه وه مان نه ده کرده که به و به ره به یانه... نه و شه بیتانه بگاته سه رمان، هه تا مشووری نه وه مان کرد خومان له په ناییتیک مه لاس بده یین... له که ندیک... له ژیر سیبیه ری داریک... له سه نکه ریک له و سه نکه رو تابیانیه که له شگری هه لاتی نو ی عوسمانی چولیان کرد بوو... تا مشووری نه وه مان کرد خومان له جیگاییتی که نه مین قایم بکه یین... ده عبا ی به دفه ر وه ک هه لئو له سه رمانه وه حازر بوو، چه ند جار یک به سه رماندا هات و چوو، نه و جا مه ترلیۆسه که ی لی خستینه کار، گولله ی مه ترلیۆسی ته یاره که... وه ک برتشکه له ده ورو به رمان هه لده زۆقسینه وه، وه ک ریزنه بارانی به هار نه و ناوه ی پشانده، پاش کاتیکی که م... ته یاره بیکی دیکه ش له ناسمان په یدابوو... به جووته دایانه به نه یی چیا ی ره ش... گرمه و زیره یان دونه زانده، چه ند بۆمبایه کیان ها و بیسته دۆله کانی چیا و نینجا وه ک باشو و که به سه ر هه ریرو باتاس دا شوپوونه وه، به ره شاش و بۆمبا نه و دوو گونده یان کوتایه وه هاتنه وه سه ر نیمه و نه وه نده به سه رمانه وه نه وی بوون... وام بو ده هات که کلکیان له زه وی ده خشین، خومان به زه و بییه ره قانه که دا... به سه ر زگ خست... ناوی خودامان لی هیتنا، شه هاده بیکی حه قمان خویند:

- نه شهه دو ئهن لا ئيلا هه.....

وه له خوداي گه وره ده پاراينه وه كه:

- خودايه... خوت ده زاني له ريگاي تويه ئه و ميلله ته به دبه خته زور ليكراويه كه خه لقي خوتن... له گهل دوزمنيك شه ريتي كه له وسه ري دونياو له ويه ري به حران هاتون، قهستي گيان و مال و مندالمان ده كه ن، قهستي ئومه تي خوشه ويستي خوت ده كه ن، خودايه... خوشت ساحيبي، ئه وه ي تو ئيراده ت له سه ر بي... سه د شوكر!

لامان يه قين بوو... هه رگيز له بهر هيرشي ئه و درنده... رزگاريمان بو نيبه، كاتييك من به وه رسي ئه و دو عاو پارانه ويه م بو خوداي گه وره ده ناردن... ته ياره كان وه ك تير سه ريكيان بو لاي گوله ك و به ني سپيلك ناو گوله كيان دايه بهر بو مياو بو ده شته كه دايه زينه وه... به سه ر گونده كاني ئه و ناوه سوورپان ده خواردو ئه و گونده انيان بو مياران ده كردن، كه ته ياره كان دايانه وه بن چياو گه لي خانزاد... ديسان به سه ر هه ريو باتاسه وه هاتنه وه سه ر مرؤيه كاني ئيمه، به ئاشكرا ئاگرو دوو كه ل و ته پ و تو ز له سه ر سيساوه و باويان و خرواتان... زؤريه ي گونده كاني ديكه... به رز ده بوه وه... به ري ئاسماني ته ماوي ده كرد!

شؤرؤي لا وچاك كه تيره ندازيكي ئه وه نده ووردبوو... ده رزي هه لده گرت، لوله ي ته ياره شكينه كه ي روه و ته ياره كان به رز كرده وه، ئه و ده عبايانه ي دانه بهر شيلكي گولله، ئيمه ش... هه موومان له گهل ئه و ده سريتمان لي كردن، چوار بو ميا... به ك له دواي يه ك... به ريز به و زه وييه ره قانيه كه وتن كه ئيمه خومان له سه ر زگ لبي رايه خستبوو، دوان له و بو ميايانه ته قين... له گهل ته قينيان من رميك له جيگايه كه ي خوم تي هه لدرام، هاوارنيكم لي هه لستا، هه ستم به چ ئازاريك نه كرد، ده مگوت... ئه و رؤزيه ي پي ده چم... ئيمرؤيه... به لام روح له جيگاييكي قايمه و درنه ده هات، قهت ترسي ئه وه ام لي نه نيشتبوو... به دريژايي ته مه نم ئه و نه وعه شه رهم نه ديتبوو... نه مده زاني چي بكه م... يا چ ده كه م، له ناو ئه و جه هه ننه مه... به بي هوش و ليكدا نه وه... پا په ريم، لوله ي تفه نكه كه م ده ته ياره كان كرد، له گهل هاوه له كاني دي... هه ر كه سه له جيگاي خويه وه ته قه مان له ئاسمان ده كرد... به بي ئه وه ي حيسابي ئه وه بكه ين فيشه كمان لي بيري... يان به هو ي ئه و ته قانه... ته ياره چييه دوزمنه كان... با شتر جيگاكمان ده ست نيشان بكه ن.

خه لكي كاروانه كه... وه كو قه ره قوييان كردي... هه موويان كرو بي دنگ... گوچكه و چاويان به ده مي مام زانه وي به سترابونه وه! كه سيكيان نقه ييكي ليوه نه ده هات، چه ند گويم رايه ل ده كرد... جگه له ده نكي ته ققه ي سمى كه ره كان و خششه ي پي خوستي پياده كان... گويم له هيچ نه ده بوو، كه مام زانه ويري ش له گي رانه وه ي باسي شه ركه كه گه يشته ئيره... مام هه يده ر به گه رمي هه لي دايه و گوتي:

- كوره... ما ئه و وه خته چمان ده زاني؟... ئه و سه رده مه شاره زا نه بوين... ئه و نه وعه شه رمان به حيكايه تيش نه بيستبوو، دنا توخوا بووه به م ره نكه به رهنگاري ته ياره بي؟... شه ري ته ياره بكه ي؟!... به لام خودا روجه ي زؤره، به موعجيزه رزگارمان بوو، ئه ري وه للا موعجيزه بوو... كه له نه نجامي ئه و شه رده دا هه موومان سه لامه ت بووين، شؤرؤ نه بي كه ساچمه يييك به له كي چه بي هه لدري بوو... به لام ئه و يش هه ر سه لامه ت بوو!

مام زانه ويري ش... دوا به دواي قسه كه ي مام هه يده ر گوتي:

- به لام گونده كاني... بن چياو ناو ده شت... هه موو كاويل بوون، به بو مياو ده ست ريژي ئه و ته يارانه ئاگريان تيبه ر بوو... خه لك و خواييكي زؤريش له و گونده انه... شه هيد... يا بريندار بوون، زؤر زني زگداريش منداليان له بهر چوو... و به خوشيان رزگاربان نه بوو.

وا دیار بوو مام ههیدر ههزی لی بوو پتر بدوی و مام زانهویر ماوهی بداو تهواو کردنی باسی شه په که بو نه و بهجی بهیلین... بهلام مام زانهویر... بهوه رازی نه بوو که گورسه که بداته... دهست نهو... و... خوئی له تامی بهسهرچونهوهی نهو سهردهمهه ژبانی بی بهش بکاو... بوینی ریتی قسهی له مام ههیدر گرت و بهخوئی دهستی کردهوه به گپرا نهوهی باسی شه په که و تهواو کردنی چونه تی رووداو:

- بهلین... وهکو ههیدر گوتی... خودا به روحمه، سهدهق روحمی خودا پایانی بو نییه!

وه له گهل ناهیتیکی دوورو درپژهوه گوتی:

- پهنگه بهزهیی به جوانی نیمه... و بهمال و مندالمان دا هاتیتهوه... پهنگه روحمی به نیمه تی موحه مه کردی... که نیمه خویمان بو بهکوشتن دهداو خوینمان بو دهرشت، ههر چونی بی... که تهپ و تزده که ههندهک پهویهوه سهرمان هه لیری و دیتمان... چی بیینین؟! دیمان ته یاره ییکیان پوی کردبووه پوژئاواو بهرهو زپی بادینان دهفری و لیتمان دوور دهکهوتهوه، ته یاره کهی تریش ههر بهسهر نیمهوه بهو ناوهدا گیتی دهخواردو ناگرو دووکه له کونه لووتی و له بن زگی هه لدهستا... و گورزه دوکه لیتیکی رهش وهک عهزیا بهدهو ریدا پیچی دهخواردو بهرهو ژورر دهبووه!!

زانیم ته یاره که پیکاهوه... له خویشیانا هه ناسه م تهنگ بوو، به بی دهستی خویم راپه ریم و لوولهی تفهنگه کهم له ناسمان کردهوه... دهستم به تهقه کردهوه... به هه موو هیزم هاوارم کرد:

- شوو... شوو... فلان... فلان... سهیری دهعبایه که بکه ن... سهیر کهن چو ن ناگری گرتووه!

به بی تامانج جیگا کهی خویم بهرداو بهو دهشته دا ده به زیم، له پ ته یاره له عین بو سهر نهو جیگایه بای دایهوه که منی لیتی ده به زیم... لمووزی شوو کردبوو... بهرهو ژیرر دهبووه، له دلی خویمدا دو عای قه نوو تم دهخویندو دیسان شه هادهم هیناوه و لام یه قین بوو ته یاره که بو من دئ و نیتر جار تیکی دیکه رزگار بوونم مه حاله و نه مجاره به زیندی چاوان ناگرمان تی بهرده دا!!

مام زانهویر... وهها رووداوه کهی ده گپرا یه وه... وهکو نهو کاته قه وسابن، چاوی نه بهلق بیسون... هه ناسه ی تهنگ بیسو... بهدهست و دهم و چاو دهجوولایه وه... پاشان هه ندیک هیدی بووه و بزه ییکی له سهر زاری په یدا بوو که گوتی:

- پیانو... درو نه کا... درو شووره بییه، نهو کاته فیکری راکردنم بو دهات... دهمه ویست به لاییتکا هه نیم و خویم رزگار بکه م... بهلام بو کوئی هه لدهاتم و چو ن له دهست نهو شه ییتانه رزگاریم ده بوو؟... به راستی زور ده ترسام... له شم له ناو دوزخی ترس... تا دهات خاو ده بووه... که ته یاره که سهراوسه ره له ناسمانه وه بهرهو زهوی راهات، به بی دهستی خویم و به ترستیکی یه کجار زور بانگم کرد:

- شوو... شوو... ههیدر... سهیری دهعبایه که بکه ن!!

من... بانگه کهم تهواو نه کردبوو که ته یاره له عین... به ناگرو دووکه له که یه وه... چند شاقاویک دوور له من... سهرو لمووزی له زهوی چه قانندن!... گرمه ییکی گه وره ی لیتوهات، ناگره کهی سهرو کلکی زورترو به گورتر ده بوو، له گهل که وتنیشی دوو زهلام له ناو ته م تومانه کهی ده وره ی... ده رپه رین... به په له له که له شی ته یاره که... دوور ده که وتنه وه، یه کیتیکیان به دهست... ناگری له لاق و له ته ری ده کوژانده وه، شوو شوو هاوار تیکی تیژی لی هه لستا... هاواری ده کرده مرویه کان:

- کورینه... ته یاره که مان خست... ته یاره که کهوت!!... و بو لای ته یاره که بهزی! ته یاره چه کانیش... تووندتر ده به زین... وهکو بیانه وی زو به زوو له ته یاره که دوور بکه ونه وه، نهوه ی ناگری له خو ده کوژانده وه...

به شه‌له‌شهل ده‌به‌زی و هاواریکی لی هه‌لده‌ستا... ئه‌وه‌ی دیکه‌ش وا دیار بوو ساغ بوو... له‌پر ده‌ستی بوو ده‌مانچه‌که‌ی بردو ده‌مانچه‌که‌ی هه‌لکیشا... لوله‌ی له‌شورۆ کرد، ئیمه‌ش که ئه‌وه‌مان دیت... به‌بیج یه‌ک و دوو ده‌ست ریتزیکه‌ی توندمان له‌هه‌ردوو ته‌یاره‌چیه‌کان کرد، من... لام وابوو ئه‌وه‌ی ده‌مانچه‌که‌ی هه‌لکیشا... قه‌ستی کوشتنی شورۆ ده‌کا... به‌هه‌موو هیژ بانگم کرد:

- قوریاتان بم... رزگاریان نه‌که‌ن...!

به‌لام پیتش ئه‌وه‌ی من ئه‌و بانگه‌ بکه‌م... هه‌ردوو کافه‌کان مووشه‌په‌رفی جه‌هه‌نهم ببوون. مام زانه‌وێر... ئه‌هیکه‌ی فینکی هه‌لکیشا... وه‌کو چۆن یه‌کیکی ماندوو پشوو ده‌داو به‌هه‌سپته‌وه، به‌و ئاه هه‌لکیشانه‌ هه‌ستی به‌هه‌سانه‌وه‌بیگ ده‌کردو سه‌رکه‌وتووانه‌ سه‌یری که‌سانی کاروانه‌که‌ی ده‌کرد. چه‌ند که‌سپیک له‌کاروانه‌که‌... له‌گه‌ل قسه‌کانی مام زانه‌وێر... گه‌رم ببوون... ده‌ماریان هه‌لستا بوو... به‌ده‌نگ بانگیان ده‌کرد:

- په‌بی ده‌ستتان خۆش بی...

پوور زولیتخاش... ئه‌ویش به‌کزییکه‌وه بانگی کرد:

- وه‌للاهی ده‌ستتان که‌سک بووه... ده‌بی زیاره‌تبان بکه‌ین!

شه‌ریفه‌ شهل که‌تا ئه‌و کاته به‌شداری گه‌توگۆی کاروانیه‌کان و قسه‌کانی مام هه‌یده‌رو مام زانه‌وێر نه‌کردبوو... ئه‌ویش وه‌کو زۆریه‌ی که‌سه‌کانی کاروان هه‌ر گوتی گرتبوو... له‌گه‌ل ئه‌وان به‌خه‌به‌ری خۆش بزه‌ی ده‌گرت و گه‌ش ده‌بوه‌وه... و به‌خه‌به‌ری ناخۆشیش داده‌ماو دلشکا و ده‌بوو، که‌ مام هه‌یده‌رو مام زانه‌وێر له‌گه‌تانه‌وه‌ی باسی شه‌ره‌که‌ گه‌یشتنه‌ سه‌ر کوشتنی ته‌یاره‌چیه‌کانی دوژمن... ئه‌ویش به‌گه‌رمی بانگی کرد:

- یاخوا... ده‌ستتان به‌ئاگری جه‌هه‌نهم نه‌سووتی!

وه‌ مگیزی قسه‌ی هه‌لستا... که‌ پوو به‌پووی کاروانیه‌کانه‌وه پرسى:

- بۆچ نازانن... من چۆن پیم سه‌قه‌ت بوو... بووم به‌شه‌ریفه‌ شهل؟

وه‌ هه‌ر به‌خۆی وه‌لامی پرسیاره‌که‌ی خۆی دایه‌وه‌ که‌ گوتی:

- ئه‌وه‌ی له‌منیش قه‌وما... هه‌ر له‌شه‌ره‌که‌ی ده‌شتی هه‌ریر قه‌وما!...

خووزیکه‌ی تالی قووت دایه‌وه‌ که‌ ده‌یگوت:

- جاران ناوم شه‌ریفی چه‌سه‌نه‌ قیتنه‌ی بوو... ئیمپۆش شه‌ریفه‌ شهل، قیت و قۆزیه‌که‌ی له‌باجه‌وه‌ بۆم به‌جی ما بوو... ئه‌ویش له‌گه‌ل گولله‌بیگ و له‌ئنجامی عومری درێژی پر مه‌بنه‌تیم... چورچ و پووج بووه‌وه‌ سوا...!!

جگه‌ له‌مام زانه‌وێر هه‌واله‌کانی ئه‌و... که‌سانی کاروانه‌که‌ی ئیمه‌ قسه‌که‌ی شه‌ریفه‌ شهلیمان به‌ساردییکه‌وه‌ وه‌رگرت، عه‌له‌ ئیخته‌ش به‌تووریه‌ی ده‌ستیکه‌ی به‌رزکرده‌وه‌ به‌سه‌ر شه‌ریفه‌شهل دا هاواری کرد:

- ده‌زانین... ده‌زانین چۆن بووی به‌م پیاوه‌ چه‌له‌نگه‌... ده‌ به‌س بی... به‌س... مالت کاول... کردته‌ به‌یتی چه‌ته‌می!

وا دیاربوو شه‌ریفه‌ شهل زۆرجار باسه‌که‌ی خۆی بۆ خه‌لک گه‌تێرا بووه‌... له‌به‌ر ئه‌وه‌ش بوو که‌ عه‌له‌ به‌

گالته جاپیتکهوه پروبه پرووی کرد:

- نه بیای به پیای ئینگلیز... به قسهی ئاغات نه کردبا... ههتا وههات لئ نههاتبا!!
شهریفه شهل به لهدهم دانوهکهی عهله ئیخته تاسا، خهریک بوو برهویتهوهو قسهکانی له زگیدا
بهیلتیهوه... بهلام مام زانهوئیر سهریکی ههلبیری و بانگی کرد:

- دهی... دهی... کاک شهریف... دابزانین مهسهلهکهی تۆش چۆن بوو... کوو بووی به شهریفه شهل؟

مام زانهوئیر... پیتی خۆش نهبوو که عهله ئیخته... شهریفه شهل ئهو رووشکین بکا... ههروهها حزیشی
دهکرد مهسهلهکهی شهریفه شهلیش بزانی، مام زانهوئیر... عومریکی زۆری له شهرو کوشتاری ئهو
سهردهمی سهفهربه بهسهر بردبوو، ههتا ئهو کاتهش نهیتوانیبوو خۆی له جغزی عالمی ئهو سهردهمه
رزگار بکا، ئهو زۆر جار بهخۆی ئهووی دهسهلماند که:

- مرۆ... که پیر بوو... حهز له کاوتیز دهکا!!

بوئی دووباره بانگی شهریفه شهل کردوه... که سهربوردهکهی بگپرتیهوه، وهکو بیهوی دلی بداتهوه...
پیتی گوت:

- دهی... دهی، پیاو... گوئی مهده کاک عهلی... دهی، ئهم ریگا دوورو درتیه چۆن دواپی پی دئی؟

کهسانی کاروانیش له بهر دلی مام زانهوئیر... خۆیان کر کرد، عهله ئیختهش ئاورتیکی بۆ لای دهشته
بهربنه که دایهوه ئهویش بی دهنگ بوو، ئهم چۆنیه تیهش وایان له شهریفه شهل کرد که گهرمترو به
ئارهزووه دهست به قسه بکا گوتی:

- ئهمن له قۆلی قهلاته سۆزی پۆلیس بووم... نهک وهکو عهله دهلی بیومه پیای ئاغاو نۆکهری
بیگانه، من... وهام دهزانی پۆلیسیش کارتیکهو نانی پی پهدا دهکری... دنا به وهلاهی بهسهری
هه مووتان... قهت به نیازی خراپه و بۆ ناپاکی خۆم نه کردوه به پۆلیس!!

شهریفه شهل... هه ندیگ له قسه کردن وهستا بۆ ئهووی سهریکی مام زانهوئیر بکاو بزانی داخوا
سویندهکانی چهند برشتیان بووه!... ئهمجا هه ناسه ییکی هه لکیشایه وهو دهستی پیکردهوه:

- له قسه کهی قهلاته سۆر... نه فیری سهید نیزام ئه فهندی بووم، ئهم قۆمیسیره سهیدو ئه ولادی
ره سوولیش بوو، ئیمه له پۆلیسخانه کهدا نزیکی په نجا پۆلیسیک ده بووین، زۆربه مان... خۆشناو... یان
دزه بی... یان خه لکی هه ریرو سورچیاتی بوون جگه له چاوهش و ئه مین ئۆنباش و به کر باشچاوهش ...
ئهمانه وهکو نیزام ئه فهندی خه لکی کهر کوک بوون، ئهو وهخته شه له دهشته کهو له دوه زۆ و سپیلک و
که له کین... گهرم بوو، شینخی سورچیان و حه مه دهشین... به ناوی خه لیفه ی عوسمانلی و به ناوی ئیسلام...
به رگریان له چونه پیشه وهی له شکر ئینگلیزو قه له ره شه که و شه بانه... به ره و گه لی عه لی به گ و ره و اندز
ده کرد، شه و تا به ره به یان له بهر ته قه و هه ره شه و چا و راو... خه و ناچوه چاومان، ئیمه ش به پیتی فه رمانی
سهید نیزام ئه فهندی قۆمیسیر... له ناو پۆلیسخانه که دابه ش کرابووین... هه ستمان راده گرت... چاوه دتری
ده و روبه ری قسه مان ده کرد... نه وه کو شه ره که رکانی سورچی و ئه وانی دی زه فه رمان پی به سن و
به سه رماندا زال بِن، وه رز... پایز بوو هیشتا په له ی نه دابوو به لام شه وان ساردی ده کرد... و مرۆ
نهیده توانی پی پۆشاکتیکی باش هه تا به یانی ئیشکچی بِن، چهند شه و تیکی کشومات و بی ته قه و هه را
تییه ری، ئیمه و امان لیک ده دایه وه که شه ره که رکانیش له بهر ساردی ناتوانن شه و په لامارمان بدن،
مه ترسیمان کهم بیو... هه روا ده و روبه ری پۆلیسخانه ش هیدی دههاته بهرچاو!.. به لام شه و پیک له پر ته قه ی

تفهنگ پهردی ئه و هیمنییهی دری... تهقه که تا دههات زور دهبوو... تا بزمان ناشکرا بوو که شه رکه ره کان دهوړه ی قشله که بیان داوه و بهو شهوه بانگیان راده هیشت:

هوو هوو ئه لاهوو

شیخ عه مباره و شیخ که ندوو... ئیسلام هات و کافر چوو

وه له ناو های و هووه که... به تهقه و دسترپیژتیکی چپ... وهک ره هیلته ی به هار ئیمه یان ده کوتا یه وه، سهدید نیزام ئه فهندی... فه رمانی دا که جوابی تهقه کان نه دهینه وه و به خوئی یهک به یهک پو لیسسه کانی تیگه یان دن که تهقه نه که یین... وه پئی گوتین:

- کورم... کهس تهقه نه کا... هه تا دینه نزیک و تا بزاین چیان گه ره که؟

له و کاته دا دهنگیکی زه لام... له پیتش دوو دهریه گه وره که ی قشله... به رز بووه!!... کابرا گرو گه فیکی زوری ده کرد، چا وړاوی لی ده کردین. که ته سلیم بین ها واری ده کرد:

- هو کافر ده کان... هو مور ته ده کان... خزمه تکاره کانی ئینگلیسی کافر، بی دینینه... بی ئاپروو... و چه یاینه... ورنه دهری... دهر گاکه بکه نه وه... خو بدن به دهسته وه...!!

- دینی ئیسلام هه که... هه ر خوا هه که... هه ر شیخ هه که...

وهرنه سهر ریگی هه ق دهنه به سهری شیخی مه زن سهری هه موتان دهر پین وهک مانگا و مهر سهرتان دهر پین و به جهه ننه موشه ره فتان ده که یین!

سهدید ئه فهندی... بو ماوه بییک په شوکا... وهک سهر لیج شتیواو دههاته بهر چاو... به لام زوو خوئی گرت وه به تاییه تی پاش ئه وهی که دیتی ئیمه ش هه موو سام گرتوو بووین... چه په سا بووین...، فه رمانی پی داین و گوتی:

- پیاو یین... شه ر بکه ن... خو نه دهنه ده ست ئه و دیندانه... شه رمه وه کو ژنان چه کمان لی دارین!!

وه به خوئی پیتش هه موومان تفهنگه که ی به رز کرده وه و لووله ی کرده دهر وهی قشله... به بییک پاکه ت فیشه ک... وه لاهی بانگ و گرو گه فه که ی کابرای دهنگ گه وره ی دا به وه و سهر که وه ته سهر قولله که... له ستاره ی قولله ملی هه لکیتشا و بانگی کرد:

- ئیمه... کافر نین... ئیمه سهدیدو ئه ولادی پیغه مبه رین... ئیمه ئیسلامین... به لام ئه نگو گیل و بی عه قل و خوانه ناسن و بی دین که به قسه ی جه ندرمه عوسمانلییه کان ته فره تان خوار دووه... به قسه ی ئه و رو مییه خوین مژانه... ئه و عوسمانلییه کافران... خه لک ده کوژن... خو تان به کوشتن دهنه...!!

تهقه له هه موو لاییکمانه وه... وهک بریشکه ی سهر سیل... له دیوارو شووره ی پو لیسخانه که مان... هه لده قوزینه وه، سهدید نیزام... له ناو ئه و تهق و هوړه و چا وړاوه ی هیرش هینه ره کان... دهنگی به رزتر کرده وه و قایمتر بانگی کردن:

- ئه و دتانه له بیر چوو... چون عوسمانلییه بی دینه کان... هه موو موسولمانه کانی ئه و ناو چه یه یان له برسان کوشتن؟ چون نانیان له ناو دهمی منداله کانتان دهر ده کیتشا!... چون جلکی ژن و کچه کانی ئیوه یان داده که ندو بو خو یان ده یان برد، ئیوه که ده تانه وی زولم و زوری عوسمانلییه درنده کان بیارین... ئه وه مه عنای ئه مه دبه خشی... ئیوه ش خو تان دیننه ریزی ئه و کافرو له خوانه ترسانه، خودا له ئیوه ش نارازییه و له ی وه کو ئیوه بی به ربیه! و به و کرده و ده تان فرتان به سهر دینی پاکي ئیسلام نامیتی!!

شه ریفه شهل... پر تاره زوو و به هه موو دلپه وه ده یگوت:

- به راستی قۆمیسسیرمان سەید بوو پیاویکی ئازاو بە جەرگ بوو، بە ئیمە ی دەگوت کە:

- سەیدیکی حورەو کوردی شاری کەرکووکە... بە ئەسل لە سەیدەکانی بەرزنجە یە...!

ئەو مەروێه... سەری بچووایە نوێژی نە دەچوو... هەر بە خۆی... پێش نوێژی ئیمە ی دەکرد، پیاویکی ئازابوو... بە چ ڕەنگیک دەستی نەدا... مەردانە بەرامبەر بەو هێرشە ی عەشایرەکان... ڕاوەستا... هەتا... خۆی و هەموو پۆلیسەکانی دوا گوللەیان نەهاویشت... تەفەنگەکانیان نەحەساندەو، کە تەفەنگەکانیشمان بێ خۆراک مانەووە کەلکیان نەما... بوون بە ناویریشک... ئەوسا... ئیمە... هەموو پۆلیسەکان لە حەوشە ی پۆلیسخانە کۆبووینەو... نەماندەزانی چی بکەین... چارەنووسمان چی دەبێ؟، سەید نیزام ئەفەندیش لە هۆدەکە ی خۆی هەر بانگی دەکرد:

- کورە... ئەمەین ئەفەندی... چ بوو جوابی تەلگرافە کە هەر نەها تەو؟ ئەمەین ئۆنباشی موخابەرەچیش... هەر چرکە ی لە مەکینەکە ی وە دەهیناو بە قۆمیسسیری دەگوت:

- جەناب چ بکەم؟ من هەر لە نیوێشەووە خەبەرەکەم داو بە هەولتیر!!

بەکر باشچاوەشیش... بۆ دلدانەووە ترس رەواندەووە لەناومان... دەهات و دەچوو ئەوسەر و ئەم سەری حەوشەکە ی دەکرد... دەگوت:

- ئەوا دەبێن... قۆمیسسیر ئەفەندی... داوای قووت و یارمەتی کردووە، هەر بزانی لەهیکرا قووتی ئینگلیز... بە تۆپ و تەیارەو گەیشت و بلاوی بە عەشایر کرد!

ئەوشەووە هەتا بەیانی... جەهەننەمان بەچاوی خۆ دیت، ترس لەگەڵ خۆتین بە دەمارەکانمانەووە بلاو دەبوو، وەرەسی گیل و هێری کردبووین...! شەریفەشەل خوزیکی تالی قووت دا بەووە گوتی:

- حەقمان بوو وەرەس بێن... ئیمە... مانگیک پتر بوو لەناو ئەو قوللە یە دەژیاین و نەمان دەتوانی لەناو ئەو کەندووە سەر دەربێن... هەناسەبێکی دەرەو هەلمژین، کە رۆژیش هەلات... عەشایر شکیان دەکرد فیشەک و زەخیرەمان نەماو... ئیتر ئەو ی ئیمە دیتمان... دوژمنتان نەبیین!!

- چە کدارە عەشایرەکان... وەک مێروو بەدیواری قوللە ی پۆلیسخانە کەدا هەلدەگەر... هەندە زۆر بوون... لەژمارە نەدەهاتن... دەنگ و هەرایان دونیایان دەهەژاندەو...!

- تەسمیل بێن کافرینە... خۆ بدەن بە دەستەو!

- چە کە کانتان بەاویژن...!

بەشیکێ زۆریشیان خەریکی دوو دەریە گەرەکە ی پۆلیسخانە کە بوون... بە تەورداس و بیورو کوتک و باریە... دەیانکوتایەو، ملیان دەبەر دەرگا گەرەکەو، نا، پاش هەولدانیکێ زۆر لە رێسمەیان برد، وەک سیلاوی بەهار شالاریان بۆ ژوورەو هیناو بەناچاری خۆمان دا بە دەست و تەسلیم بووین، لە هەموو لاییک دەرەیان داين و وەک مێگە لە مەر ریزیان کردین... بۆ دەرەو ی پۆلیسخانە وە پێش خۆیان داين، لە گۆرەپانەکە ی پێش دەرگا گەرەکە... خەتیکێ دزبێژیان پێ بەستین و بەبێ قەرەو سوال و جواب... تەفەنگەکانیان لێ تاگرداين!

هەرچەندە سەید نیزام ئەفەندی و قومیسسیر و بەکر باشچاوەش و هەموو پۆلیسەکان... دەپارانەووە هاواریان دەکرد... دەست و بالیان بە هەوادا بلند دەکردەو:

- ئیمەش... ئیسلامین، موسولمانیش نەبێن... ئیخسیرو دیلین... دیل کوشتن گوناھەو دوور لە پترەو

بروایی موسولمانیه تی!!

ئهوان بهو قسانه پئ دهکهنین، پئش هه موومان به گولله بییک... سهید نیزامی قومیسیپریان سارد کرده وه... له دوای ئه ویش... به کر باشچاوه شیان بی دهنگ کرد، که له شی هه ردوکیان له و گۆزه... له خوتین دا گه وزاندا!!

له پاش کوشتنی قومیسپرو باشچاوهش... ئیمه... پۆلیسهکان قهلهمان شکا، ترسی کوشتن و مردن چاوی تاری کردین... عهقل و ئیدراکی پی نه هیشته بووین، هه ندیکمان دهگریاین... هه ندیکمان دهپارایینه وه به هه موومان بانگمان ده کرد:

- بژی خهلیفه... بژی عوسمانلی... هه بهرقه راریتی شیخی مهزن!!

هه ندیکمان بۆ دهست و پای عهشارهکان دهچووین و ئهوانیش به قۆنداخه تفتهنگ دهیانگتیرایینه وه ریزو، گوپیان له پارانه وه نزاو گریان و کرووزانه وه مان نه گرت، به ریز، له م سهری ریزه که وه دهستیان به کوشتنی پۆلیسهکان کردو یهک له دوای یهک بهریان ده دانه وه.

ئه وهل جار له لای راستی ریزه که وه دهستیان پیکرد، که پیاو کوژه که ی لای چه پیش... دهستیکی بۆ ئه وهی لای راست هه لده پری... ئه وه ئه م ده وه ستا و ئه وهی دی له لای چه په وه... لوله ی تفتهنگه که ی ده کرده سهرو ورگ و سهردلی پۆلیسهکان و وهری ده گتیران!!

شهریفه شهل... له گه ل ئاه هه لکیشانیکی دریزو به گور... له سهر گتیرانه وهی چۆنیه تی شه ره که رۆبشت و گوتی:

- ئه و سهرده مه... من هه رزه کارو جیحیلکی دهم روت بووم، تازه خه تی سمیلم ئاشکرا ببوو، هیچم له دونیا نه دیتبوو، هه ر چاوم کردنه وه خۆم به پۆلیس و له ناو ئه و قولله یه ی دهشتی هه ریر... دۆزیبوه وه، زۆر سووم له خۆبوو... له و ته مه نه و به و رهنگه به جوانه مه رگی... دوور له خوشک و براو خزم و خۆیش... دونیا به جی بهیتم!

له ترسانا تۆقی بووم... زراوم رژابوو... کشته کی چاوه کانم خا و بیونه وه، نه متوانی ریکا به فرمیسه که کانم بگرم... لیسوم ده له رزین... لاقم بیونه که وان... کوور بیومه وه... له بهر پیاو کوژه کان ده پارامه وه وه دم زیراند:

- ئه من مندالم... هه لئه له تاوم... بمبه خشن، به جوانی خۆم بمبه خشن، بکه ن به سه ده قه ی سهری کوری شیخی مهزن!!

به لام ئه وان... هه تا پتر خوتنیان ده رشت... وه کور گا... چاویان سۆر ده بوون... هارتر ده بوون، هه تا ده هات ریزه که یان ته نکتر ده کردو له من نزیک ده بوونه وه!!

شهریفه شهل... سهریکی هه ژاندو بزه بیکی وشکی له سه ر زاری په یدابوو، و له سه ره خۆ ده یگوت:

- ئه گه ر خودا ئه جه لی یه کییک نه هینیت... ئه وها ده بئ، له و ته نگه تاوی و له ناو ئه و خوتین و فرمیسه ک و هاوار و ناله یه دا... خودای گه ره چونکی ئه جه لی نه هینا بووم... فیکریکی خسته میسه کم... ئه ویش ئه وه بوو... که ئه گه ر نۆره ی پیاو کوژه که ی لای راستی ریزه که بوایه... من به پئ دزه له ناوین لینگی شلی پۆلیسهکان خۆم ده دزیه وه وه ده چووم له لای چه په وه خۆم ده خزانده وه ناو ریزه که، به م رهنگه خۆم له گولله ی پیاو کوژه که ی لای راست دوور ده خسته وه، خۆ ئه گه ر نۆره ی کوشتنیش هی ئه وهی لای چه پ بوایه... ئه و خۆم بۆ لای راستی ریزه که ره کیش ده کردو له بهر ئه وهی که له شم بچکۆله و لاوازش بووم... تا

ماوه بیټک پټم نهحه سیان و له گوللهی نهو پیاوکوژانه... وه پهنا کهوتم.

شهریفه شهل ناهیتیکی ساردی خوارده وه له بهرخویه وه دهیگوت:-

- گهلۆ... روح له جیگاییتیکی قایمه ناهیتته دهر... دنا ده بوايه نه من پیتشی هه مووان قنیاتم له بهر براباو گیانم دهرچوبیا... به لآم ههر خوا به خوی ده زانی چ ده کاو نه وهی نهو یوی نووسیوبین... ههر نهو ده بی... و...!! هاته وه سهر گپرانه وهی کاره ساته کهو به خه مگینی گوتی:

- نزیکهی بیست... سی... پویسیستیک به ساغی مابوینه وه، که سوارتیک له گۆره پانه که په یدا بو... وه بانگی کرد:

- لاوکو تاغا... قوربان... شیخی گه وره ده فهرمسووی ده ست له دیله کان نه دهن... نه یانکوژن... ئیخسیره کان به یتنه لای خۆم!!

به لآم هه تا نهو قاسیده گه یشته... و قسه کانی ته و اوکردن و راسپارده کهی شیخی گه وره ی گه یاند... من گولله بیټکم به به له کی پتی راستم کهو تیبو لوولاقم هووردو هه راش ببوو... کهو تیبومه نهو گۆره... نیو که له شی کوژراوه کان!

نهو کاته ی له ناو که له شه کان کهو تیبوم وام ده زانی مردووم و ته و او بووم... دایکی ره حمه تیم هاته وه خه یال... له بهر چاوم زیندوو بووه... به په رۆشه وه به پرووم ده گه شایه وه و پاروه نانیکی به دهسته وه بو... بوی رایهل ده کردم! به پرووم دا ده گه شایه وه بانگی ده کردم:-

- کوپم... شهریفۆک... شهرۆ... وهره... وهره نان بخۆ!!

به لآم من نهو کاته له تینوانا هه ناوم ده سووتا... ناوده مم تال ببوو زۆر زۆر تینوم بو... گه رووم هیشک ببوو... ناگر له ناو هه ناومه وه ههل ببوو... له ناو نهو ناگره وه... بهو هیتزه ی له بهرم دابوو... بانگی دایکم کرد:

- دایۆ... ژۆدۆ... برسی نیم... نان ناخۆم... تینوممه... تینوو... ناوم بۆ بیتنه... ناوم بده ری... ناو... ناو!!

تۆزه هۆشیتکم هاته بو وه بهر که پیاوکوژنه کان له ناو که له شی پویسه پیکراوه کان ده گه ران... نه وهی روحی له بهر مابوو ههل یان ده گرت... گه یشته سهر من... ههل یان گرتم، و دکو غلبه غلبی نه شکوه تیتک گویم لی بوو... یه کیتک به نه ویدی ده گوت:

- دهی... دهی پیاو... نه م تۆلازه به لاقی کهو توه و... برینه که ی چ نینه!!

له گهل زیندوو هه کان به ره و مه لبه ندی شیخ وه پیمان کردین، منیان به داره بازه یه که وه خستبو وه سهر بارگیسرتیکی به له ک... ههر که چاوم به که فه لی بارگیره که ده کهوت... دلّم ده خیتورایه وه چاوم ره شکوه و پیتشکه یان ده کرد، و دکو مه شکه له سهر یشته ی بارگیره که وه له گهل جوولانه وهی بارگیره که... ده هه ژامه وه، تا ماوه بیټک تاگام له خۆم براب... که هاته وه هۆش خۆم... له سهر سه کویتیک درپیشان کردبووم... تیماریان ده کردم... له بهر نازاری برینه که م... وه هۆش هاته وه!!... کابرای به یتال په رۆیتیکی ده سووتاند و ههر به ناگره وه به برینه که ی وه ده نووساندم، هه تا سه قهت نه بووم... ئیزنیان نه دام... ههر له ته کیه که ی شیخ مامه وه، نهو رۆزه ش که به شه قه دارتیک... به شه له شهل... له ده می ده رگای ته کیه ده هاته ده ره وه... له و رۆزه وه... له شهریفه قیته وه... بووم به شهریفه شهل...!!!

وه شهریفه شهل به دهم پیتکه نینیتیکی هیستیربانه وه ده یگوت:

- خه لکه که حه قیان بوو پټم بلتین شهریفه شهل و ناوی راسته قینه م فه رامۆش بکه ن چونکی تا ماوه بیټکی زۆر به سهر گۆچانیتیک دا کوور ببوومه وه و پټم له دوو خۆ ده کیتشا!!

وه له بهر خۆبهوه ناهیتکی دوورو درپژئی هه لده کیشا که ده یگوت:-

- وه لاهه وه بیلاهی... ئیسرۆکه بۆم بووه به یه قین ته گهر نه و رۆژه بکوژابام... حه قی خۆم بوو... چونکی به بی تی فکرین و به بی بیرکردنهوه... ته نهها بۆ سی لیره ی زیر که سه ره مانگان له دهستی ساحیب وهرم ده گرت... بۆ نه و چلکه... بو بوومه چلکی دهستی دوژمن و چه کم هه لگرتبوو، چه کی دوژمن و غهیره دینم هه لگرتبوو... شه ری میلله تی خۆم ده کرد... شه ری براکوژیم ده کرد، ناخ... سه د ناخ... چوو... له دهستم چوو!

هه رچه ند سه بارت به وه ی سه ربورده که ی شه ریفه شهل له لای که سانی کاروانه که ی ئیمه شتیکی نوئ نه بوو... شه ریف بۆ ده یان جار گیترا بوویه وه، ته نانه ت خه لکی گونده که مان به گه وه ره و بچوو کیانه وه... به و به سه رهاته شه ریفه شه لیان ده ناسی... به لام مام زانه ویترو و ه کوو به و به سه رهاته برینی خۆی کولابنه وه و کاره ساته توندو تیز و چه کانی ژبانی رابوردووی خۆی هاتبنه وه به رچا و... ناهیتکی درپژ و توندی خواردوه و له بهر خۆبه وه گوتی:

- خودا... مائی دوژمن و زۆرداره کان کاول بکا... وه کو نه وان مائی نه و هه موو خه لکه یان کاول و نغزۆ کرد...!

وه روویه رووی خه لکه که گوتی:

- ته گهر به ناوی دینه و خواو خه لیفه... ته گهر بۆ شیخ و ناغایه، له نه نجام... چون گورزه که به سه ری ئیمه ی رهش و روت ده که وی... مردن و مال و ویرانی و دهر دو به لاش هه ر له بۆ ئیمه ده میننه وه، گه وه ره و ده ست رۆیشته وه کان... ته نانه ت گه ر دیشیان له سه ر شانی نایشی و بگره نه و گۆشت و خۆینه ی له له شی ئیمه که م ده کرتنه وه ده چنه ناو پیستی نه وان!

مام زانه ویترو... له مه نده پتر له سه ر مه سه له که ی شه ریفه شهل نه رۆیشته مه لا حه میدی ئیسک قورسیش... هه ر وه کو لیبی راهاتبوو... هه لئ دایه و له بهر خۆبه وه سه له و اتیکی هاویشته و دهستی به ورتنه کرده وه، به سه ر بالۆره ناسازه که ی دا چوه وه:

- سه دده ق... سه دده ق... نه وه ی له نیوچاوانی مرۆ نوو سرا بی... هه ر نه وه ی دیتته ری!

بیتزم له مه لا حه مید ده بووه، هه ر جاره ی نه و نه م تریاکه ی ده جووت و کاویژی ده کرده وه؛ و هه ر جاره ی نه و به م رهنکه ده رشایه وه... منیش سه رو دلتم تیک ده چوون... و رشانه وه م ده هات و گیتزه لووکه ی قین و رک... له ناو خسزیدا لوولی ده دام و بۆ ناو تاریکایی بی دوایی رای ده پیچام!.. له ناو نه و گیتزه لووکه یه دا... بانگی مام هه یده رو مام زانه ویترو... نه وانی دیکه م کرد:

- ناخر... خالۆینه... ناخر دوژمن نه وها یه... که سواری ملمان ده بی. خویتمان ده مزی... وشکمان ده کا... روحمان ده رده کیشی... ده ماری ئینسانیه ت و مرۆیه تیمان... ده ماری ره حمان ده بری!

وه له ناو قسه کردن پرسیم:

- خو، دیتتان نه و دوژمنه چهنه بی روحم و بی ویزدان و بی به زه بیسه، چون ده بهه ویست به هه موو نه و عیتک له ناوتان بیات...؟... چون له نه رزو له ناسمان ناگربارانی ده کردن...؟ هه تا له دهستی هات بۆ له ناو بردن و مل پی که چ کردنتان قسووری نه کرد، چون ده بهه ویست قرانتان بخاته ناو...؟ جا چ به گولله... چ به توپ و بۆمباردمانی ته یاره... چ به خنکاندن چ به دهستی خۆی و به هیزی له شکره که ی و چ به هۆی کرئ گرتو و هه لقه له گوئییه کانی... چ به هۆی ناغا و به گزارده و میرو شیخ و... مه لا و هه موو نه وانه ی

که ئەو دوژمنه باش دەزانی جلەوی ئیوهی سادهو... بێ گوناھیان بە دەستە و دەیه!

لەناو شەپۆلی رووداو و کارەساتەکانی شەریفە شەل و مام ھەیدەر و مام زانە و تیر... باسیان دەگێرانەو... لەژێر بارو ئەشکەنجەیی ئەو رۆژە تال و سوپرانە و ستەم و زۆرداری توفیق بەگ و مودیر و ئەوانی دیکە... کە وەک مێردەزمە قەلاچۆی ملمان بیوون و وورده ووردە... خۆنیان ھەلدەمژین و لاشەیان ووشک دەکردینەو، لەگەڵ و پتینەکانی مەلا ھەمید... سەرم گێژ دەبوو، ئەو ھەموو رووداو و کارەساتانەیی کۆن و نوێ... لێم دەبوون بە ھەزاران وینەیی دژ بە یەک و وەک تیسر... تیش... تیش... وەک برووسکە بە بەر چاومدا دەھاتن و تێدەپەڕین، سەرم پتر گێژ دەبوو... دلەم دەبوو رایەو... دەھاتە کولان و ھەلچوون... ھەناسەم تەنگتر دەبوو... دەم بەش دەکردەو، بە ھەناسەیی توند... توند... ھەوای سیپەلکەکانم داو بە دەنگ... روو بە کاروانەکە بانگم کرد:

- ئاخ... سەد ئاخ لە نەزانی و ساویلکە بیمان!!

ھەندیک ھەناسەم ھاتەو بەرو بە ھێمنی لە سەر قسە کەم رویشتم:

- ئاخ... ئەگەر ئیمەش... جلەوی خۆمان نە دەینە دەست ئەوانەیی بۆ ئارەزووی خۆیان... چۆن دەیانھەو... و ھا لێمان دەخوین، ئەگەر یەکتەری بگرن و ھەست بەو بەکەین کە ئیمەیی ھەژارو رەش و رووت... ھەر ئیمە بەرژەو ھەندیمان یەکەو چارەنووسمان وەک یەکەو لەگەڵ ئەوانەیی کە جلەوی خۆمان داو نەتە دەست جیاوازی... زۆر... زۆر جیاوازی، و بەرژەو ھەندی ئیمەمانان... ھەرگیز لەگەڵ ئەوانە و بەرژەو ھەندی ئەوانە ریک ناکەو و دژ بە یەکن، ئەگەر ھەست بەمانە... بەم چۆنیەتی بەم راستییانە بەکەین... ئەو کاتە ئەو زۆرداری تەماحکارانە ناتوانن ئەو ھا بە ئاسانی و بە گۆتەری ھەوایی خۆیان جلەومان بگرنە دەست... و شل و پەیتی بەکن و... بەرەو ئارەزوو نەرەواکانی خۆیان بمان ئاژۆن، ئەگەر ھەست بەمە بەکەین... دوژمنیش ناتوانن و ھا رسوومان بەکا و راومان بنی... بمانخاتە تۆری کوتلەیی و رەگی چلکن و پر دەردو ژانی لەناو جەرگمان دا بکووتن و لاوازان بەکا... بێ ھێزمان بەکا... تا پادەیی بەکا لاوازو بێ ھێزمان بەکا کە توانای ئەومان نەبێت چغە لەو دێرندەیی بەکەین کە دەم دەنێتە لاشەمان، ئەو دەستە بیڕین کە پارووی نان لەگەر و و ساواو مندال و گەورەمان دەرفیتن...!!

زۆریەیی کەسانی کاروانەکە بانگیان کرد:

- ئەشەھە دو بیلا راستە...!

عەلە ئیختەش نەراندی:

- کورینە... سەیر سەیر... شێرکۆ وەک پیاوان قسان دەکا، وەک پیاو وەک و نیوان دەدوئ!

پوور ئەستی ژنیشی ھەلی دا یەو گوتی:

- ئاخ عەلی... ھەیی خودا عافوت کا... ما نازانی شێرکۆ خۆتەو واره و قورعانی ختم کردووە...

چوویتە مەکتەیی شارو... لەویش... خۆتەو و یەتی و زۆر شت دەزانن!

مام زانە و یش نەبێت پوور ئەستی قسە کەیی تەواو بەکا... کە گوتی:

- بەلێ خۆتەو واره زۆر شت دەزانن... زۆر شت فێر دەبێ... ئاگای لە دنیایی دەبێ، پیاوی

نەخۆتەو و ایش نەزانە وەک و کەری پشت بەردیە!

پوور ئەستیش لە سەر قسە کەیی رویشتەو و مەکر بازانە گوتی:

- بابە... بەخودای شێرکۆ بوویتە پیاو... ئەرئ وەللا پیاویک و نیویشەو بە ئیزنی خودا

دهسگيرانتيكي هەر بۆ پهيدا دهكهم!

له پاشدان سهريكي لهمن ههلبيري و لهژيتر ليوهوه بزهيبتيكي بۆ كردم، دايكيشم سهريكي ههلبيري...
ماوهيبتيك له پوور تهستي و كهساني كاروان... وهراما... تهوجا چاوي له پانايي ناسمان گير كردن و
ئاھيكي گهرمي ههلكيشا!

من لهگهڵ قسهكاني پوور تهستي و بزه ژيتر ليوه پر مهعناكهی... دههم گير... شهريميكي زۆر گرقيه
باوهش، ههزار و يهك خهيال به ميتشكمدا دههاتن و رهد دهپوون، دلهم به پهله تر لبي دهدا... بهگورتر
سينگي دهكوتام، تارمايي نهخشين... نهخشيني خوشهويستم لهبهرچاو حازر دهپوو، تارمايي
خوشهويستهكهم... پهيكهري بهژن و بالاي شووش و رتيك و پر ئارهزوي... وينهي پوو زهد
ئهسمهركهی... سۆزي دهنگه نهرمه ناسكهكهی... لهتهلي ميتشك و دهروونيان دهدام... له ويژدانم دا
خويان دهواندو بهسهر ههسوو ئارهزوو و خهياليكي تردا زال دهپوون... دهيانيردمه دونيايبتيكي بين قهواره
و بي سەنگ و بۆتهو كيش... وهك پهريهمووچه لهو دونيايهدا بهههسوو لادا مهلم دهكرد... دهفريم... بهين
بال دهفريم و پيم له جيتگاييكي گير نهدهپوو، وجودم لهناو ئهوه عالمهدا توابهوه، ههولمدا خۆم
بگرمهوه... خۆم به جيتگاييكيهوه بنوسينم... وجودم بدۆزمهوه، له ناوههدا ههناسهيبتيكي درتزم
ههلكيشا... ههزم دهكرد به جۆريكي وهلاميكي پوور تهستي و عهلهي ميتردي بدهمهوه... بهلام مام زانهويتر
ئهوه ههزهي بريم... كه هاتهوه قسهو ئههه خۆزيايهي خواست:-

- خۆزيا... ئهوها پير نهدهپووم!

وهپووي كرده مام ههيدهره بانگي كردهوه:

- ههيدهر... خۆزيا ئهوها پير نهدهپووم... ئهوها بي كهلك و پهك كهوته نهدهپووم، ههتا بۆ رۆژتيكي
ديكهي وهكو ئهوه رۆژه شتيكم پيوه بيني و تواناي ئهوهم بۆ مابايهوه... ئهوه بگهيهنم كه زانهويتر هيشتا
ماوه تواناي ئهوهي ههيه نهنگوست رابوهشيني...!

وه سهريكي ههژاندو چهند دانتيك چاوهكاني لهسهرييك دانان و لهبهرخۆيهوه بهدهنگ خۆزيايهكهي
تهواو كرد:

- به وهلاهيل عهزيم... تهمجاره... لهسهر ئاغا... لهسهر مير... لهسهر شيخ ههتا لهسهر شيخ مهلا
قطب الدين... يش... لام نهدهداو برواييم به يهكيك لهمانه نهدهكرد... بهلام چبكه... چارهه نهماوه...
ئيميرۆكه بي حهول و بي دهسهلام!

مام زانهويتر... ههردوو دهستي له يتيك دهدان كه دهگوت:

- چوو... چوو... رۆيشت و تازهش ناگهريتهوه!

مام ههيدهر... وهكو قسهكاني زانهويتر... ههوالي تهمهني زۆر كاري لهههست و دهرووني كردبن و
قين تينيكي تازهيان بين دابن، لهسهر پشتي كهركهيهوه دهستيكي ههلبيري... وهكو چاووراو بكا...
ئهوها... نهنگوستي رادهوهشانندو بانگي دهكرد:

ئاخ... بۆ ئهوه رۆژه و رۆژتيكي ديكهي وهكو ئهوه رۆژه... بهلام كوا رۆژتيكي ديكهي وهكو ئهوه رۆژه...

وهپووي كرده مام زانهويتر گوتي:

- بهلام لهدهستمان چوو... ههلهههلهتابووين... لهدهستمان چوو... و تازهش ههردهبه هاوار بكهم و
ههزار لهعنهتي خودا له پيري و لهوانهي رۆژهكانيان وهها پيرو بي كهلك كردين!

له پاشان دهسته که ی دانه و انده وه و به بزه بیټکی تال وه گوتی:

- خو ټووت له بیره... که ټیمه هه موومان له ژیر فرماندهی میری باوکی ناغای ټیستامان... باوکی توفیق بهگ... شهرمان ده کرد!

مام زانه و یریش له وه لاما گوتی:

- ټدی... ټدی... هه ی به هه شتی... کوو له بیرم ده چی... که میر به ناوی ټیسلام و به ناوی خه لیفه و به ناوی میراتی و عه شیرت... تانی له ټیمه ده داو ټیمه ی به کوشتن ده دا!

- په ککو... په ککو... خودا له کاری تو... له خه لقی تو!

وه به دهنگ بانگی کرد:

- له دوا بیشتدا... چۆن ناشکرا بوو که میر خۆی له بنه چه کدا... پیای ټینگلیسی دوزمن و بیټگانه بوو، له ژیره وه یارمه تی کاپتانه خیله ی حاکمی هه ولیر بوو!

وه مام زانه و یر به ټهنگوستی ده ستیکی یاخه ی چۆخه له که ی خۆی گرتبوو... ده بهه ژانده وه و ده یگوت:

- تۆیه ټهسته غفیرو لالا... ټه مه قسه ی من نیبه... به لام ده بانگوت میر... مووچه خۆرو دراوکری حاکمه ټینگلیزه که بوه و ټه هه موو ده ست له پشت دانه ی به ناوی ټیسلامی و عه شیرت و تانه لیدانه ی ټیمه ش... هه ر چاو به ستنی ټیمه... خه لکی خودا و موسولمانه دلپاکه کانی عه شیرت بووه... بو هه له خه له تاندنی ټه و خه لکه بووه!

مام هه یدر... به و قسانه ی مام زانه و یر... ته واو گهرم و تووره بوو... رووی کرده خه لکی کاروانه که و گوتی:

- ټیوهش... ټیوهش... شیرکزی لی در چن که مندال وه هی ټه دهره نیبه... به لام ټیوه هه مووتان ناگاتان لی بوو چۆن میر پاش به کوشتن دانی گه لهک له خه لکی گوند و عه شیرت و پاش شکان و هه لاتن و له ناو چوونی عوسمانلیبه کان و تفره توونا بوونی له شگری خه لیفه و هاتنی ټینگلیزی دوزمن بو ناو ولات... دیتتان چۆن میرو کوپو خزمه کانی میرو شیخ و مه لای گوند... به زۆری خه لکی گوندیان کوډه کرده وه و وه پیش ره شو رووته کان که وتن بو پیشوازی له شگری ټینگلیزی داگیرکه ری دوزمن و پیشوازی له شگری قه له ره شکه... که له خزمه ت له شکره که ی ټه دوزمنه... ټه وانیش رمی خۆیان له ناو جهرگی ولات چه قاندو له خزمه ت ټه دوزمنانه وه به ره وه ده شتی هه ریر و په واندز که وتنه ری...!! له پاشدان به په شتیوی و جوړه شله ژاویټک پیده که نی و ده یگوت:

- له ټه نجامیش به قودره تی ټینگلیس... میر کرایه وه به حاکمی ناوچه که!

- شیخیش به پشتیوانی ټه دوزمنه... ته کیه که ی گه وره تر کراو... دهر ویش وهک میتش لیتی کوپونه وه و به دهریدا... شلغه یان به ست!

- مه لاش... جیگای له مزگهوت گهرم و نه رمتر بوو... هه روا له ماله وهش... پارووی چه ورو شیرینتر کرا، ټیمامه تی هه تا کو ټیمروش... به تاپو... به سه ری ټه ودا تاپو کرا!!

وه به ته وه سه وه گوتی:

- شیخ قطب الدین ده یفه رموو: حاکمه ټینگلیزه که ی هه ولیر... خه ونی به چه زره تی پیغه مبه ر دیوه، ټیسلام بووه له سه ر ده ستی کچه سه یدټکی هه ولیری ټیسلام بووه... شه هادی هیتناوه... کچه سه یده که ش وه کو پاداش هه ر له سه ر شه رع ی پیغه مبه ری... بابه گه وری... خۆی پی به خشیه وه خۆی لی ماره کردوه!!

- مه لاش تا ماوه بیټکی زۆر... هه تا کاپتانی خپله حاکمی هه ولیر بوو... هه موو دوا نوټیټیک نه و موعجیزه یه ی نوټیټیکه ران ده گپراپه وه ته سدیقیشی ده کرد، ده بیگوت:
- خودا نه گهر هیدایه تی یه کیک بد... نه گهر ریگای راست و حهق به به بنده بیټکی نیشان بد... نه وها ده بیټ!!..

وه ده بیگپراپه وه که:-

بزانی نه سبب و ته قدیری خودای گه وره... ماشه لالا له ته قدیری تو!! وه له نوټیټیکه ران کانی پرسی:

- کاپتانه ئینگلیسه که له کوټی له دایک بوه؟... ها!

هه به خوټی وه لایمی خوټی ده دایه وه و ده بیگوت:

- له پاش به حران... له ئینگلستان که شهش مانگه ری لیره دووره، له وټی له و کافرستانه و هه به کافریش له دایک بووه... هه له ناو نه و کوفردهش گه وره بووه... به لام چونکی له (له و حهل مه حفوز) بوټی نووسرا بوو... خودا وه بهر مه رحه مه تی خوټه ویستی خوټی خست، ده و جا بزانی موعجیزه له کوټی یه؟
وه مه لای مزگهوت هه لده ستایه سه ر پاشیان... و دهستی به هه موو لایټیک راده وه شاندن که ده بیگوت:
- بزانی... پاش نه و هه موو به حرانه... کوو کیشای.. کیشای... هینای... هینای... هه تا له هه ولیر جیگیری کردو له ویش هیدایه تی داو هینایه سه ر پتی حهق و کیژه سه یدی نه ولادی خوټه ویستی خوټی کرده نه سبب!

مام هه یدر سه ریټکی هه ژاندو به خنده بیټکی بایی گوتی:

- میریش... ئیمه و پیاوه کانی دیکه ی عه شیره تی کوټ کرده وه و پیتی راگه یان دین که:

- عوسمانلیسه کان... به زین... شکان... تی چون... چونکی پیاوی خراب بوون... له دین لایان دابوو... وه دوا ی شه یتان که و تیوون... گه له ک مزگهوت و ته کیه و خانه قایان سووتاندو... گه له ک دزبان له خواو له خه لکی خوا کرد... رسقی موسولمانانیا ن زهوت ده کردو له برسان ده یان کوشتن!
وه ده بیگوت:

- نه وانه کافر بوون... به لام ئینگلیس تیگه یشتوون... خوټنده وارن... عالیمن... یارمه تی ئیسلام ده دن، مزگهوت و ته کیه و خانه قای زۆر دروست ده که ن و حاکمی هه ولیریش... کاپتانی خپله... به خوټی ئیسلام بووه و بوټی ئیسلامه تی حهول ده ده!!

وه میر ملی بوټی له لای مه لای گوند و شیخ قطب الدین... درټیټ ده کردو ده بیگوت:

- وانیه... قوربان یاشیخ!

- وانیه... ماموستا!

له نه نجامیش... دیتمان چون میر... نه ویش له شکر ی کوټ کرده وه و به لام نه مجاره نه ک بوټی عوسمانلی... به شکه م بوټی نه وه ی وه پیتش له شکر ی ئینگلیس و قه له په شکه بکه وټی و ده شتی هه ریرو په واندزو باله کاتی بخاته ژیر فه رمانده و حوکی نه و بیگانانه!!

مام هه یدر... وورده وورده قسه کانی هیمن ده بوونه وه تا له دوا ییدا سه ری هه ندیک دانه واندو له به رخوټه وه دووباره ی کرده وه:

- به لئی... ئیمه هه لئه له تابووین... فرۆشرا بووین... تازه ش رویشت و له ده ستمان چوو... چ نه ماوه

دهستی پتوه بگرین!

ئینجا به ودره سیپیکه وه لیتی کر بوو.

مه لا حمید... له پر لیتی قیت بووه، وا دیاریوو به وه قهلس ببوو که نه وندده باسی شیخ و مه لای گوند دهکرا، به و هویه وه... به مۆنی فرماندی:

- هه خوا... هه خوایه... هه یه وه هه به وه... هه به بووه و هه ده مینتی... هه ده بی... هه نه وه یه و نه ویدی هه موری بۆش و به تال و درۆیه!

وه به په له سه له واتیک هه لداو... چۆن له پر هاته ناو قسه... نه وهاش له پر قهره قویی لی کرده وه! مام زانه ویریش... وه کو هه گوتیشی له پیداجوونه وه که ی مه لا حمید نه بووی... قسه که ی له مام هه بدهر وهرگرتوه و گوتی:

- به لی ئیمه... له ده ستمان چوو... به لام نه و به رهی پاش ئیمه دی... ده بی نه و به ریه... وشیار بکرتنه وه... وه کو ئیمه هه لته خه له تین!

وه ناو ریکی له من دایه وه و گوتی:

- مه گه... هیوا بیک به هی وه کو شیرکووه مابن، مه گه نه مانه بتوانن نه م کۆسپ و قورتانه تهخت بکه و نه م که لیتانه پر بکه نه وه و نه و برینانه ی که وتونه ته له شی میلله تی ئیمه ی ساده و خواپه رست... ساریژ بکه ن.

عه له ئیخته ش... وه کو قسه که ی مام زانه ویری زۆر به دل بووی... له بنی زگیه وه هاواریکی لی هه لستا:

- ئینشانه لاله ره حمان... به حه ول و قه ته ی خودا... ئینشانه لالا!!

به م ره نگه هه تا له هه ورازه که ی سپیلک سه رده که وتین... گف و گۆ گه رمتر ده بوو، له ناو گه رمه ی گف و گۆ به که ش... هه ستمان به چۆنیه تی خۆمان... خاوتر ده بووه... هه ره ها هه ستمان به تپه ره بوونی کات... که متر ده بووه، که به سه ره هه ورازه که ش که وتین... پش نه وه ی بۆ زه ویه ره قانیه کانی سه ر چیاو دۆلی نیشاوه شوڕ بینه وه... ناو ریکم له ده شته به رینه که ی هه ریر دایه وه... چاوم هه تا چیا ی سه فین بری ده کرد، که پکی بی خیر... له گه ل ته م و هه وری ناسمانی نه و هیتواره پایزه... تیکه ل ببوو، رووم سوورانه وه لای باکوورو ترۆپکی شاخه به رزه سه رکه شه کانی گۆشه ندو نارارات که وه ک باوانی که شتییکی زۆر گه وره زل... له ناو نه و ده ریا بی دواییه دا هه لیان دابوو... رهنگی زیویان ده دایه وه رۆژ... نه و رۆژه زه رده پایزه ی لووتی له رۆژئاوا چه قی بوو... و له ناو ده رباییککی ته ماوی به رین به هیمنی نسوم ده بوو. زتی بادینان... رینگاییکی دوورو درژی خوتین بوو، تا چاوم بری ده کرد لی کشابوو... و له ژیر هه ناسه ی رۆژئاوا دا... بریسکه ییکی سووری لاوازی ده کرد...

سووراییه که ی له رووی پانی ناسمان ده دایه وه دووباره ی نه و دونیا به رینه ده بووه!! ده تگوت نه و رووباره گه وریه فرمیسک و خوتنی هه زاران ساله ی گه له زۆر لیکراوه که ی ئیمه یه و کۆبۆته وه و له رینگای دوور و سه ختی ژیا نمان که رخ و ریره ده کاته وه و ده چیته پش به ره و به هاریکی تازه.

رۆژه لاتیش... به ناسته م گه ردیکی شینی لی ده نیشته... هه تا ده هات په رهی ده سه ندو بلاو ده بووه... په یامی کۆتایی نه و رۆژه و پش نه نگه شوه یکی نویمان له گه ل بوو، که گه یشتینه زارگه لیش... ره زه وانه کان تازه چراکانیان پی ده کردن، دارستانه که... له گه ل بای شه و دلداریان ده کرد... هه سستی

دلداریبیه که بیان تیکه‌ل به جریوه‌ی ته‌یری ناو هیتلانه‌کان ده‌بوو، رووباره گه‌وره‌که‌ی خه‌لیفان نه‌نوستبوو،
به‌لام که‌سانی کاروان بریاریان دا‌ئه و شه‌وه می‌وانی رووباره‌که و دارستانه‌که‌ی رۆخ ریگا ... بین،
بارگه‌کانیان لئ خستن، و به‌و جوّره رۆژی یه‌که‌می کاروانه‌که‌مان له ته‌مه‌نی رۆژگار ... پیچراند.

* * *

هۆ ... خالۆی ریتیوار

خالۆ ریتیگاکەم دوورە

مەنزڵ نادیارە و خالۆ

تۆیشوو زەرورە

هۆ ... خالۆی ریتیوار

ریتیگا نازانم

بۆ گەرمیان ... دەپرۆم

خەلکی کویتستانم

دەترسم بچرم ... خالۆ ... لە دوور ولاتا

دل پر لە خۆزگە و هاوار ... ئۆف و ئاواتا

هۆ خالۆی ریتیوار ... خالۆی خوانەناس

بۆچ روحمی ناکە ... بەمنی کەساس

کە بە دۆلی نیشاوەدا تی دەپەربین ... پیتش ئەوەی بگەینە مەنزڵگای شەومان ... مام زانەویر ...
 حەسرەتی هەلەدرشتن گەفت و گۆی ریتیگا دوور و هەواراز و نشیتۆدە ... کارتیکی زۆری تی کردبوو، دەستی
 بردە بناگۆی و بە دەنگە گر و پر سۆزەکە ی بەسەر بەیتە دێرینەکەدا چووە:

هۆ ... خالۆی ریتیوار ... خالۆ

ریتیگام هەورازە

کەسی دور ولات ... چاوەکەم

خالۆ ... دیل و بی نازە

- هیتشتا مندال بووم، هیتوارەیتیکی درەنگ بوو، باوکم لە ناوەندی ژوورەکەدا ... لە پۆخ ئاگردان؛
 لەناو نۆیتەکە ی راکشابوو، بە بازووی دەستی هەردوو چا و بەشیتیکی رووی خۆی داپۆشیبوو ... وام بۆ
 دەهات نوستی ... یان پیتی خۆش نەبی ... چاوی هەلینتی، دایکم بادییە ئاویکی پەلی لە پیتینگانی
 باوکم دانابوو ... ئاوەکە هەلمی لی هەلەدەستتا، دایکم چوو سەرینگانی باوکم ... خۆی بەسەردا
 چەماندەو ... باوەشیتیکی تی وەرھینا ... هەندیک رەکیشتی کرد ... بۆ سەرەو هەلی دەکیشتا ...
 باوکم خۆی شل کردبوو ... وەکو هیزی لەبەر نەمایی ... ئەوها خۆی دابوو دەست دایکم!!
 دایکم ... سەری باوکمی خستە کۆشی خۆی و ئاویکی بۆ لای پشتەو دایەو!

دایکم بالیفیتیکی رەکیشت کرد ... بالیفەکە ی خستە بەرپشتی باوکم ... ئەوجا خۆی لەبن سەرو ملی
 باوکم کیشتایەو، سەرنەکانی ژیر سەری باوکمی یەکە یەکە دەرکیشتان و لەسەر بییک کەلەکە ی کردن ...
 دایکم ... لاشە ی باوکمی رەکیشت کرد ... کیشتایەو ... کیشتایەو ... هەتا گەیانیدیە بالیفەکان و پشتی
 باوکمی وئ کردن ... بەم جۆرە ... باوکم وەکو دانیشتی ... ئەوها راست بوو، دایکم سینگ و گەردەنی
 بە جاجمە کە داپۆشینەو ... ئەوجا هەلستایە سەر پیتیان و گیلانە سەریکی منی کرد ... چاوەکانی ..

مالتق.. دهكرانهوه.. چاوهكانى تى برىم... دهيهويست بزهبيكم بۆ بكا... بهلام بزهكهى بۆ نههات...
ليوهكانى نه پشكوتن... تهنيا خوزيىكى قوت دايهوه و سهري دانهواند، هاته لاي پيىنگانى باوكم...
لچكى جاجمهكهى لهسهه پيىهكانى لادان... جاجمهكهى ههلهدايهوه... ههر ههلى دهدايهوه... ههتاكو
ناوقهدى باوكم... جاجمهكهى لهسهه لادا... لاقهكانى ليىك دوورخستنهوه!!

باوكم... ههتا ناوقهدى پرووت بو... لولاقى پيىهكانى زرد دهكران، دم نادم دهى نالاند... ههر
دهينالاند... كهله نالين دههستا... نركهى دهكرد... ههر نركه نركى بو، نالهو نركهى نهدههستا!!..

چاوم برينه لولاقى باوكم، لهگهله خۆمدا دههگوت:

- بابنه خۆشه... بۆيى ئهوهها دهنايني و نركه دهكا، لهشى زۆر ديشى... لهبهه ئهوه شهويش ههر
دهنايني و دنركيني!!

خوشكه بچكۆلهكهشم نازه... دههگوت:

- پوور بنهوش دهلى... بابۆ نه خۆشه... لهشى ژان دهكا... بۆيى نركه دهكاو دهنايني!!

دايكم... ئاوهگهرمهكهى خسته ناو ههر دوو لاقى باوكم، جاجمهكهى بهسهه لهشى پرووتى باوكم و
بهسهه جامه ئاوه گهرمهكهدا... كيشايهوه، ئاوهكه ههلمى لى ههلهدهستا، دايكم دهستيكي بۆ بن
جاجمهكه برد... دهستهكهى لهبن جاجمهكه دهجوولايهوه!!

باوكم... دهينالاند... دهنكى خاو دهبهوه... ههتا لهپر خۆى ليىك كيشايهوه و ههناسهبيىكى دريژى
ههلهكيشا... لهگهله ههناسه دريژهكه... نركهى وهستا!

پووره بنهوش دهلى:-

- بابۆ نه خۆشه... لهشى بهژانه!

بهبى ويستى خۆم... فرميسك له چاوهكانم ههلقولين و بهسهه پروومهقهوه ريچكهبان بهست و
دهرژانه ناو كۆشمهوه، فرميسكهكانم لهناو كۆشمهوه تكهيان دهكرد!!.. دايكم... سهريكى لى ههلهبريمهوه،
چاوهكانى مالتق ببوون... رهنكى ههلهبرىكاوو... چاوهكانى... سوور ههلهگهرايوون!!... پرووى تىكردم... به
روومدا گهشايهوه، به دهنكيكى نووساو پيى گوتم:

- مهگرين... كورهكهه مهگرين!

وه ليى پرسيم:

- ئهوه بۆ بابۆ دهگرينى... ها؟

- بابۆ... چاكه... چاك دهبيتتهوه!

- رۆلهم... نابيني بابۆ دانيشتوه؟

- كورم... بابۆ چاك دهبيتتهوه... مهگرى... مهگرى... جهرگه مهگرى...!

چاويكى له باوكم كرد... چاوهكانى فرميسكيان لى ههلهدههين! باوكم... بى دهنك بو... پشتى
دابوه سهريهكان... لهگهله... قسهكانى دايكم چاوى... ليىك كردنهوه... به تيلهى چاو روانييه من...
بزهبيىكى نهخۆشانهى بۆ كردم... چاوى لهسهه بيىك دانانهوه!..

دايكم... چاوى بۆ پرووى من گوازتنهوه... ديسان به پرووم گهشايهوه... به دهنكيكى گرينووى
نووساو پيى گوتم:

- رۆلە شېركۆ ... دوغايان بکه!

- برۆ سەربانە که ... سەر بۆ ناسمان بەرزیکه وه ... دوغايان بکه ... له خودا بپارێوه بۆ:

خودایه بابۆ چاک بکه یه وه ... بابۆ چاک بکه وه ... خودایه بابۆ چاک بپیتته وه!

باوکم ... هەندیک جوولایه وه ... له نرکه نرک وهستا ... سەری لەسەر بالیفه که سوورانده لای من ... هەناسه یێکی درێژی دیکه ی خوارده وه چاوی دهگێران، چاوهکانی بابۆ له جارێ بچووکتر بوون، دهستیکی بۆمن درێژکرد ... خۆم پتر لێ نزیک کرده وه ... دهستی وهسەریدا هێنام ... دهسته که ی گوازته وه سەر زگم! ... به ناسته م په نجه کانی ... به ناسته م روومه تی گویشیم... دهسته که ی گوازته وه سەرسینگم... سەر زگم! ... به ناسته م په نجه کانی جوولانده وه ... ختووکه ی ددهام ... ههتا له دوا بیدا زه ندی دهستی گرم ... منبش خۆم بۆ شل کرد ... پتر خۆم بۆ شل ده کرد به بی دهستی خۆم ... پتر خۆم پیتوه دهنوساند، باوکم ... کیشامیه لای خۆی ... زه ندی دهستی بهردام ... دهسته که ی له ناوقه دی وه ریتنام ... به توندی به خۆیه وه قرساندمی ... قرساندمی!!

- بابۆ ... منی زۆر خۆش دهوی ... ئەو زۆر زۆر منی خۆش دهوی، که به خۆیه وه دهی قرساندم ههستم به گه رمایێکی خۆش ده کرد ... که له لهشی ئەوه وه تیکه له به لهشی من ده بوو، دلێ هه لده په ری ... هیمنا بی بانی به سه ردا ... ده کیشام:

- نازانم بۆچ هەندیک جار ... ئەمن رکم لێ ده بپیتته وه!

- که ناهیلێ بچمه ناو مندا لان ...!

- که ناهیلێ له گه ل گولیی هاوریتیم بچمه ناو ره زان!

- که رینگام نادا بچمه کۆلان ... له گه ل مندا لانی گه ره ک به سه ر گردو شاخه کانی گوند ... هه لگه ریتیم ... لیم تووره ده بی ... پیم ده لێ ... له کۆلان خو و ره وشته تیک ده چی ... له سه ر گرده کان ده که وی و نازارت پێ ده گا!!

منبش ئەو کاته رکم لیبی ده بپیتته وه!

که به تووره بی ... به زۆری دهم نیریتته مزگه وت ... هه تا وه نوێژی جه ماعت رابگه م!

- که ئەوهام له گه ل ده کا ... رکم لیبی ده بپیتته وه، هەندیک جار له ناو دلێ خۆمدا دو عاو تووکی لێ ده که م ... ده لیم یاخوا له کۆلم بپیتته وه!!

دایکم ده لێ:

- بابۆ ... ئەتۆی به قه دەر چاوه کانی خۆی و ... پتریش ئەتۆی خۆش دهوی!

پوور بنه وشیش ... ئەویش وه ها ده لێ!

دایک و باوکی گولیی هاوریتیم ... هه روه ها ده لێن!

باوکم ... هه ر به خۆیه وه دهی قرساندم؛ کیشامیه سه ر سنجی خۆی ... سه ری له سینگی من نفووم کرد ... سه رو رووی له سینگمدا ده گه وزاند، سه ری گوازته وه لای گه رده نم ... چه ناگه م... دهمم ... روومه تی ماچ کردم ... چه ند جارێکی دیش روومه تی ماچ کردم وه ... گه رده نی بۆن ده کردم ... بناگوتی ده لیستمه وه ... په نجه کانی دهستی له ناو پرچمدا ده گێران، زوو... زوو ... هه ناسه ی هه لده کیشان و له پاشان له سه ر سینگی خۆیه وه هینامیه خوار و له ته نیشت خۆی داینامه وه ... دیسان به روومدا بزه بیکی کردو گه شایه وه به ده نگیکێ لاواز به دایکمی گوت:

- نوقل بۆ شېركۆ بپینه ... دهی نوقلی بۆ بپینه!.

- من ... بايۆم خوش دهوئ!

- ياره بى خودايه باوكم چاك بكه يه وه ... باوكم چاك بيتته وه، ئيدى چيدى ركم لئى ناييتته وه ... چيدى به دزى دوعا ناكم له كوئلم بيتته وه!

- خودايه ... نامه وئ باوكم بمري ... بايۆم خوش دهوئ ... دهمه وئ هر له كوئشى خوم دابنى ... دهمه وئ به خوئيه وه بمنوسينئ!

- خوايه ... باوكم چاك بكه يه وه!

چاوه كانم ... پرى فرميسك بوون ... حه زم ده كرد به دهنك بگريم ... حه زم ده كرد ... هاوار بكم، خوم به گور هه لدايه وه سهر سينگى باوكم ... دهستم كردنه مى ... له ناو گرياندا بانگم كرد:

- بايۆ هه لسته ... بايۆ چاك بيه وه ... بايۆ توم زور زور خوش دهوئ!!

باوكم ... باه شى تئ وهرينام ... پتر به خوئيه وه قرساندى!.

دايكم ... دوو شه كرؤكه ي.. و سهرى دانه واندر چوه دهره وه!

- جارن ... باوكم پيش نه خوش كه وتنى ... له گه ل خوئدا ده بيردمه ناو بازار، ده ستي ده خستمه ناو ده ستي خوئى ... له گه ل خوئى ده بيردمه دوكانى مه ولوود ... ههردوو گيرفانمى تئى نوقل ده كردم، كه ده گه رايه وه ده ستيكى به سهرى دا ده هيتنام و پئى ده گوتم:

- كه چووئيه وه مال، به شى خوشكت بده!

وه هه نديك بوم كوم ده بوه وه و ده يگوت:

- باشه ... كورم باشه ... وه به شى دايه شى لئ بده ... ئئ كورى خوم!!

وه ده ستيكى ديكه ي وه سهرى را ده هيتنامه وه و به په نجه كانى قئى سهرى ده جوولاندمه وه.

- باوكم ... چاوه كانى له سهر ييک دانانه وه ... ديسان پتر به خوئيه وه نووساندى ... چاوى له سهر ييک دانان ... به دهنكه لاوازه كه ي ... له سهر خوئ ده ستي به گوتن كرد:

هؤ خالۆى ريبوار ... خالۆ

رېگا ... نازانم

بو گه رميان ده روم ... خه لكى كوئستانم

كوئستانان خال خال ... به فرى ناچيتتو

گيانم تو رواه ... هه ي هاوار

چيبكه م ... ناشتى ناييتتو

باوكم ئاهيكي دريئى هه لكيشايه وه ... ده سته كه ي له ناوقه دم شل كرد ... هيتواش هيتواش ده سته كه ي ده كيشايه وه و بو لاي چاوه كانى به رز ده كرد ده وه؛ تا ههردوو چاوى خوئى پئ داپوشتن و ده ينالاند و ده يگوت:

فه لك بروخئ چه رخی ده ورائت

نه ميتئى تاج و ته خت و ئه يوانت

بوه ستي رؤژ و سالت له ده ورائن

وهك ئيمهت ... ئاوا

بەم پۆژە ... گەیانند

هۆ ... خالۆی پیتیوار ... ریتیگاکەم دووره

ناگەرپیمهوه ... نا ... پۆله پیموره

- دایکم دهیگوت: که له ویدیو ده‌ریه‌ده‌ر کراین ... که گوند و هه‌وار و کینلگه‌کامان ... وێران و خاپوور کران ... که میگل و وه‌لسات و گارانمان به‌تالان چوون و به‌شی زۆری خه‌لکی ولات یان له‌ ئه‌نجامی شه‌ر و به‌ریه‌ره‌کانی ژیان ... یان له‌ برسانا له‌ ناوچوون ... ئه‌وانه‌ی که مابووین ... ده‌ریه‌ده‌ر بووین، په‌راگه‌نده‌کان ... یه‌کترمان ده‌گرتوه ... به‌یخ راو ته‌گبیر یه‌کترمان ده‌گرتوه و ... روومان کرده پانایی ئه‌م دونیایه ... به‌ره‌و ئه‌و گهرمیانه کهوتینه روو!!

دایکم سه‌ریتیکی ده‌هه‌ژانده‌وه ... ماوه‌ییک سه‌ری له‌به‌رخۆی ده‌نا! . داده‌ما ... تا داویی ده‌هاته‌وه قسه و ده‌یگوت:

- که له‌شکری عرووس ... جه‌ندرمه و عه‌سکه‌ری عوسمانلی ... ده‌هاته‌نه گونده‌که‌مان ... به‌ هه‌ردوو له‌شکر ... هه‌ردووک لا ... تالانیان ده‌کردین ... به‌ هه‌ردوولا ده‌یانکوشتین، ئه‌وه‌ی نان بوایه ... زاد بوایه و بۆ خواردن بشیابا ... به‌ تالانیان ده‌برد و له‌ برساندا ئیمه‌یان ده‌توولانده‌وه، خه‌لکیکی زۆری گونده‌که ... به‌تایبه‌تی ئه‌وه‌ی لاو بوایه و وه‌به‌رچاویان بکه‌وتبا ... یه‌کسه‌ر گولله‌بارانیان ده‌کرد ... یان به‌ سونگی زگیان هه‌لده‌دری، عوسمانلیبه‌کان گه‌رووی که‌ره‌ی ئامۆزایان به‌ نووکه سونگی هه‌لتراند، ئه‌و سته‌مکارانه که ئه‌و تاوانه‌یان ده‌کرد ... ده‌یانگوت:

- ئه‌م کوره جاسوسه ... جاسوسی رووسه!

وه ده‌یانگوت:

- به‌ فیتل ... به‌قه‌ستی خۆی که‌ر و لال کردووه:

له‌ دواییشدا که‌ره‌یان شه‌هید کرد، زۆر که‌سێش رووی کرده چیاو بوو به‌ چه‌ته و غه‌زاچی ... له‌ په‌ناوه زه‌بریان له‌ دوژمن ده‌دا.

دایکم ... که باسی که‌ره‌ی شه‌هیدی ده‌گێڕایه‌وه ... سه‌ری ده‌هه‌ژانند و له‌ ده‌روونیکی بریندار و کوله‌وه ده‌دوا:

- که‌ره ... داخه‌م بۆ که‌ره، چ لاویکی شه‌نگ و شووش و لیتوه‌شاهه بوو ... سوور و سپی ... چاوشین ... سنگ ... دوو بست پان، له‌ گونده‌که‌ی ئیمه‌ لاویکی وه‌ها شوخ نه‌بوو ... به‌لام حه‌یف ... سه‌د حه‌یف ... هه‌ر له‌ مندالییه‌وه له‌رزوتای گرت و بۆ ماوه‌ییک درێژ که‌وته ناو نوێن و ... که هه‌لسته‌ییه‌وه بی سه‌رو زمان ... بۆ یه‌کجاری که‌رولال بوو!!

دایکم له‌به‌ر خۆیه‌وه ده‌یگوت:-

- عوسمانلییه‌ خوانه‌ناسه‌کان ... هه‌ر له‌به‌ر لاوچاکی و په‌نگ و رووی که‌ره ... شکی جاسوسیان لێن کردو گوتیان له‌ راستی که‌ره و خه‌لکی گوند که‌ر کرد و به‌و ده‌رده‌یان برد!!

- له‌شکری قه‌یسه‌ری رووسیش ... ئه‌وه‌ی له‌به‌ر عوسمانلییه‌ کافه‌کان ده‌مایه‌وه ... ئه‌وه‌ی له‌ ده‌ست ئه‌مانه‌ ساغ ده‌رده‌چوو ... رووسه‌کانیش ئه‌مانه‌ی ده‌گرت و ده‌ی کوشتن ... به‌ به‌هانه‌ی ئه‌وه‌ی که:

- ئیتوه له‌گه‌ل عوسمانلین و شه‌ری عرووسان ده‌که‌ن!!

دایکم ده‌یگوت:

- ئېتىر گوندهكەي ئېتمەو ھەموو گوندهكانى لاجان و ھەموو ولات لە نېوان ئەو دوو دوژمنە ... لە ژئير زەبرو زەنگى عوسمانلى و عرووس ... وەكو گەمى نېيو دوو بەرداشى لېھات!

- ەسكەرى رووس ... كەمتر دەھاتنە ناو گوند ... دەترسان خەلكەكە لە پەناو دەستيان لى بوھشېن ... خۆيان لە پەلاماردانى چەتەو غەزاچىبەكان دەپاراست ...

بەلام كە جەندرمەي عوسمانلى ھېرشىيان دەھىنا ... بەناو گوند وەردەبوون ... وەك گورگەھار ... بەردەبوونە گىيانى موسلمانان وراوو رووت، پەلامارى كېژۆلەي مندالى تازە پشكوتوى دە دواز دە سالەيان دەدا ... كە لەبرسانا لەناو كۆلانەكان ... لەسەر روو ... لەسەر پشت و تەنېشت كەوتبوون و دەقناو، دەيان رڤاندن ... بە تاشكرا پېسانەو دەنېشتن، جارېكيان بە چاوى خۆم دېم كۆمەلېك ەسكەرى تورك ... وەك چۆن ورج پەلامارى بەرخ دەدا و دەي رڤېنى ... ئەوھا ھەر يەكەيان كېژۆلەيەكى بچكۆلەي بەسەر ملىسەو دادابوو ... بۆ ناو چەمەكە رايان دەفراندن ... لە ئەنجام ئەو بې دېن و بې نابرووانە ئەو كېژۆلانەيان بە لەشى خۆتېناو بېسەو ... لەناو چەمەكەدا بەرەللا دەكردن و ھاللاويان بۆ گوندېكى دېكە دەبرد ... !

- عرووسەكان ... مندالىيان دەگەل خۆيان دەبردن، گەلېك لە مندالەكانى گوندو ناوچەكە ... لەبەر بېن دايك و باوكى ... لەبرسان ... لە دەوروبەرى ئۆردوگاكانى لەشكرى رووس كەوتبوون، لەشكرەكە ... پاشماوئى خواردەمەنى خۆيان ... كۆنە جلك و بەرگيان بۆ فرې دەدان، ئەو مندالە دەربەدەرەنە ... دوا بەدواي لەشكرەكە بەرەو ژوور دەكشان، كۆمەلېكى زۆر لەو مندالانە لەگەل لەشكرى رووس ... چوونە ولاتى عرووس و ھەتا ئېستاش كەس سۆراخيان نازانى!!!

دايكم ... دونىاي لى وىك دەھاتەو و فرمېسك لە چاوەكانى دەرژان كە دەبگېرەيوە و دەبگوت:
- ئەوانەي بە زېندووبى مانەو و لە دەست مردن و نەخۆشى نەتولابوونەو ... ژن و پىياو ... مندال و پىر ... لەھەموو دېھاتەكانى ناوچە كەوتنە دەشت و دەر ... ملېيان بە چىايەكانەو نا ... بەدواي ژيان سەريان ھەلگرت، ئەوانەي تواناي رۆبىشتىيان مابوو و گوردېكيان تې مابوو ... بەكۆمەل بەرەو گەرميان رېچكەيان بەست، وەك كاروانىكى شلۆقى درېزى بېن دوايى و بېن سەرو بن ... رېگاي گەرمىيانان دەپېچايەو، و شىتانه ھاوارمان دەكرد بەدەم ھەنگاوى لاواز و نارېكەو ... بانگمان دەكرد:

ھۆ ... خالۆ رېيوار ... خالۆ

رېگا نازانم

بۆ ... گەرميان دەرۆم ؛ خالۆ

خەلكى كوستانم

خەشاماتېكى زۆرى خەلكى لاجان و مەرگەوەر لەو رېگايەدا كەوتبوونە رې، ھەزاران ژن و پىياوى گەندەل ... پىرو پەك كەوتە ... شەل و سەقەت ملېيان بەرېگاوە نابوو ... ھەندېكيان بە گۆچان دەرېبىشتن ... ھەندېك بە دار شەقەو ھەندېك لاکەيان دەھات و بەزۆرى خۆيان رەكېش كرد، ھەندېكيان مندالىيان بەباوھەو بوو ... يان مندالىيان لە پشت و سەرشان قايم كردبوو ... دايكەكان بەسەر ساواكانيان دا كوور بېوونەو ... ھەندېكيان لە ژئير بارى پروپرېچكە ... داھاتبوون و كۆم بېوونەو، بەدرېزايى رېگا ... گەلېك پىرو پەك كەوتە و مندالت دەھاتنە بەرچاو ... لە رۆخ رېگاگە ... كەوتبوون و خۆيان وىك ھېتابوونەو ... سەريان لە ناو ھەردوو ئەژنۆي رووتيان بزر كردبوو ... ھېزى ئەوھيان نەمابوو لەو ماوہبە پتر رېگا بېرن، ھەندېكيان چوار پەليان لى ھاويشتبوو ... لەشيان لە جوولە كەوتبوو ... تەنيا چاويان دەجوولايەو و

دهمیان لیک ددها ... وهکو بیانهوی شتیک بلین ... بهلام نهکس گوئی ی لی دهبون و نهکسبش ناوری
لی ددهانهوه!

لاشهی چهند دایکیتکم ددهیت لهو ریگا دورو پری کوسپ و ههورازه ... وشک هه لگه رابون ...
ساواکانیان به سنگیانهوه قرساند بو ... به مردوویش دهستیان له کوریه کانیان بهرنه ددها!
هشاماته کهی تریش که هیشتا دهجولانهوه وهک کاروانیتیکی بی دواپی میرووله ریگیان هه لده لووشی
... غه لبهو هاوار و نالوه هه راییتیکی زوریان لی هه لده ستا، هه موو بانگیان دهکرد ... بانگیان دهگه یشته
ههوره کان ... بانگیان دهکرد:

فهلک وهرگه ری چهرخی دهورانت

پروخی ... تهخت و ... تاج و ئیوانت

هۆ خالۆ ... خالۆ

ریگام ههورازه

بارم بی نازه

ژینم ناسازه

دهست له باری خۆم هه لئاگرم تازه

هۆ ... خالۆی پیوار

دایکم دهیگوت:

- من و بابۆ و فاتی خوشکت ... لهو ریگا ههورازو سهخته سه رکه وتین ریگامان بری و لهو مردنه
ریگار بوین، به ره به یانیک له گه ل ریژی ئه و ریژه ... چاومان له گوندی زینویتی شیخی هه لینا، له و تیشه وه
گیر نه بوین ... هر له گه ل ئاوابوونی ریژی ئه و ریژه ... به ره و گه رمیان ئاوابوین و تا دهشتی هه ولیر ...
خۆمان نه گرت هوه!

- له پی ... ماموستا مه لا سه عید ... له ژووره که مان پهیدا بو، چو له سه رینگانی باوکی نه خوشم ...
لیتی هه لته رووشکا، سه ری به سه ر سینگی دا که چ کرد ... مرته ییتیکی کرد ... وورده وورده دهنگی بهرز
بووه:

- یاسین وهلقورناتول چه کیم.....!

مه لا سه عید ... قورناتی به سه ر باوکه دا دهخوتید ... چهند مانگیکی بو... زوریه ی ریژانی..
نه خوشیه که ی باوکه .. ئه م قورناتی به سه ر باوکه دا دهخوتید... وه ده یفه رموو:

- قورعان ده رمانی هه موو دهردانه ...

من هه تا ئیم ریژه ش... هه موو سوورده تی... یاسین... و هه روا سوورده تی ئه لره حمانم.. وهک ئاو
له به ره!..

- الرحمن... علم القرآن... خلق الانسان... علمه البیان.

باوکه ... له ناو جیگا که ی راکشابه وه ؛ خه ویکی قوولی لی که وتبوو، گوئی له قورعانه که ی مه لا
سه عید نه بوو، جارن ... که گوئی له دهنگی قورعان دهبوو ... چاوی ده کردنه وه ... هوشیارو گه ش دهبوه وه
سه ری له سه ر بالیفه که ... به لای راست و به لای چه پی خۆی دهجولانده وه، چاوی یه که یه که له رووی من

و دایکم و خوشکه بچکۆله کهم ... ده گیتیران، هه ناسه ی هیمن تر ده بوو ... به لام ئه مجاره هه چهنده مهلا سه عید به دهنگیکه بهرزیش قورعانه که ی دهخویند ... که چی ئه و ته نانه ت چاوه کانیسی هه لئه هینان ... جووله ییکی نه کرد ... ده می بهش کردبووه ... دهنگی هه ناسه ی دههات ... که وتیوووه خه ویکه قوول!

- باوکم ... دهنگی خوش بوو ... که خالۆی ریپواری دهگوت ... که بهیتی شیخ فخرخی دهگوته وه ... که قورئانی دهخویند ... خوشیییک ده رزایه گیانم ... دلنیا و هیمن ده بوومه وه، منیش خالۆی ریپواری له بهر کردبوو، جار جاره له ریگای مزگهوت ... له بهر خۆمدا به منگه منگ دهگوته وه، که له گه ل ئایشه گولی هاو ریم ... گه مه مان ده کرد ... به سه ر گرده کان هه لده گه رایین ... یان به هاران که ده چوینه ناو ره زان ... بۆ ئایشه گول دم گوته وه:

هۆ ... خالۆی ریپواری

خالۆ ... ریگام هه ورازه

ئایشه گولی هاو ری بچکۆله که شم ... فیتری گۆرانیسه که بسوو ... ئه ویش له گه لئی دهگوته وه، که ده گه راینه وه ما ل قۆلمان له قۆلی یه کتری هه لده کیشا ... به دهم را کردن و هه لبه ز هه لبه زه وه پیکه وه گۆرانیسه که مان دهگوته وه:

کویتستانان خال خال

به فری ناچیتۆ

گولێ تۆراوه ... هه ی هاوار

ئاشتی ناییتۆ

- هه ر ئه و رۆژه ... پووره زه خێ و دایکی سه بری له گه ل هه ندیک پرو پیریتزن و ژنه کانی گه رکه هاتنه مالم، له ته نیشته دایکم ... به خه مگینی .. له ته نیشته وه به کزی دانیشتن! ..

باوکم ... ئاگای له دهره وه ی برا بوو، ده ستیکه منی توند گرتبووه ناو ده ستی خۆی؛ ژنه کان .. له پین نینگانی باوکم .. له رۆخ دایکم هه لته رووشکان! ..

مهلا سه عید قورئانی دهخویند:

- یاسین ... وه لقورئانول جه کیم

ژنه کان ده ستیان به فنکه فنک کرد! ..

مهلا سه عید پتر دهنگی بهرز کرده وه:

- ئیننه که له مینه ل مورسه لین ... عه لا سیراتین موسته قیم ...

دهنگی قورعانه که ... به سه ر فنکه فنکی دایکم و ژنه کان دا زال بوو!!

هیواره ییکی درهنگ بوو ... رۆژ ئاوا بسوو، بۆرایه شه و وورده وورده دهکشایه سه ر گوند، ژوو ره که مان دههات تاریک ببێ، دایکم ... له جیگایه که ی هه لستا ... قه ندیله نه و ته که ی داگیرساند، له دهرگاوه دهنگی مه لای مزگهوت هاته ژوو ره که ... مهلا بانگی شتیوانی ده دا:

- ئه للاهو ئه کبه ر ... ئه للاهو ئه کبه ر! ..

مهلا سه عید له قورعان خویندن وهستا.

ژنه کان کر بوون ... فنکه یان برا، ده ستیان به پسته پسته کرد! مهلا سه عید دهسته کانی به ره و ئاسمان

پان کردنه وه ... ده می ده جولا نده وه؛ به دهنگیکی نزم ویردو دعای ده خوتند ... له پاشان قورئانه که ی به هردوو دست به رهو ئاسمان به رزکرده وه ... دعای بۆ باوکی نه خوشم ده کرد ... له خودا ده پاراپه وه:

- یارهبی خودایه ... روحمی خوتی پی بکه ی ... بۆ خاتری ئەم قورئانه پیرۆزه و ئەم بانگی موحه مده ... شیفای بۆ بنیری!!

بانگی مه لای مزگه وت ... به ئاشکراتر ده هاته ژووره وه:

- حه بی ... عه له ل سه لات!

دایکم و ژنه کان ... له دوا ی مه لا سعید ده بانگی پراپه وه:

- ئامین ... ئامین خودایه ... روحمی خوتی پی بکه ی ... شیفای بۆ بنیری!!

مه لا سعید ... ئاهیتی دریتی خوارده وه ... به وه ره سی له سه ره خۆ گوتی:

- بانگی شیوانه ... ده چه مزگه وت ... فه رزه که ده کم و زووبه زوو ده گه ریتمه وه ...!

مه لا سه عید... قورعانه که ی خسته ژیر سه رینی باو کم و ... چوو ده ره وه.

له گه ل فنکه ی دایکم و ژنه کان ... ئا و زایه چاوه کانم، ده ستم له نا و ده سستی باو کم ده ره پینا ... به قوونه خشکی خۆم کیشایه دوا وه ... هه لستامه سه ر پیتیان ... له ده رگای ژووره که خۆم ها ویشته ده ره وه... چووم له سه ر پیتیان به رمانمان خۆم گرتوه ... هه ستم راگرت ... دنیا کش و مات بو، چه مه فراوانه که ی شه قلاوه... وه ک شه ویککی به رینی پی دوا بی ... ره ش ده کرا!.. چاوه کانم به ده وره م دا گتیران.. چ ترووسکاییکم به دی نه کرد! چاوم پر ببوون له فرمیسک ... سه رم به ره و ژوور بۆ ئاسمان هه لپری، شه وقی ئەستیره سیسه کان له نا و فرمیسکه کانی چاومدا ... گه شتر ده بوو ... له میتشکدا پرووشکیان ده دایه وه، چاوم به نا و هه موو ئەستیره کانی ئاسمان دا ... گتیران، زۆر له و ئەستیرانه م دناسینه وه ... هۆگری هه ندیکیان ببووم، حه وت براله... رتی کاکیشان، داپیره بنه وش... باسی ئەو ئەستیرانه ی بۆ ده کردین، من و ئایشه گول ... و منداله کانی گه ره ک... ئەوانه مان دناسینه وه... هۆگریان ببوین!

- مامۆستا... مه لا سه عید به دایکی منی ده گوت:

- هه موو به نده ییکی خودا... ئەستیره یه کی له ئاسماندا هه یه!!

پتر چاوم له ناوه ندی ئاسمان چه قانندن، ئاسمان... زۆر چر بوو... زۆر پر بوو له ئەستیره، هه زاران هه زار ئەستیره م ده هاتنه به رچا و، نه مده توانی ئەو هه موو ئەستیرانه بژمیرم! ئەستیره کان هه ندیکیان له هه ندیکیان رۆشنتر بوون، زۆربه یان سیس و پووت و هه ندیکیشیان گه ش و بریقه ییکیان ده دا... هه ندیکیان وه کو چا و ده جولا نه وه و زوو هه لده بوون و ده کوژانه وه و هه لده بوونه وه! دایکیشم ده یگوت:

- ئەو ئەستیره سیس و پووتانه هی به نده ی پی ئیمان و پروایین!!

هه ندیک جاریش به ترسیکه وه له سه ره خۆ ده یگوت:

- وه لّاه ی ده بی ئەو ئەستیره پووت و سیسانه هی به نده ی برسی و لاواز و پووت و په ژاره و نه خۆش بن، ئەوانه ی به شه وق و گه شیشن... هی به نده ی تیر و ته سه ل و هه بوون!

ئەستیره یییک له هی کرا وه ک برووسکه به ره و زه ی هات... وه ک تیریکی ئاگرین روو ره و پشایی چه مه که ده کشا ... هه ر ده کشا تا ده رزایه ده ریا پی دوا ییه که و له نا و ره شایی باخچه کاندایه وه!

دایکم ده یگوت:

- ئەو بەندەبەیی ... رۆژەکانی لە ژباندایا تەواوبەن ... ئەستێرەبەیی دەپۆش!

کە ئەستێرە ناگرینە کە رۆژایە ناو چەمە کە و لەناو ئەو دۆنیا رەش و فراوانە تۆبەو ... باوگم هاتەو بەرچاو، باوکی نەخۆشەم کە لەسەر نۆینەبەیی راکشایو ... کەوتبۆو خەوێکی گرانێ قوول، بە پەلە جوولامەو، بە شەبۆبە کە لەناو مێشکەدا پەیدا بوو، رام کردەو ژوورەو، دایگم لە رۆخ ناگردانە کە بەرمالێ راپەخستبوو ... نۆتۆی دابەستبوو، نۆتۆی دەکرد. ژنەکان کە سێکیان لەوئ نەمابوون، هەتا دەهات پەشەبۆبە کە مێشک و دەروونم پتەر دەبوو، چوومە نزیک دایگمەو ... پرم دایە لچکی چارۆگە کە ... زۆرتەر لیبی نزیک دەبوومەو ... خۆم بە لچکی چارۆگە کە بەو دەقرساند ... خۆم لە دایگم هەلسووت ... دلم فینک بوو ... هێمناییک بەالی بەسەردا دەکشام، لەگەڵ ئەو هێمناییبە وەناگا هاتەو ... هەستم بە چۆنەتی ئەو کاتەم کردەو. بە پەشۆکاوی چاووم لە کەسانی کاروانە کە هەلبێن ... یە کە بە کە لە رۆیانەو رادەمام، دایگم لە تەنیشتمەو دەپۆش، بەبێ دەستی خۆم چارۆگە کەم گرت ... نازانم بۆچی چارۆگە کەم لەخۆم دەخشاند ... پتەر دەچوومە نزیکەو ... کە دایگم هەستی بەو کردەو بەی من کرد ... رۆوی تێکردمەو ... بزەبێکی بۆکردم ... بە رۆوم گەشایەو ... هەناسەبێکی درێژی خواردەو، نەمدەزانی چۆن تەفسیری ئەو کردەو بە و ئەو چۆنەتیە خۆم و دایگم بەگم، گیلانە چاووم بپنە لووتکە بەرزەکان و گێرامەو لای کاروانە کە، مام زانەو پتەر ... گۆرانەبە کە تەواو کردبوو ... خەلکە کەش شەکەت و ماندوو دەهاتنە بەرچاو، گەرمی گەت و گۆبە کە بیان ... ساردبۆو، مەلا حەمید بەرمالە کە بەسەر سەر و ملی خۆی داکیشابوو ... لەگەڵ هەنگاونانی کەرەبە ... ئەویش سەری دەهەژایەو! .. پوور ئەستی و پوور زولتخاوە لەو مام هەیدەر و ئەوانی تریش ... بێ دەنگ رینگاکەیان هەلە کردەو. کاروانە کە لە دۆلی نیشاوو بەرەو زارگەلی دەچوو پتیش، ئیوارەبێکی درەنگ بوو ... لە جینگاییک لە ناوەندی دۆلە کە لەم بەرەو لەو بەرەو رینگا دوو کەلە کە بەرد قووج کرابوونەو، مام زانەو پتەر بە دەنگ گوتی:

- ئەم قووچکانە ... قووچکەیی سمایل بەگن!

مام زانەو پتەر هەندیک داما و تا بە کزیتکەو گوتی:

- لەم شوینە، سمایل بەگی رەواندزی کوژرا!

مام زانەو پتەر ... وەکو مام هەیدەر دەبگوت ... پیاویکی ووریا و دۆنیای زۆر دیبوو، لەسە فەرەبەر بەشدارێ شەرەبە کە نیشاو و عوسمانلیشی کردبوو، لە قۆلی قەوقاس؛ لەشکری قەبەسەر بە یەخسیریان گرتبوو ... هەتا گرانبە کەش بەسەرچوو ... چەند سالیکیش بەسەر کوتایی شەر تێپەری ... ئەو هەر لە عرووسیات مابووە، زمانی رۆوسی فیتەر بۆو و قسەیی پتەر دەکرد.

مام زانەو پتەر ... کەبایی ئەو سەردەمەیی دەگێرایەو ... دەبگوت:

- رەشگێر بوو جەندرمەیی تورک بەگوندو هەوارەکان دا دەگەران، خەلکیان تالان دەکرد، لە دوایشدا ئەوی نیشاو؛ هەتا مێرمندالیشیان قۆل بەست دەکردن و لوولیان دەدان ... بۆ بەرەکانی شەر راپیتچیان دەکردن، ئەمن لەگەڵ خەلکیکی زۆری ناوچە بەرەو شام دراینە پتیش سونگی، نەبەرگمان هەبوو ... نەخۆراک، جەندرمەکان نیشەشیان وەکو خۆیان فیتیری راورووت کرد، ئەو گوندانەیی بەناویاندا رادەبووردین ... تالانمان دەکرد ... نان و خۆراک و پۆشاکمان لێ زەوت دەکردن!!

مام زانەو پتەر ... لەگەڵ پتیکە نیشکی تالەو دەبگوت:

- کە لەناو شامدا تێدەپەربین ... عبدالعزیزی برادەرم ... چاوی بە نیشەر قەلەموونیک کەوت کە لەبەر دەرگای خانووتک خۆی فیش کردبوو و زەنگۆلەیی گەردەنی بستیک شوپکردبوونەو ... لەبەر تیشکی رۆژ

... سورایې خوټنی ددهایه وه ... به ده وره ی خوټدا چه رخی ددها ... نه وه نده ی چاوم گټیران چ عه له شیشی کی مریشکم نه دی که نه و نټره عه له شیشه نه وها خوټی بؤ فش کردبوه وه ... یان به م رهنګه بؤی وهریچه رخی، عبدالعزیز ماوه ی نه و دی نه دام پتر له و چوټیه تیه ووردبمه وه که وه ک گورگی برسی له ریزه شلوټه که ی عه سکه ره کان دهرچوو ... په لاماری نټره قه له موونه که ی داو... لوولی دا خستیه به سهر ملی و گه راپه وه ریز، عه سکه ره کان دایان له هه راو هه رایان به سهر جووکه جووکه په له فرکیټی عه له شیشه که زال دهبوو.. هه موو پیټیان خوټ بوو عبدالعزیز نه و قه له موونه ی بؤ جه می هیټواره رفاندو ددانیان تیژ دهرکردن و ناو دوزایه دهمیانه وه!!

مام زانه وټیر سه ریټکی هه ژاند و به خه مگینیه کی ناشکرا گوتی:

- نه و برادره م خه لکی شه قلاوه بوو، که به ره و قه فقا سیش وهریټکراین ... هه ر به یه که وه بووین ... به لام که من به دیل گیرام ناگام له و پرا، هه تا ئیمریژ هیشتا نه گه راپاوه ته وه و بی سهر و شوټنه که س نازانی ماوه یان مردوه، که گه رامه وه گونده که شم ... خه جیح خانی ژنی نه و برادره م له گه ل کچه کانی هاتنه لام، سوټراخی عبدالعزیز یان دهرکرد، به لام به چ رهنګیټک نه متوانی دلنی نه و دایک و کچانه خوټ بکه م، جگه له و دی که بلټیم:

- زور که سمان به دیل گیراین ... هه ندیټکمان وه کو له وټی دهبانگوت ... ره وانه ی ولاتی چین کران ؛ کټی دهبانگی ... ئینشانه لالا نه ویش به م زوانه ده گه ریټته وه.

مام زانه وټیر ده یگوت:

- که گه رامه وه ئینگلیز هاتبوه ولات ... به هؤی ناغاکانی ناوچه و به گزاده کان و مه لایه که ی هه ولیر... و شیخ و میخ له گه ل قه له ره شکه، پاشماوه ی عوسمانلییه کان و ده ست و پټوه ندی تورکه کانیان له هه ولیټرو ناوچه ی هه ریر و ره واندز، وده در نا، له شکر ی ئینگلیز و قه له ره شکه له و ناوچانه و له باله ک ... هه تا کانیه ره ش بلاو بوونه وه، له پیټناو به رژه و ندی خوټیان ... سمایل به گی ره واندزی که له تیره و نه وه کانی پاشای کوره بوو ... کرا به فه رمانده ی مه لبه ندی ره واندز و باله ک و هه ریر، نه م پیاوه زور وریا و زیره ک بوو ... ده سه لاتیټکی زوری به سهر مه لبه نده که دا ده ریټی ... خه لک رټیزیان دهرگرت و پروایییان پی ده هات، خوټنده واریټکی چاک بوو ... ولاته که ی خوټنده ویست ... وه کو ده لټین هه ولی نه و دی داوه هه موو بیگانه له ولات دهریکا و بی به خاوه ن ده سه لاتی تاییه تی!

به لام حه مه ده شین ناویټک له ناوچه ی سه رچیا و نوری باویل ناغای خزمی نه مانه که تا دوا هه ناسه یان پالپشتی خه لیفه ی عوسمانلی بوون، پاش شکاندن ی عوسمانلییه کانیس له ناوچه که یان ... دابوو یانه چیا و سه ریان بؤ ئینگلیز نه ده چه ماند ... و په لاماری مه فره زه کانی ئینگلیز و هټیره کانی سه ر به و داگیرکه ره یان ددها که له ده شتی دیانه مؤلگه یان به سټبوو، ریټگیان پی دهرگرتن له سپیلک ... بیټخه ... ده وزی ... گه لی عه لی به گ ... له دۆله کان به سهر له شکر ی ئینگلیز یان دادها و به شه وان هه راسانیان کردبوون ... زبانی زوریان لی ددهان، نه م حه مه ده شینه که پی اوټکی نازا و به جه رگیسو ... سه ری نه و له شکره بیگانه یه ی گټیژ کردبوو ... هه ناسه ی پی ته نگ کردبوون، دهبانگوت جاریټک به خه نجه ر په لاماری ده سه ته بیټکی ئینگلیز و قه له ره شکه ی دابوو... سه ری چه ند نه فسه ریټکی ئینگلیزی بریو، نه م پیاوه چه ته یه که به روا لته به ناوی دین و ئیسلا مه تی ... دژی کوفر و کوفرستان ... نه م به زمه ی به له شکره که ی ئینگلیز دهرکرد و نه م تالاه ی له قورگ دهرکردن ... به لام له راستیدا پتر به وه قه لس ببو که سمایل به گ کراوه به حاکمی مه لبه ند، له دۆلی تالانه و ناکوټیان و کاروخ وده شتی دیاناش ... نوری باویل ناغا وه ک

حه مه ده شین نارامی له ئینگلیزه کان هه لنگرتبوو... وهک کینچ که وتبووه که ولیان، ئەم دووانه پتر له وه تووره بیوون که سمایل به گی دوژمنیان به هۆی ئینگلیز بهم پایه به گه بشت و به ناوی میله تهی کورد کرا به مه ندووب و نیردرایه به غدا، سه بارهت به وه وه پتر ده ستیان دایه خراپه کاری و گێره شیتوتینی دژی ده سه لاتتی ئینگلیزه کان و له ئەنجامدا کاری ئەو داگیرکه رانه له ناوچه که دا ته واو شله ژاو تیکه لاهو بوو!!

ئینگلیزه کان زۆر هه ولیان دا هه مه ده شینیان پین ته مبین نه کرا چونکی ئەم پیاوه نازایه هه ر به چیاکانه وه بوو... له ناو ئەشکه وته کان خۆی ده شارده وه، چاوه پتی هه لیکتی ده کرد تا ده ستی خۆی له و داگیرکه رانه بوه شینتی، به درێژایی شه وان دونیای لپ ده کردنه دۆزه خ، ناچار ئینگلیزه کان پاره و زیرتیکی زۆریان بۆ نارد به لام ئەم پاره که شی وه درده گرت... له سه ره وه وای ئاشکرا ده کرد که لایه نی ئینگلیزه وه له ژیره وه چه ته گه ری خۆی هه ر ده کرد و سه ری بۆ ئینگلیزه کان نه ده چه ماند!!

تا له دواییدا ئینگلیزه کان بۆیان ئاشکرا بوو که سمایل به گ ته گه ره بیکه له پیش که وی کردنی هه مه ده شین... ناچار جلته ویان بۆ شوێر کرد و... له ئەنجامی ئەو جلته و شوێر کردنه ی هه مه ده شین... سمایل به گ له م جیگا یه دا به کوشتن چوو!!

مام زانه وێر... ئەنگوستی بۆ قووچکه به رده کان درێژ ده کرد و ده یگوت:

- جگه له و هۆیه ش... هۆی دوژمنداری نیوان سمایل به گ و نوری باویل و هه مه ده شین... ئینگلیزه کان به تاقی کردنه وه بۆیان ساغ ببوه وه که سمایل به گ وهک لاوتیکی خوتنده وار و هوشیار... وهکو ئاغاکانی دیکه ی ناوچه که به پاره و رووپیدان و وه زیفه خزمه تی ئامانجه کانی ئەوان ناکات و به وه رازی نابن بپین به که چه په رۆیه ک تا ئەو داگیرکه رانه پینلاوی خۆیان پین بسترنه وه!!

مام نه وازیر به سۆزتیکی گه رمی عه جابه ب ده یگوت:

- سمایل به گ پیاوتیکی مه رد و نازدار بوو، وهکو بلتی ی غیرهت و سه ره به رزی له پاشای کۆزه ی باپیره گه ورده ی بۆ ما بپته وه، قهت سه ری بۆ بیکانه نه ده چه ماند... له دوای که س نه ده پۆیی به تاییه تی ئەگه ر ئەو که سه غه یه دین و بیانی بوایه!!

مام نه وازیر سوتندی ده خوارد و ده یگوت:

- به لاتیلا هه ئیلله لالا... ئیسماعیل به گ هه رچه نده دوژمنداریشی له گه ل نوری باویل هه بوو به لام به پیلان و ده سیسه ی ئینگلیس و قه له ره شکه... به فه رمان و ته نانهت به گولله ی ئەوانیش خوتنی پزدا دهنه ئەگه ر وه ها نه با بۆچی هه تاکو ئەو ئینگلیزانه نه هاتنه ولات... ئەم مرۆیه ماقوول و دلنسۆز و نازایه نه کوژرا؟

مام زانه وێر که ئەو پرسیاره ی ده کرد... ملی بۆ کاروانییه کان درێژ ده کردو ده پیرسیه وه:

- وانیه... ها؟

که مام زانه وێر به م په نگه باسی کوشتنه که ی سمایل به گی ره واندرزی ده گێرا یه وه، من... به کسه ر بیرم ده چه وه لای کۆبوونه وه کانی کۆمه له ی هبوا!!.....

- له کۆبوونه وه کانی کۆمه له ئەوه مان بۆ روون ده کرایه وه که چۆن ئینگلیزه کان ولاتیان خسته ژیر پیتی خۆیان... وه ئەوه ش شی ده کرایه وه که چۆن کاتی ئەو داگیرکه ره عیراقی خسته ژیر چنگی خۆی... چۆن تۆی فیتنه و دووبه ره کی و دوژمنایه تی له ولات دا پرژاند!!

کاک نافیع له و کۆبوونه وانده... باسی ئەو کاره ساتانه ی بۆ ده کردین و شپیی ده کردنه وه که ئەو دوژمنه

داگیرکهره به سهر ولاتی هیتنا و دهیگوت:

- له کهرکووک کلک وداردهستهکانی ئینگلیز وهک گورگی هار کهوتنه ناو بازار و گهرکهکانی شار، خه لکی بی تاوانیان ده دایه بهر شیلکی گولله و چهقۆ و سونگی، زگی زۆر خه لکیان هه لدری ... قه تل و عامیان له و شارهدا کرد.

- له سلیمانی ... له ئهرز و له ئاسمان ولاتیان ناگر ده دا ... کینگه و دێ و شاربان ده سووتاندن ... خه لکی بی گونا هیان له ناو ده بردن ... دوژمنایه تیان به ریاده کرد ... خه لکه کهش کهوتنه گیانی به کتری!

- له ههولیر ... ستهم و جهور و زۆری ئه و دوژمنه به دغه ره گه بشته راده بیتک که خه لک له گیانی خۆی وه رس بی ... تا وای لیهات سه عید ناوێک له ناوهندی بازار هه لکیشیتته خه نجهر و حاکمی عه سه کهری ئینگلیز بتۆپیتن!

- له کۆبه بۆمبارانی شار کرا ... خه لکیکی زۆر له مزگهوت له خۆین گه و زاندران.

- له ناوچهی موسل ناگری دوژمنایه تی له نیوان کورد و عه ره ب خۆشتر ده کرد، خه لکیان هان ده دا به کتری بکوژن ... زه ره و زیان له به کتری به دن ... مالی به کتری وێران بکه ن!

- له بادینان شیخ و ناغایان به ریاده گیانی جووتیارو ره شو رووت، خۆینی گه لیک له مسکینیان به رشتن دا، زه وی وزاری جووتیاران زهوت ده کرا و ده ره به ده ر ده کران !!

- مسته ر لاین .. کرا به قازی و مو فتی .. سه رو مال و گیان .. و مولک و مالی ها ولاتیان .. له سه ر میزه که ی ئه و .. نه خش و ده سه کاری ده کرا ...

- میلیله تی ئیمه کرا به دیل و به نده و سه ری پی شوێرکرا!

- له باشوور و ناوهندی عیراقیش ... وه کو کوردستان ... و خراپتر به ها ولاتیانی ئه و مه لبه ندانه ده کرا، به ناوی سونته و شیعه ... دوژمنایه تی تیره و به مه له ... ژبا یه وه، خه لک ده ستیان له به کتری ده وه شانده ... ده که و تنه گیانی به کتری ... به کتریان ده خواردا!

کاک نافع پاش قسه کردنیکی زۆر رووی تی ده کردین و ده یگوت:

- به م چۆنیه تیه ناله باره ... ئینگلیزی دوژمن ریگای هاتنه ناو ولات و داگیرکردنی بۆ خۆی پاک ده کرده وه!

جارتکیان باسی چۆنیه تی داگیرکردنی ناوچه ی ره واندزی ده گیترا یه وه هاته سه ر چۆنیه تی کوشتنی سما ییل به گ و ده یگوت:

- ئیسماعیل به گی ره واندزی لاوکی هوشیار و روشنیروو نیشتمان په روهر بوو، بر وای به کجاری به خۆینده واری هه بوو ... هه ولی ده دا خه لکی کوردستان هوشیار بکاته وه، گرنگی به قوتابی و قوتابخانه ده دا، به خۆی سه ره رشتی چۆنیه تی خۆیندن و پرۆگرامه کانی خۆیندن قوتابخانه ی ره واندزی ده کرد! .. ئه ده ب و که له په وری خه لکی کوردستانی بلا و ده کرده وه، خه لکی هان ده دا هوشیار بینه وه! وه ده یگوت:

- که ئینگلیزه کان هاتنه ناوچه ی ره واندز ... بز ووتنه وه ی شیخ مه حمود له سلیمانی په ره ی سه ندبوو ... هه تا ده هات به هیتز ده بوو ... خه لکی کوردستان له ده وریدا کۆده بوونه وه، که رکوک و خانه قین و عه شایری داوده و جاف و هه مه وه ند ... پالپشتیان ده کرد، له هه ولپیش ... بی ری ئه و بز ووتنه وه یه گه بشته ره شو رووت و عه شایر، عه لی مه حمودی کاکه خان ... به خۆیو تا قمه سوارتیکی گه و ره ... ده ستی دایه

بزووتنهوه دژی دهسه لاتاری ئینگلیز ... له دوايشدا چوو ژیر ئالای شیخ مهحمود، باری ناوچه بهجاریک بهرهو شوژیکی نه تهوهی گهوره ... وهرده گهرا و بهدژی سیاسه تی ئینگلیز له سه رتا پای کوردستان دا دهگۆرا! و له ژیر دهسه لاتاری نه و داگیرکهره دهرده چوو ... به تایبه تی که ئینگلیز بۆی ئاشکرا بوو بزووتنهوه که شیخ مهحمود خه ریکه له گه ل شوژی مه زنی ئوکتۆیه ر په یوه ندی به سستی، به رامبه ر به و چۆنیه تیه و بۆ پووچه ل کردنه وه ی نه و بزووتنه وه یه ... ئینگلیز ... سه یه تها ی نه هری که به کیچ بوو له نه وه کانی شیخ عبدالقادی نه هری و له نه جامی سیاسه تی که مالییه کان دژی کوردستانی تورکیا ... ده ربه در کرابوو، نه و سه یه تها یه ی هینایه ره واندزو کردی به فه رمانده ی ناوچه که وه دهسه لاتیکه یه کجار زۆریشی بۆ مسوگه ر کرد، ئینگلیزی داگیرکهر ... به م کرده وه یه ی چه ند ئامانجیکه ی بۆگه نی خۆی ده هینانه دی ... یه که میان به ره ره کانی شیخ مهحمودو پارچه پارچه کردنی بزووتنه وه که ی! ههروه ها چاوپا و کردن له وه ده سگایه ی له دواړوژدا له عیراق دهاته مهیدان، جگه له مهش ئینگلیز به و سه یه تها یه که مالییه کانی تورکیای ده ترساندن که نه گه ر بیتو شتیکی وایکه ن دژی به رژه وه ندی نه وان بی، نه و نه و پیاوه کورده به هیزتر ده کاو دیسان ده نیتریه وه کوردستانی تورکیا و به رهنگاری که مالییه کانی ده کاته وه!!

که مالییه کان له و رۆژانه دا ... له دوا ی سه رکه و تنه که یان به سه ر یونان ... داوا ی ناوچه ی موسلیان ده کرد. به لام که کاری ناوچه ی رۆژه لات ... به پیی و بست و خواسته کانی ئینگلیزه کان ئارامی گرت و چی به چی بوو ... بۆیه دهسه لاتیان له سه یه تها سه نده وه و ناچاری کرد که بگه ریتنه وه ناو خزمه کانی له کوردستانی ئیران ... تا له وئ به ده سه یسه ی ره زاخان به کوشاق بچی، له لاییکه دیکه ش به هیز ئینگلیز شوژی که شیخ مهحمود له ناو بردرا ... به لام ئینگلیز به پیی ی سیاسه ته تایبه تیه که ی خۆی که له سه ر بناغه ی ته فره قه و دو به ره کی دامه زرابوو ... ئینجا بۆ نه وه ی له حکومه تی عیراق بگه یه نیت که مه سه له ی کوردیش له م ناوچه یه دا هیه و به روه له ت له پینا و رازی کردنی کوردی عیراق ... هه لستا ئیسماعیل به گی ره واندزی کرده حاکم و له جیگای سه یه تها ی دانا و په یمانی نه وه شیان پی دابوو که پاش نه وه، عوسمانلی به ته وای له ناو ده چن و سیاسه تی ئینگلیز له ناوچه دا سه رده که وئ. و مه ترسی نه وه نامیتنی که جاریکی دیکه .. دوزمانی ئینگلیز له ناوچه سه ر به رز بکه نه وه ... نه و ئامانجیه کانی گه لی کوردیش چی به چی ده کترین ... هه موو مافیکه ی نه و نه ته وه یه ش وه کو نه ته وه کانی دیکه ی رۆژه لاتنی ناوه راست دیننه دی ... به لام پاش نه وه ی پیاوه نه خۆشه که مرد عوسمانلی شکا و نه له مان له شه ردا به زی ... ئینگلیز دهستی به سه ر عیراق و هه موو ... رۆژه لاتنی ناوه راست و ولاتانی عه رهب و زۆریه ی نه فره یقا داگرت و له نه جامی هه لگیسه نی شوژی ئوکتۆیه رو دامه زراندنی شوژه ی ... ئینگلیز له و په یمانانه ی به کوردی دابوو ... په شیمان بووه ... رووی له میلیله تی کورد وهرگیترا!!

کاک نافیع ده یگوت:

- بی گومان جگه له سه رکه و تنی شوژی مه زنی ئوکتۆیه رو جولانه وه ی که مالییه کان له تورکیا و هیزش بردنیان بۆ سه ر کوردستانی تورکیا و قه تل و عام و سووتان ... ویرانکاری کوردستان، هاتنی ره زاخان بۆ سه ر ته ختی حوکمه رانی له ئیران ... ههروه ها ته معای ئینگلیز له نه وتی عیراق که به شه زۆره که ی له کوردستان بوو ... نه م هۆیان و گه لیک هۆی دیکه ش وایان له ئینگلیزی داگیرکهر کرد که نه ک ته نیا روو له کوردو حه قی کورد ... وهریگیتری ... به شکم هه ولی له ناو بردنی هه موو نه و پیاوه کوردانه ش بدا که هیوایان به سویند خۆره کان هه بوو وه هیوایان به خۆیان و بروایان به گه له که یان هه بوو ... هه ولیان ده دا ئاواته کانی به ننه دی، نه وه بوو ... دیان ئینگلیز ... چی به شیخ مهحمود کردو سه یه تها شی خسته تۆری ره زاخان و به و رهنگه له ناوی برد!!

کاک نافیع دهیگوت:

– هەر سه‌بارهت بهو هۆیانه‌ش ... ئەو دوژمنه داگیرکهره ڕێگای بۆ کوشتنی سمایل به‌گی ڕه‌واندزی خۆش کرد و چاویان له دوژمنه‌کانی پۆشی که له‌ناوی بیهن، هەر له‌بهر ئەم هۆیانه‌ش و به‌م چۆنیه‌تیه‌و به‌ پیلانه‌کانی ئینگلیز مه‌سه‌له‌ی کوردو ولاته‌که‌ی کوردستان پووچه‌ل کرایه‌وه، ده‌نگی خه‌لکی کوردستان کپ کراو دیاری سوتیند‌خۆره‌کانیش بۆ ئەم گه‌له زۆرلیت‌کراوه ... له‌ناو ئەو بۆمبایانه‌وه ده‌دۆزرایه‌وه که ئینگلیز به‌سه‌ر خه‌لکی دا ده‌باراند!

ئەم شتانه‌مان له‌ کۆمه‌له‌ بۆ باس ده‌کران و شی ده‌کرانه‌وه، که گویشم له‌ قسه‌کانی مام زانه‌وێر ده‌بوو ... پێم سه‌یر بوو که خه‌لکی ساده‌ی وه‌کو مام زانه‌وێر و مام هه‌یدهریش ... به‌ چه‌شنیک له‌ چۆنیه‌تی ئەم مه‌سه‌له‌یه‌ ده‌گهن، به‌ چه‌شنیک له‌ مه‌سه‌له‌که‌ ده‌دوان که له‌گه‌ل تێگه‌یشتن و تاقی کردنه‌وه و بارستی هوشیاری خۆیان ده‌گونجا، له‌دنی خۆمدا لێکم ده‌دایه‌وه و به‌خۆم ده‌گوت:

– چونکی کاره‌ساته‌که هه‌موو خه‌لکه‌که‌ی گرتۆته‌وه ... خه‌لکه‌که هه‌موو هه‌ستی پێ ده‌که‌ن ... نازاری بۆ ده‌چیژن، هەر چه‌نده ئەمه‌ش مه‌رح نییه که ده‌نگدانه‌وه و ڕه‌نگدانه‌وه و ... کارتیکردن و به‌ره‌ه‌ست و ڕه‌ددی فیعلی هه‌موان وه‌کوو یه‌ک بێ!! وه له‌ ئەنجامی ئەم لێکدانه‌وه‌یه ده‌گه‌یشتمه ئەو قه‌ناعه‌ته‌ی که:

– مه‌سه‌له‌که وه‌کوو هه‌وا وایه ... ده‌چیته‌ سیه‌لک و دۆل و ده‌ماری هه‌موو خه‌لکه‌که، وه‌کو خۆپن وایه ئەگه‌ر له‌ دۆل و ده‌ماری هه‌موان نه‌گه‌رێ ... ئەوا ژبانیان ده‌که‌وێته مه‌ترسی و به‌ره‌و نه‌مان ده‌چن!!

له‌ ئەنجامدا له‌ خۆم ده‌پرسی:

– کێ ده‌توانی بێ هه‌وا بژی؟

– که خۆپنی له‌ش له‌ جووله بکه‌وی ... ژبانیان ده‌هه‌ستی و ده‌مرێ!

کاروانییه‌کان ... له‌ ڕۆخ ڕێگایه‌که به‌رامبه‌ر قووچه‌که‌کان ... ڕوو له‌ قیبه‌له ڕاوه‌ستان، فاتیه‌حیه‌یان بۆ گیانی ... سمایل به‌گی ڕه‌واندزی خۆپند، له‌پاشان به‌ره‌و خه‌لیفان که مه‌زلگای ئەو شه‌وه‌مان بوو ... که‌وتینه‌وه ڕێ!

پیش ئەوه‌ی بگه‌ینه هه‌وار ... له‌ دۆلی ئالانه کاروانیکی بچکۆلانه‌ی دیکه تێکه‌له به‌ کاروانه‌که‌مان بوو، مام هه‌یدهر ... که چاوی به‌و کاروانه‌ که‌وت ... سه‌رێکی هه‌ژاندو له‌بهر خۆیه‌وه گوتی:

ئای دونیا ... ئای زه‌مان!

وه ئاهێکی هه‌لکێشایه‌وه و ده‌ستیکی بۆ کاروانه‌که درێژ کرد و گوتی:

– بیه‌توین ... کانگای خێر و پیت و به‌ره‌که‌ت ... ئەویش وشک و بێ خێر بووه ... خه‌لکه‌که‌ی وه‌کوو ئیتمه‌ تووشی ده‌رد و په‌ژاره‌ی برسیه‌تی بوون ... ئەوانیش ڕێگای سنووریان گرتۆته به‌ر ... بۆ که‌ویژه گه‌مێک ... بۆ مسته‌ مزاشیک ... خرازی به‌تالیان به‌ره‌و سنوور به‌سه‌ر شان داداوه!

که‌سانی کاروانه‌که‌ی بیه‌توینیش ... وه‌کو ئیتمه‌ لاواز و بێ تووک بوون، گه‌ردی برسیه‌تییه‌یان له‌سه‌ر ڕوو نیشته‌بوو، سه‌رقافله‌ چیه‌که‌یان ... کابراییکی کامله‌ پیاو بوو، که گه‌یشتنه ئیتمه بانگی کرد:

– سه‌لاموو عه‌لیتکوم ... براهینه ماندوو نه‌ین.

که‌سه‌لام وه‌رگیرایه‌وه ... ده‌نگی مه‌لاحه‌مید ... به‌سه‌ر ده‌نگی خه‌لکی کاروانه‌که‌دا زال بوو، پاش سه‌لام وه‌رگرتنه‌وه‌ش چه‌ند جارێک کۆخی وه‌کو بلایی ده‌یه‌ویست گه‌رووی بۆ قسه‌ پاک بکاته‌وه ... به‌لام مام زانه‌وێر ڕێگای لێ بڕی که نه‌قیزه‌یه‌تکی له‌ لاقوونی که‌ره‌که‌ی وه‌ژنه‌ی و به‌ده‌نگ گوتی:

- نوپڙي شينوانه ... هەر بزانه دونيا تاريك بوو!
وه داواي كرد كه زوو بهزوو.. خۆمان بگهينينه ههوار.
كه گه بشتينه خهليفانيش ... كاروانه كه ي ئيمه، بهره و لاي رووبارو چه مه بهرينه كه شوڤر بووه.
كاروانه تازه كهش له ژير داربهرووه پيرهكان ... ئه و داربهرووانه ي كه ههزاران كارواني وه كو ئيمه بان
له ژيردا ههسايته وه و تيبهر بووه، له ژير ئه و داربهرووه بهرترانه بارگه بان خست.

* * *

له گوتی چۆمی خهلیفان ... بهرامبهر به زارکی فراوانی گهلی عهلی بهگ و لووتکه بهرزهکی کاروخ ... کۆچ و کۆچارمان خست، له دهووبهیری ئیتمه شهوه ... کاروانی دیکه ... کۆمهال به کۆمهال له ژئیر قۆپه نه داربه رووه زهلامهکان و له لیوار چه مه که وه به رهو گرده بلند که وه ههوارگه بان دامه زانده بوو، ئه و ناوه ببوو ه شارۆچکه بییک پر جموجۆل و دهنگ و ههرا ... به تایبته له ناو دارستانه که و به درتیزی دهم چۆمی خهلیفان و ههردوو لای جاده که وه کو ههوارگه بییکی کویستانی کۆچهرهکان خۆی دهواند، ههندیگ له کاروانهکان له سنوور دهگه رانه وه ... باریان قورس بوو ... تپرو خورجیان پر بوون، ئه وانه ... پتر له ئیتمه و له ئه وانهی وه کو ئیتمه ی به خه یالی په یادکردنی چه ند ربه گه نمیتیک ... چه ند مسته جۆبییک ... روومان له سنوور کردبوو ... ئه وانه پتر له جووله و هاتوچۆ و گورج و گۆلی دابوون، ناگرهکانیان ... له ناگرهکانی ئیتمه گه وره تر و گه شتر و سولیهکانیان بهرزتر به رهو ئاسمان هه لده چوو. له ژئیر هه ر قۆپه نه دارتیک ... له هه ر به کییک له وه هه وارگانه دیزه و گۆزه مه نجه ل و حه وجۆش به سه ر ناگردانه کانه وه قیت ببونه وه، کابانهکان به دهووبیان دا ده سووران، خه لکه که ی تریش وه ک شماره میرووستان، دههاتن و دهچوون هه ربه که خۆی به کارتیکه وه خه ربیک کردبوو ... هه ندیکیان بۆ چیلکه و دار کۆکردنه وه به گردۆلکه کان هه لده گه ران و به ته ختاییبه که دا ده خولانه وه، هه ندیکیشیان دار و چیلکه یان به سه ر پشته وه ... یان به نامیژه وه بوو؛ به رهو هه وارگه ده گه رانه وه.

پیش ئه وهی کاروانه کزه که ی ئیتمه بگاته مه نزلگه ... له ریگادا له و دار و چیلکه و پووش کۆکه ره وانه ... هه لده نگوتین، له هه موو په نگیتیک ... له هه موو توخمیتیک ... نیر و می ... مندال و پیاو ... جوانه ژن ... پیردژن ... له و ناوه بلاو ببونه وه ... بگره تووله و تواری کاروانچه کانیس؛ به هه لبه ز هه لبه ز کلکه کوتی به نووزکه نووزک خۆیان له خاوه نه کانیان هه لده سووی ... به دواپانه وه به گردۆلکه کان دا هه لده گه ران ... به خۆشیتیکه وه وه کو بۆ راو بچن ... تیره یان ده به ست و رمبازیان ده کرد، کاتی چاوم به و دیمه نانه ده که وتن ... له گه ل خۆمدا ده مگوت:

- ئه مانه ... چه ند به که یف و هه وه سن!

پوور زولیتخاش ... وه کو ئه ویش ... وه کو من بییری کردیته وه ... له به رخۆیه وه ده یگوت:

- دياره ... ئیششائه لالا ده غل ودان هه رزانه ... له رهنگ و روو و ... له گه رانی خه لکه که وه دياره ... ئه و کاروانانه باری خۆیان داگرتوو و بابی خۆیان چه نگ که وتوه!!

پووریش هه ر به و ئاواته ... گوپراحی خۆش ده بوو ... هه ناسه بییکی ره حه تی ده خواردوه، سه ربکی له و خه لکه هه لپری، بانگی ژنیکی ره قه له ی کرد که به باوه شیتیک چیلکه و پووش و پاله وه ... به رهو هه وارگه ده گه راپه وه، لئی پرسی:

- ئه ری خوشکی ... ئه وه به خیر له سنوور ده گه رپته وه؟

وه پیتش ئه وهی ژنه ره قه له باریکه که وه لامیتیک بداته وه ... ئه و پرسیبیه وه:

- داخوا ... حال و حه وال له وی چۆنه؟

ده بی ... ده غل و رسقیکی وه های لی بی؟

- ده بی ... خه لک بتوانن چاره بییکی حالیان بکه ن ... و به شی خۆیان گه نم و جۆیان چه نگ بکه وی؟ ژنه ره قه له که ... له گه ل بانگ و پرسیاره کانی پوور زولیتخا ... که میتیک سه نگرپه وه، به سه رسامی

سه‌ریکی له پوور زولیتخا و له کاروانه درتیزه‌که‌ی ئیمه هه‌لبیری... به ده‌نگیتیکی زوور و نووسا و گوتی:

- شوکر بۆ خودا باشه باش!

وه‌به‌بێ درتیزه‌پیتدان ... به هه‌نگاوی به‌رین و شلۆق جوولایه‌وه و به‌ره‌وه هه‌وارگه‌که‌ی خۆیان پیتگای گرتوه به‌ر.

له ته‌ختایبێکی ئه‌وه‌به‌ر جاده‌که ... چوار پینج چادری بۆری چلکن هه‌لدرا‌بوون، کۆمه‌لێک کرێکاری ریتگایان ... له پیتش چادره‌کان ئاگریتیکی گه‌وره‌یان هه‌لکردبوو، به‌بلاوی له ده‌وروپشتی ئاگره‌که‌ لیبی پال که‌وتبوون، به‌ بلندی یه‌کتریان ده‌واند ... ده‌نگ و هه‌رای ده‌مه‌ته‌قییایان ده‌په‌ریه‌وه ئه‌م به‌ری جاده و له گوتی ئیمه‌ی ده‌دا. کاتێ له ته‌نیشته کامپی کرێکاره‌کان تیتپه‌ر ده‌بووین، به‌بێ ده‌ستی خۆم ئاو‌پیکم لێ دانه‌وه، عه‌ولای ئۆمه‌رم له ناویاندا ناسیبیه‌وه، عه‌ولای هاو‌پیتم له پیتش زارکی چادریک راوه‌ستا بوو، هه‌ردوو ده‌ستی له که‌مه‌ری خۆی گیرکردبوون ... رووی کردبووه ریتگایه‌که‌ له جموجۆلی حه‌شاماته‌که‌ی ئه‌و ناوه له کاروانه‌که‌ی ئیمه وورد ده‌به‌وه.

پیتم سه‌یر بوو عه‌ولای هاو‌پیتم له‌و جیتگایه‌دا ببینمه‌وه، به‌ په‌له‌ ئاو‌پیکم له دایکم دایه‌وه، له‌په‌ر بانگم کرد:

- دایه ... دایه ... ئه‌وه عه‌ولا نییه؟ ... ئه‌وه عه‌ولای مام هۆمه‌ری نییه؟

وه ئه‌نگوستیتکم بۆ لای چادره‌کان رایه‌ل کرد!

دایکم ... هه‌ندیک سه‌نگرایه‌وه؛ هه‌نگاوه‌کانی شل کردن ... سه‌ریکی به‌رزکرده‌وه، به‌ ووردی له کرێکاره‌کان وه‌راما ... چاری بۆ پیتش چادره‌که‌ی عه‌ولای له پیتش راوه‌ستا‌بوو، گوازتنه‌وه، به‌ سه‌رسامی و خۆشبییه‌که‌وه گوتی:

- به‌لێ شیتکۆ به‌ری وه‌للا شیتکۆ ... کورم ... ئه‌وه عه‌ولایه، ئه‌وه عه‌ولای کوری خوشکه‌ میتهمی ره‌حمه‌تییه!

وه ئه‌هیتکی درتیزی خوارده‌وه!

عه‌ولا ... هاوته‌مه‌ن و هه‌قالتی قوتابخانه‌م بوو، له گونده‌که‌مان خه‌لکی به‌ک گه‌ره‌ک بووین، به‌یانیان تووره‌گه‌ی کتیبه‌کامان به‌م له‌ده‌واسین و به‌ جووته و پیکرا ده‌چووینه قوتابخانه، پاش قوتابخانه‌ش دیسان و پیکرا ده‌گه‌راینه‌وه ماله‌، دایکی عه‌ولا و دایکی منیش وه‌کوو دوو خوشک هه‌ر به‌یه‌که‌وه ده‌چونه کار و دروینه و گیشه، پایزان ... پیکه‌وه له‌بنار سه‌فین و له دۆله‌کان ... به‌ناو دارستانه‌که‌دا بلاوه‌بوونه‌وه، بۆ دار و چیلکه‌ کۆکردنه‌وه و له‌بناره‌کانی... ئه‌سپونگیان ده‌کرد بۆ جل شوستن، به‌هارانیش به‌سه‌ر که‌پک و تۆپکه‌ی شاخه‌که‌دا هه‌لده‌گه‌ران، هه‌لدیره‌کانیان بۆ ریتواس و هه‌ندرتیشه و کاردی و قه‌له‌ندۆر و ئاله‌کۆک ... ده‌پشکنی، یان به‌ناو ره‌زه‌کان دا ده‌خولانه‌وه.. بۆ گیا و گۆلی به‌هار.. کوراده‌و زیسک و کوارگ و قجیله و گیا ده‌رزله‌وه گۆرمزه‌وه گۆی به‌رخۆله‌وه گیا به‌کانی دیکه‌ی برژاندن... و له گۆی کانیاوو جۆگه‌له به‌هارییه‌کان ... پونگه و ترنجۆک و کوزه‌ره‌یان ده‌کرد، پایزان گیتۆو کۆسک و باوی و به‌روو سیوچه‌.. و به‌هارانیش به‌لالووک و سۆیله‌تی و چه‌قبیله و قه‌زوان، وه‌کوو جووته خوشکیتک ... له هه‌موو کار و فرمانیتک یارمه‌تی یه‌کتریان ده‌دا. من و عه‌ولاش زۆر جار له‌گه‌لیان ده‌چووینه چیا.. ئاله‌کۆک و قه‌له‌ندۆرمان ده‌کردو له‌گه‌ل چه‌پکێ گولیلکی نیسان و میلاق و شلیترو نیرگس و ره‌یحانه‌ی فه‌قییان و گۆله‌ کیتوی ده‌گه‌راینه‌وه گوند.. و له قوتابخانه یان له کۆلان به‌سه‌ر هه‌واله‌کامان دابه‌ش ده‌کردن.

دایکم دهیگوت:

- له گرانی گه وره و پاش شه ری سه فهر بهر، خه لکه که ... نه وهی له شه ری زگار یان بوو ... روویان کرده چیوا نه شکوه ته کان، به هوی نهو گیایانه وه ده ژیان و بهری نه ستر یان ده هاری و له گه ل گیا ... ده بان کرده بالوره و ده بان خواردا!

- زستانه که ی ... پلکه میتره می دایکی عه ولای تیدا مرد ... زستانه کی سارد و به فراوی بوو، به یانی کی زو خه لکی گوند ... ژن و پیوا هور و ژمیان بو مالی پلکه میتره می هینا، ژنه کان چونه ژووره وه، پیوا وه کان به فر یان ده شکاند و کولانه که یان لی پاک ده کرده وه، منیش له گه ل ژنه کان چومه ژووره وه، پلکه میتره له ناو بهر گیکی وه کو به فر سپی لوول درابوو، ژن و ژار له سه ری ده گریان ... من و عه ولاش گریان ... نه و روزه نه چوینه قوتابخانه، پیوا وه کان ... کولانه که یان له به فر پاک کرده وه ... بهر ده رگای مالی عه ولاش یان پاک کرده وه، تهرمی پلکه میتره میان برده ده ره وه ... ئیتر له و روزه وه دایکی عه ولا نه گه رایوه مال و جار کی دیکه نه مدیته وه، دایکم هه تا ماوه بیکی زور بو دی ده گریا، تا چند روزه کی ئوقره ی لی هه لگی راوو، هه سوو روزه دوو س جاسه ری له مالی پلکه میتره می ددها، ئیسی ناو مالی بو ده کردن، منداله کانی مام هومری نان ددهان، سه ر و جلك و بهرگی منداله کانی ده شوشتن، زور به زه بی به منداله کانی نهو ده سته خوشکه ی دا ده هاته وه، به قه ده ر من و گولیزاره بچکوله ی خوشکم خوشی دهو یستن، زوره ی روزه که له قوتابخانه ده گه راینه وه، دایکم ریگای نه ددها عه ولا بچیته وه مالی خو یان، له گه ل من خوار دنی بو ددها نا ... پیکه وه نامان ده خوار د ... نه گه ر رووداویکی سه بری قوتابخانه مان هاتبا یه وه یاد ... له سه ر نان ده ماندا یه تر یقه و پیکه نین، دایکم پیی ده گوتین:

له سه ر نان خوار دن ... پیی مه که نن ... قسان مه که نن ... خرا په!

دایکم ... وه کو من فه راموشی به عه ولا ده هاته وه، نهو ئیوا ری به ی که له پیش زار کی چادره که چاوی پیی که وت ... زور دلخوش دیار بوو، روویکی گه شی له من کردو پیی گوت:

- روله ... له بهر کاروان و هه وار دامه زان دن ... ریی نه وه م نابج، لابه دم؛ نه توو پاشان هه رووه لای عه ولا ... به سه ری بکه وه ... بزانه چونه! ... نهو ماوه در یژه له کو ی بووه ... چون گه یشته ئیره؟

پاش ماوه بییک دامان ... به کر بیکه وه به خو ی ده گوت:

- هومر ... دلی خه بهری پیی ددها که عه ولای کوری ماوه وه کو به هه له له گوند بلا بووه ... نه کو ژراوه!

وه وورده وورده دهنگی بهر زده کرده وه و بزه بییک له سه ر زاری په یدا ده بوو که ده یگوت:

- نای ئیستا هومر بزانی عه ولا لیره یه ... له خوشیاندا بال ده گری و نارامی نامینی ... هه تا ده گاته لای ... شه و روزه لی تیکه لاو ده بن!

وه ناو ریکی له من دایه وه و گوتی:

- شیر کو ... هه رکه گه راینه وه گوند ... ده بی به کسه ر نهو خه بهر ه خو شه بگه یه نیته مام هومر!

عه ولا ... ده سته کوری کی لای سوور و سپی ... چاوشین و گه ش ... به ژن و بالا هه لکشاو و شووش بوو، لهو هه رته ی لایه شی دا هیشتا نا کاری مندالی و پاک بیکی ساوایانه ی له سه ر روو ده خو یندرا یه وه.

هه رچه نده له قوتابخانه هیمن و له سه رخو دیار بوو ... هه رگیز له خو یه وه له هیچه وه ده ست وه شی نه ده کردو پر کیشی قوتابیانی دیکه ی نه ده کرد، به لام هه ر کاتییک هه سته ی به ده ست در یژی و سته م ده کرد ...

هار دهبوو... که په لاماریشی ددها به هم موومان پومان گیر نه ده کرا ... ملی دهبهر ملی دهست درېژکه ره که ی دهنه، بهرامیهر ده قوتابی هاو تمه منی خوی ددهوستاو به ره له لستی ده کردن و له نه نجامیش به سهریاندنا زال دهبوو، عه ولای هاو رېتم نه و کاته مندالیکي نازاو نه به ز بوو، کهس له ئیمه نه دیدیبوو ... نه ی زانیبوو ... عه ولا رېژیک له رېژان له م جوړه شهرو مملانییه دا به ز ی یان ژیر بکه وی ... یان رابکاو مه یدان به چی بهیلنې و خوی بشاریته وه، گریان، هرگیز له گه ل چاوه کانی عه ولا ریک نه ده که وت، هه روا سکالا و بیزاریشی له و جوړه شهرو مملانییه دا نه ده نواندا!

عه ولای هاو رېتم نه و ناسرابوو، هه موو قوتابیانی قوتابخانه که شمان چوژن زور خوشیان دهویست، چه زیان ده کرد بن به هه قالی و ریزیان ده گرت، هه روا لیتی ده ترسان، خو یان لیتی ده پاراست ... شهریان پی نه ده فرۆشت، کاریکی وایان نه ده کرد که بیته هوی توو په بوون و هه لچوونی ... یان ههست کردنی به زوری و ستم.

هه رچه نده عه ولای و هکو من و زوری عه ولای قوتابییه کانی دیکه کوری خیزانیکي هه ژار بوو ... به لام نه و ... دهست درېژی ... دم چه وتی ... روح گه وره یی و خو هه لکیشانی له کوری میرو مودیره گیش قبول نه ده کرد! ... له کوری قومیسترو باشچاوه شیش ... هه تا له کوری به رپوه بهری قوتابخانه شی نه ده خوارده وه، هه رچه نده نه مانه ش خو یان تی هه لده سووی و لیتی نریک ده بوونه وه ... هه ولیان ددها بیکه ن به دهسته برای خو یان، زور جار نوقل و پورته قال و دهفته رو قه له میان بده هینا ... که چی نه و چه زی به ره فیقا په تی نه مانه نه ده کردو نوقل و پورته قال و شتومه کیشی لئ ورنه ده گرتن ... نریکیان نه دهبوو، گروو په که ی نه وانی به چی ده هیشت و به راکردن خوی ده هاویشته ناو گروو په که ی ئیمه.

سه باره ت به م خورپه وشته ی عه ولا ... ئیمه کردبو مانه سه ردهسته و میرکوری خو مان ... به نمونه و پیشه وی خو مان دامان دهنه، له جیگی خویدا ... خوشمان پی هه لده کیشا و چاوو رپوشمان پی ده کرد، که کوره دده له مهنده کان ... که کوری میرو نه وانی تر قهستی دهست درېژیان ده کرد ... بانگمان ده کرد:

- ئیمه هه قالی عه ولاین!

نه و رېژان ی ... کومه له که شمان ... کومه له ی گه نجان دامه زرا ... عه ولا یه کیک بوو له نه دامه گورج و گول و به کاره و دلسوزه کانی.

کومه له که مان هه هه فته ی جارتیک یان نه گه ر هه وال و دنگ و باسیتی تاییه تی ده گیشته، یه کسه ر له نه شکه و ته سه خته که ی سوو په حمان ... یان له سه ر گردی باویان ... یان له گه روی چه ساری ... یان له ناو چه مه چه که ی زپوه ... کوده بووه، له دنگ و باس و باری نه و سه رده مه دده واین.

- رېژیک کومه له که مان، له نه شکه وتی سوو په حمان. له ناو قه دی سه فین یه کتری گرتوه، و هکو راهات له و رېژانده دنگ و خه بهری شوړش و یاخی بوونه که ی شیخ مه حمود ... به گه رمی په ری سه ند و له ناو خه لکی ولات بلاوده بووه، له و کویونه و دیه باسی نه و شوړشه مان ده گپراهه وه، به عه قلی هه رزه کارانه ی خو مان ... هه لزه قینه وه که ی شیخی نه مرمان به شوړش ده ژماردو شوړشه که مان شی ده کرده وه، هه زارو یه ک ناوات و نامانجی ناو ریشمینان لئ ده هونیه وه، سوز و خوشه ویستی نیشتمان ... نه و چو نیه تبیه تال و ره شان ی له ناویدا ده ژیا یان ؛ ده روون و که یانی ده ه ژان دینه وه ... ههستی بریندار ده کردین ... کانی رک و کینه ی ده ته قان دین، به هیتر ... به گورتر بو کوری خه بات و مملانی دژی دوژمن و بیگانه و هه موو نه وانی بوونه ته هوی نه و ناله بارییه مان ... پالی پیوه ده ناین، به تاییه ت له کویونه و که ی نه و رېژای نه شکه وتی سوو په حمان ... نه و هه موو سوزو نارده زوو و رک و قینه ... پتر

له ناوماندا سهريان هه لدا، برينه كانى ناوه وه مان پتر ده هاتنه ژان، لهو كۆيونه وه ديه ... عه ولاى هاوړيم له گه ل مبرزه حه بيب و حه مه د كه به خيله ناومان برديوو... ئه مانه له گه ل دهنگ و باس و شخ كردنه وه شۆرشه كه شخ مه حموود ... ناگريان گرت، خيله ... له ناو ئه و ناگره دى دهروونى ... له ناوه وه هه لچوو ... كولا ... فرميسكى هه لده چوون و به سه ر روومه ته كانيبه وه ده بياراندنه سه ر زه وى ئه شكه و ته كه، هه ر لهو كۆيونه وه شدا ... كه كاكل ... هاوړيمان ده يگوت :

- له سه ر هه موو لاوړيكي كورد ... پتوبسته بچيته پال شۆرشه كه وه بهرگرى و پاريزگارى له مافى خوراوى نه ته وه كه ي بكا .

كاكل ... كه هه قاليكي له ئيمه به ته مه نتر بوو ... له قوتابخانه ش له پوله كانى سه ره وه بوو، كارو فرمانى ريكخستنى كۆمه له به و سپي درابوو، كه ئه م بانگه ي راهيست ... عه ولا و هه ردوو هه قاله كانى ديكه مان ... برياريان دا بچنه پال شۆرشه كه وه گيسانان له ريگاي نيشتمان بيه خشن، به م رهنه گه هه رسيكيان سهريان هه لگرت، بۆ رۆژى دواييش له گوند بلاوه وه كه شه ورايان كرده وه و چوونه ته پال شۆرشه كه شخ سلیمانی ... پزى شۆرشگيره كانى شخ مه حموود ... به لام خه لكى گوند به و به ره به يانه چۆن ئه و خه به رديان پي گه يي؟ ئه م خه به ردى وه كو نه تيبييه كي كۆمه له ... نه ده بوو له ئه ندامه كانى به ولاوه كه س پتي بزاني، چۆن خه لكى گوند پتيان زاني؟ ئه مه ش نه تيبييه كي تر بوو هه تا ئيمرۆكه ش سه رم لتي هه لته كرده وه .

دايك و باوك و خزم و كه س و كارى عه ولا و ميرزا حه بيب و خيله ... به م رووداوه زۆر ته نگاو بوون، به كۆمه ل به دواياندا به ره و لاي سلیمانی به زين هه تا ده شتى بيتوين و رانيه و رووبارى گارفين ... شويتيان هه لگرتيون، له سه نكه سه ر ميرزا حه بيبان گرتبه وه، له دم رووباره كه ش خيله يان دۆزبه وه، ئه م دوانه يان له گه ل خويان گيرانه وه گوند كه چى عه ولا هه ر له سه ر ئه و خوره وشته ي پتي ناسرابوو ... له و ريگايه ي بريارى دابوو پتييدا بړوا نه گه رايه وه دواوه، وه كو دوو هه قاله كانى ديكه ي خوى نه دا به ده سته وه ... به يچ هه موو حيساب به ره و ئه و ئامانجه ي له ميتشكى چه سپى بوو ... ئاواتى بۆ ده هونيبه وه ... ده چووه پيش و نه گه رايه وه دواوه .

ميرزا حه بيب ... پاش گه رانه ودى له كۆيونه وه ديه كي كۆمه له ده يگوت:

- كه خه به رى به دواهاتنى كه س و كاره كانان پيگه يشت ... خيله ... قه له مى شكان ... زوو خوى ئاشكرا كرد ... منيش نه و پيرام خوم له رووبارى گارفين بدم و بيه رمه وه ئه و به ر ... به لام عه ولا هه ركه موختارى سه نكه سه ر خه به ركه ي گه ياند ... ئه و به شه و بۆى ده رچوو ... خوى به زيبه هاره كه داداو شوين بزبوو، كه س و كاره كانى زۆر به دوايدا گه ران، به ديها ته كانى بيتوين و به گوى چه م و روخ رووباره كه ... ده سوورانه وه ... سؤراخيان ده كرد، له ئه نجام هه موو گه ران و سووران و هه ول و كوششيان به لاش و بين سوود بوو! .

عه ولاى هاوړيمان ... خه به رتيكى لي پيدانه بوو، كه س به سه رو شويتى نه زانى، هه نديك له خه لكى ناوچه بړواييان ابوو ... هه رزه كاريكى بين تينى لاوازي وه كو ئه و ناتوانى له گارفين ده رباز ببى و وايان داده نا كه رووباره كه لوولى داوه و هه لى لووشيوه!

- مه له وان ... مه گه ر مه له وانتيكى ليتزان و به تين نه بى ... چۆن زات ده كا خوى له گارفين بدا؟ خه لكه كه .. ئه تاوا وه لام و ئه نجامى پرسيارو سؤراخي عه ولايان به كه س و كاره كه ي ده دا . .

ئيتتر له و رۆزه وه عه ولاى هه قالمان بين سه رو شوين بوو، له قوتابخانه ش به نه مانى ئه و ...

دهسته که مان ... باریک و لاواز بو ... بی سهردهسته ماینه وه، بهو هۆیه شه وه کوره کانی میرو و مودیر بهگ و قۆمیسیر ... تیر و توانجیان تیده گرتین ... هه ره شه بیان لی ده کردین ... خویان به سه رماندا هه لده کیشا ... بگره قهستی دهست درتیشیان به سه ردا ده کردین ... به لام ئیمه له وان زۆرتر بوین و یه کدی گرت ... له بهر نه وه خویان لی نه ده داین.

بۆ رۆژی دوایی خه بهری عه ولا له گوندی و هها بلاو بووه:

- عه ولا خۆی به گار فینه وه ناوه و رووبار قووتی داوه و خنکاوه!

دایکم ... قه ده ریک بۆ عه ولا ده گریا ... ده یلاوانده وه ... هه موو جار یک له گه ل فرمیسک بارانده وه ... منی ده گرت به او هه ... له له شی خۆی هه لی ده سوویم ... دهستی به سه ری دا ده هینام ... له گه ل هه نسک دانه وه دا دی نووزاند:

- هه تبه وه ... بی دایکه ... بی لانه و دالده یه ... هه ی جهرگم بۆی خرابی!!

له ماوه ی دوو سالدا ... دایکم عه ولای هه ر له بیس نه کردبوو، ئیمه ی ره فیقه کانیشی له کۆبوونه و ه کانی کۆمه له دا یادمان ده کرده وه و په رۆشی نه وه هه قاله نازابه مان بووین که له وه ماوه دوورو درتهدا تانه ته که هه لقۆزینه وه که ی شیخ مه حصوودیش تیک چوو ... نه وه دنگیکی لی په یدانه بوو. هه تا نه وه رۆژی کاروانه کزه که مان بۆ دم چۆمی خه لیفان ده چوو ... نه وه بوو له ناو کرێکاره کانی رۆخ جاده ... له پیش زارکی فراوانی گه لی عه لی بهگ ... عه ولای هاو رتیم دۆزیه وه، به دۆزینه وه ی شاگه شکه بووم ... کامه رانیکی نادیار گرتیه باوهش، له ناوه دم نه ونده پپی دلخۆش بووم ... وه کو خۆشه و بیست ترین شتی وون بووم دۆزبیتته وه ... نه وها هه ستم به هه سانه وه بیکی ده روونی ده کرد، له ناو نه وه کامه رانی و هه سته مدا ... ماندووپی ریکای سهخت و دوورو درتیی کاروان ... برسیه تی و بی هیزی و لاوازی له شم ... ژانه کانی زگ و لاقه باریکه کانم ... هه مووی ده توانه وه و بلاوه یان تیده که وت، به بی دهستی خۆم له کاروان و له تهنیشت دایکم جودا بوومه وه، به راکردن له جاده که په ریمه وه ... لام دایه لای چادره کان و به بی بیبر کردنه وه بانگم راهیشت:

- عه ولا ... عه ولا!!

که عه ولا چاری پیکه وتم ... به گوپ بۆم هات ... ئامیزمان له بییک وه رینا ... ده ستمان کرده ملی یه کدی ... به یه کترمان وه رامووسی ... ناو زایه چاوه کافان ... شه ونممان بارانده سه ر شانی یه کدی، ماوه بییک ده مان گیرا ... زارمان کلبل درا ... نه مان توانی له گه ل یه کتری بئاخقین ... تا عه ولای هاو رتیم باسکی گرت ... لامان دایه ژیر پیسه دار به روکی رۆخ جاده، له ژیر دار به رووه که دانیشستین ... به تامه زۆری ... به چاوه یه کتریمان ده پشکنی ... له سه رو رووی یه کتری وورد ده بوینه وه ... که وتینه وورد گله یی و له ناو سوژی خۆشی به یه کتر شادبوونه وه مان ... تواینه وه ... به سه ر رۆژانی رابوردوومان دا ده چوینه وه، نه وه رۆژانه ی عه ولا له ناویاندا وون بیسو ... و به ره ناواتیکی پیروژ ده به زی ... نه وه رۆژه دژوارو پ مهینه تانه نه وه رۆژانه ی که ئینگلیزی داگیرکه رو دۆژمن ... به هاوکاری ناغاو به ناو شیخ و کلک و کلتوره کانیان ... له گه ل گرانی و قاتی و قری و برسیه تی یه کتریان گرتبه وه و په یمانی چه وساندنه وه ی خه لکی ره شو رووتی ولاتیان مۆر کردبوو ... وه ک قه لی شووم ... بالی ره شیان به سه ر ولاته که مان دا گرتبوو ... مردن و هه ژاری و ناله باریان به سه ر میله ته ئیمه دا ده باراند، سواری نه ستمان ببوون ... هه موو ده سه لات و جووله بیکیان لی بریبوین.

که پتر له رنک و روو، له دروشمی عه ولای هاو رتیم وه راده مام ... له گه ل خۆمدا ده مگوت:

- له گهڼم همو ناله باری و ژبانه تال و تفته ش ... هیشتا عهولا و وره ی بهر نه داوه ...!

وه پرسیار ټکی گه وره ... نه و نه دی کاروخ گه وره ... له میتش کمدا ده خولا یه وه، عه ولاش وه کوو ناگای له یهک و دووی دلې من بیج ... چاوه گه شه کانی تیکردم ... بزه بیټکی کورتی له سه زار په بیدا بوو ... ده ستی ټکی له سه شانی دام، پاش دامانی ټکی که م ... باسی رووداوه کانی شوړ شه که ی شیخ مه حموودی نه مری کرد، نه و شوړ شه ی ... نه و ژبان و گیسانی خو ی بو تر خان کرد، که باسی نه و قه و ماو و به سه هاتانه ی ده گپړ ایه وه ... چاوی ده بریسکانه وه و به داخیکه وه ده یگوت:

- خه لکه ... خو یان ... نه و دی هه لځه له تابوو ... نه و دی به زی ... نه و دی خو ی دا به ده سه ته وه ... بووه دارده ستی دوژمن و لوولې تفته نگه که ی بو سینگی هه قاله کانی خو ی سووړانده وه ... به م په نگه هه تا شوړ شه که بیان پوچه ل کرد ... ناگره که بیان کوژانده وه!

له پاشان وه کو هه ستی به هه له بیټک کرد بیج و بیه و ی راستی بکاته وه ... له گه ل ناخیکې توند گوتی:

- ناگری شوړ شه که بیان کپ کرد!

وه له گه ل ناخه که دا په نگی هه لیزرکا ... له شی هاته له رزین ... به ده دنگی ټکی پر رک و کینه و پچر پچر ده یگوت:

- ئیمه ش ... وه ها دهر به دهر و په راگه نده بووینه وه، به ناچاری ناواره بووین و خو مان له بهر چاوی دوژمن بزر کرد!

که عه ولای هاوړیم به م په رنگ و به م چوڼیه تبه نه فسیه ده دیت ... به کسه ر رژیانی قوتابخانه م به خه یالدا تیج ده په رین، عهولا ... له و رژه راپوردوانه ش که زویر ده بوو ... بیان هه ستی به سه مینک ده کرد ... نه و ها په نگی ده گتړا ... چاوه کانی ده کرانه وه و بریسکه بیان ده دا ... له ش و لیتی ده له رزین ... به توندی درې به ئیمه و هه واله کانی ده دا و به رهنگاری سه مکار ده بوو! به لام له م رژه دروهارانه ی نه و کاته ماندا ... له ژیر داربه رووه پیړه که دا چی بو نه ده کرا جگه له وه ی په نجه ی ده سه ته کانی له ناو له پی کویکاته وه و به توندی هه لیان بگلژی ... له پاشدان دوو کوله مست به نیو چاوانی خویدا بکیشی و به ناهیکې سارد کولی ده روونی دا برکتی!

عه ولای هاوړیم له چوڼیه تی تیک چوون و بلاوه پیدانی شوړ شه که ی شیخ مه حموود ده داو ده یگوت:

- ئیمه له کویونه وه کانی کومه له ... وه هاما بو شی ده کرایه وه که به راستی شوړ شیک هه یه ... به داوای نامانجی ټک ... نامانجی ټکی نه ته وایه تی پیروز خه لک ده ستی داو ته چه ک ... که چی له راستیدا مه سه له که وانه بوو که ئیمه ته ونی ناوړی شمینمان بو ده چنی!!

له دواییدا سه ری هه لبری و چاوی له گه لا زهردو وشکه کانی داربه روو ده کان کردن و به ته وسه وه پرسی:

- شیرکو ... له بیرته که مندال بووین! ... له گوره پانه که ی بهر مالان ... له گه ل منداله کانی دیکه ی گه ره ک ... یاری نه سپ نه سپانیمان ده کرد؟ له بیرته که هه ره که مان سواری ده سه دار ټک ده بووین ... له ده وری گوره پانه که به حیله حیل ده سووړاینه وه و هه لده به زین و قوشمه مان ده کرد ... هاوارمان ده کرد:

- حی ... حی ... حی ... وه سه ری ټکی له سه ره خو هه ژانده وه و له سهر قسه که ی رویشت:

- نه و سه رده مه به نه قلی مندالانه مان خو مان به وه رازی کرد بوو که ئیمه ش نه سپ سوارین و وه کو سوارین له و مه بدانه دا جلیت بازی ده که یین ... وه نه و ده سه دارانه ی دوو لینگمان به سه ردا هینا بوون ...

لیمان دهبون به ئەسپی حدوود! ئەسپی راستەقینە. وه بێ ئەوەی چاوه‌نواری وه‌لامی من بکا ... گوتی:
- له داری که‌لیش ... ئیمه سواری ئەسپه دارینه ببووین و وامان ده‌زانی سواری راستەقینە و مه‌ردی مه‌یدانین!!

عه‌ولای هاوریم بزهیکی تالی قووت دایه‌وه، پووی کرده زه‌وییه وشکه‌که‌ی به‌رده‌می، ده‌ستیکی درێژ کرد و مستیک گه‌لای مردووی له ناو له‌پی ده‌ستی کۆ کردنه‌وه ... گه‌لاکانی گوشین ... به‌توندی گوشینی ... هه‌ر گوشینی ... هه‌تا به‌تۆیه‌ل تیی هه‌لدانه‌وه ئەو گۆره، له پاشان زلکه‌داریکی هه‌لگرته‌وه ... زلکه‌که‌ی له خاکه‌که‌ی به‌رده‌می وهرده‌دا ... به‌هیمنی و له سه‌رخۆ ده‌یگوت:

- کۆیونه‌وه‌به‌کی سه‌یر بوو ... سه‌یر! ... هه‌ر به‌کۆری ده‌رویتشه‌کانی خه‌لیفه سه‌رسۆری خۆمان ده‌چوو!
وه هه‌ر له‌به‌ر خۆبه‌وه لی ی پرسیمه‌وه:

- له‌بیرته خه‌لیفه سه‌رسۆری گونده‌که‌ی خۆمان ... له‌گه‌ل ده‌رویتشه‌کانی شیخ قطب الدین ... له‌سه‌ر چه‌قی جاده‌که ... له‌گۆره‌پانه‌که‌ی به‌رده‌رکی سه‌را چ به‌زمیکیان ده‌گێرا?
که من له‌سه‌رخۆ سه‌رم بۆ ده‌هه‌ژانده‌وه ... ئەو قسه‌که‌ی ته‌واو ده‌کرد:

- خه‌لیفه سه‌رسۆر و ده‌رویتشه‌کانی ... چۆن که‌یف و هه‌وه‌سی مێر و موذیر به‌گ و بۆ خاتری گه‌وره‌یی شیخ له‌و مه‌یدانه‌دا هه‌لده‌په‌رین و شیرو زه‌رگیان ده‌وه‌شانده‌ ... نه‌رپه و زه‌ره‌یان هه‌واو هیمنی گونده‌که‌ی ده‌شله‌قاند ... هه‌رايه‌که‌ی سلیمانیشم ئەوها ده‌هاته به‌رچاو، خه‌لیفه سه‌رسۆر و ده‌رویتشه‌کانی ... بۆ رازی کردنی تۆفیق به‌گی مێرو رازی کردنی و حکومه‌ت بۆئه‌وه‌ی به‌رژه‌وه‌ند و ده‌سه‌لاتی خودا به‌خشی شیخه‌که‌یان بپارێژن ... گالته‌یان به‌ خودا ده‌کرد ... خه‌لکی ساده‌ی گونده‌که‌یان هه‌لده‌خه‌له‌تاند، له‌ویش هه‌ر بۆ مه‌به‌ستیکی له‌و بابه‌تانه ... گالته‌یان به‌ میله‌ته‌که‌ی ئیمه ده‌کرد ... خه‌لکی ره‌ش و پووتی ... ستم دیدو زۆر لیکراویان هه‌لده‌خه‌له‌تاند و دلساردیان ده‌کردن.

عه‌ولای هاوریم له‌گه‌ل ئەو قسانه‌ی په‌نگی تیکده‌چوو ... زه‌رد هه‌لده‌گه‌را، به‌زمان ... لیوه ووشکه به‌باره‌کانی ته‌ر کردنه‌وه خوزییکی تالی قووت دا... هه‌ردوو له‌پی ده‌ستی له‌یه‌کتري دانه‌وه و له‌به‌ر خۆبه‌وه گوتی:

- چاوم به‌رایبی نه‌دا به‌ دلساردی بگه‌ریمه‌وه گوند، ناچار سه‌رم هه‌لگرت، وه‌کو گه‌لیک شۆرشگێری سه‌رلێ شیتوای دیکه‌ی ... وه‌کوو من که به‌ کۆمه‌لیک ئاواته‌وه گه‌یشتیبونه شۆرشه‌که ... منیش ... ئاواي ئەودبو ... ئاواي کوردستانی ئیران بووم، له شاری کرمانشان که‌وتمه‌ تۆری سه‌ربازه‌کانی ئینگلیز و ئاوقای به‌ندیخانه کرام ... !

عه‌ولای سه‌ریکی به‌رز کرده‌وه، چاوه‌کانی له‌ لووتکه‌ی به‌رزی کارۆخ گیرکردن، بێ ئەوه‌ی پوو له‌ من بکاته‌وه ... به‌ پیکه‌نینه‌کی بلندی هه‌ستیری گوتی:

- ده‌یانگوت ... ئەتوو جاسووسی ئەله‌مانی ... جاسووسی ئەله‌مان ... !!

وه سه‌ریکی هه‌ژاند و به‌ واق ورمای ... به‌دده‌نگ ده‌دوا:

- هه‌ر له‌ سه‌ره‌تای شه‌ره‌وه ... هه‌تا ئیمه‌ژۆش ... ئەو دوژمنانه باشووری کوردستانی ئیرانیان داگیر کرده‌وه، شاره‌کانی ئیلام و کرمانشانیان کردۆته‌ جی مۆلگه‌ی له‌شکره‌ درنده‌که‌یان، به‌ یارمه‌تی ئاغاو خان و شیخه‌کان ... میله‌ته‌ی ئیمه ده‌چه‌وسیتنه‌وه، ئەوه‌ی بیانه‌وی ده‌یکه‌ن ... خه‌رج و باج و دانه‌ویله‌ له‌ خه‌لکه‌ ره‌ش و رووته‌که‌ زه‌وت ده‌که‌ن و بۆ له‌شکره‌که‌یان په‌وانه‌ی ده‌که‌ن، به‌م جۆره‌ حه‌وت مانگ پتر له‌و

شاره گه وره به ... له به ندىخانه ی ئینگلیزه کان ... کوټ و زنجیر کرام ... جه زره به درام ... له برسانا وشک
 هه لگه رام ... هه تا کاتیک بۆیان ساغ بووه که من جاسوسی ئه له مان نیم و قوتابیه کی کوردی عیراقی
 سه ر لئ شیتواوم، رۆژتیک کابراییکى ئه فه ندى هاته ناو به ندىخانه که و ماوه ییک له پرووی ده یان
 به ندىکراو و دیله کان ورد بووه وه ... تا له دواییدا به ناو بانگی منى کرد، ملی گرتم و پیش خۆی دام تا کو
 گه پشتینه بهر ده رگای ژووری ئه فسه رتیک، له ناو نیشانی سه ر ده رگاکه وا دیار بوو که ئه و ئه فسه ره
 به ندىخانه که ی به رتیه ده برد، له ژووری ئه فسه ره که ... کابرای ئه فه ندى له سه ر کورسیییکى دار و ته خته
 داینام و له گه لم که وته پرسیار و وه لام، ئه وه ل جار لیتی پرسیم:

- تو ... خه لکی کوټی؟

گوتم:

- قوتابیه کی کوردم ... خه لکی شه قلاوهم!

بزه ییک له سه ر زاری کابرای ئه فه ندى په یدا بوو ... که لیتی پرسیمه وه:

- جه ماعه تی توفیق به گی میرانی؟

گوتم:

- به لئ ... ئه و سه رۆکی خیتلی ئیمه یه!

له پاشدان به ... روخساریکی .. ئاشنا یانه .. پیی گوتم: -

- من ... توفیق به گ ده ناسم، ولیتی پرسیمه وه: -

ئه دى مه محمود ئه فه ندى ده ناسی؟

پییم گوتم:

- کام مه محمود ئه فه ندى؟

گوټی

- مه محمودی شه نگی، مه محمود شه نگی، مامۆستا بوو له قوتابخانه که تان ...!

که عه ولای هاوړیم ئه مه ی گتیرایه وه و ناوی مه محمود ئه فه ندى هیتا ... من خۆم پیینه گیرا ... ریگام
 نه دایب قسه که ی ته واو بکات، قسه که پییم بری به په له پرسیم:

- مامۆستا مه محمود ... نا ... مامۆستا مه محمود!؟

عه ولای هاوړیم سه رتیکى هه ژاند و بی ئه وه ی پرساره که ی من کارتیکى تاییه تی تیکردبئ ... ئه و
 له سه ر قسه که ی رۆبی و گوټی:

- پییم گوتم ... به لئ ده ناسم ... مامۆستای خۆم بوو ... ده ناسم.

وه له کابرای ئه فه ندىم پرسیمه وه:

- تو له کوټ مامۆستا مه محمود ده ناسی؟

کابرای ئه فه ندى گوټی:

- هه والی خۆمه ...!

وه ئه هیکی له سه رخۆی هه لکیتشا و ماوه ییک کر بوو ... داما چاوه کانى له زه مینه به رد ریژه که ی
 ژووره که دا گتیران، وه کو بییر له شتیک بکاته وه ... یان یادگار تیکى به میتشکدا هاتیتته وه ... له پاشدان

پرووی دهمن کردهوه و بزدهییکی درۆی لهسه زاری خۆی پهیداکرد و پیتی گوتم:

- مامۆستا مهحموود ههوالییکی گیانی به گیانی خۆمه!

تا لهسه رخۆ مرتانندی:

- من ... ههمزه ... !

وه بهه ناسه په کی کورت و توند ... سینگی خۆی دهفی ... ماوهییکی دیکه بئ دهنگ بوو، ئاورپیکی له ئهفسه ره ئینگلیزه که دایه وه که وه کو بت له سه سهر میزه که ی لینی قوت ببوه وه و گیلانه سهیری من وهمهزی دهکردو گویتی لی رادهگرتین ... !

ئهفسه ره که ... بهبئ نهوهی له جینگای خۆی بجوولیتته وه ... بهنهرمی سهیری بۆ ههمزه دانهواند و به روویدا گه شهییکی کرد، ئینجا ههمزه پتر لیم هاته پیش ... دهمی خۆی لی نزیک کردهوه و بههیمنی و نارچه ته پیتی گوتم:

رۆله ... ئیوه ساف و ساکارن ... وهک شیر پاک و بئ ماکن ... بئ تاوانن ... خۆش پروان، بهبئ بیرکردنه وه ئه رک دهکیشن، ئیوه بخوینن ... قوتابخانه و خویندن تهواو بکهن باشتره له وهی تووشی گیروگرفتی وهها بئ که نه بهرگه یان دهگرن و نه توانای ئه وهشتان دهبئ بهسهریان دا رابورن و خۆیان لی رزگار بکهن !!

عهولای هاوپیتم دهیگی رابه وه و دهیگوت:

- من ئه و قسه و ئامۆزگار یانه ی کابرای ههمزه ناوم زۆر پئ گران بوو، حهزم دهکرد وهلامیکی تایبه تی

توندی بدهمه وه و پیتی بلیم:

- من ... ساکارو ساده نیم ... من دهزانم چ دهکه م و چۆن و بۆ چ دهیکه م !

بهلام له بنه دیکه ی کرمانشا ... حهوت مانگ بوو ... حهوت مانگی ساردو سیرو ... رهق و پرئه شکه نجه ... حهوت مانگ بوو دهتوولامه وه، بهدهست ئۆردوان و پیاکوژه کانی ئینگلیز زۆر ئازارم دیبوو، دهترسام ئه گهر وهلامیکی رهقی ئه وه ههمزه به بدهمه وه ... دهترسام دیسان ئاقای زیندانه که م بکه نه وه و پتر ئازارم بدن ... له بهر ئه وه بهرامبه ر به ههمزه و قسه کانی ... ههمزه ... بئ دهنگ و کپ وهستام ... وهلامیکم نه دایه وه ...

بهلام ههمزه خۆی له کپوونه که م گیل کردو له سه ر قسه و ئامۆزگار یه کانی بهردهوام بوو و گوتی:

- دهزانم تۆ ههواله کانی دیکه ی تۆ ... بههه موو دلّسۆزی و له خۆبووردن هاتوونه ته ریژی ههرايه که ی شیخ مهحموود ... دهزانم به چ دلّسافی و ههوه سیکه وه له گه ل کۆمه لیک ئاوات و هیواو به چ ئامانجیک ئه م ریگایه تان گرتوته بهر ... بهلام رۆله ی خۆم ... سه باره ت به وه دلّیم ئیوه دلّ ساف و سادهن ... خوین گهرمن ... چونکی له وه بئ ناگان که هه ندییک که س به تایبه تی ئه وانه ی خانه دانن و له بهر گه لیک هۆ خه لک ریژیان لی ده نی ... ئه مانه خۆیان به جوړه مه لیک و شاهیک داده نیین و به پوه له ت به ناوی مه لله ت و به ناوی ئازادکردنی خاکی ولاتیکی پان و بهرین، به ناوی حهق ئه ستاندنه وه ... به ناوی بهر بهر ه کانی و دژایه تی دوژمن ... دهست دهده نه چهک، خه لکی رهش و پرووت و دلّ ئاوینه له دهوره ی خۆیان کۆده که نه وه ... که چی له ئه نجامدا که بۆیان ئاشکرا بوو ... بوون به مه لیک و شا ... بهم رهنگه ناهینه دی ... ناچار بۆ پاراستنی خۆیان ... به دۆمه زه وییک ... به دهست له پشت دانیک ... به بزدهییکی ساخته ی دوژمنه که ... دهستیان شل ده که ن چهک فری دهدهن و مه لله ت و ههق و ئازادی و خاکی ولاته

فراوان و دیل کراوه که ... هه موو ئەمانەیان لە لا ... لەو چەند بێستە زەوییه کۆدەبیتەوه ... که دوژمن پێیان دەبەخشێ ... و وەکو زەوییه که هی باوکی دوژمن بێ و بەوان ببیەخشیت!!

هەمزە چاو قوچانێک لە قەسەکردن وەستا ... بۆ ئەوەی هەناسەیهکی توند بخواتەوه، منیش لەگەڵ قەسەکانی ئەو ... خەیاڵم بۆ لای سماییلی هاو قوتابیم و مەسەلە ی پیرئۆمەری باوکی و مەلایەکی هەولێر و کاپتان لاینی حاکمی کەرکووک و دەشتی قەراج و هەولێر و کەندیناوه دەچوو، ئەو حاکمە ئینگلیزە بە حوکمی ئەوەی داگیرکەری ولاتەکه مانن، خۆی ببوو بە خاوەن زەوی و زاری ئەو ناوچانە و بە پیتی و بێست و ئارەزووی خۆی زەوی لە جوتیارەکان زەوت دەکردن و بە قاقانی و تاپۆ بە دۆست و کلک و کلتووورو خویزەکانی ئینگلیزی دەبەخشین!!

بەلام کارای هەمزە ناو ئەو خەبەلە ی کورت کردمەوه که دیسان دەنگی لە گوێیەکانم زینگایەوه و گوئی:

- ئەو هەندە که سانه، هەزارانی وەکو ئێوهی پاک و خۆین گەرم دەکەنە قوربانی بەرژەوه و نەو تەماحی خۆیان، هەزاران خەلکی بێ گوناح و دلسوژ بۆ خاتری چەند لێره بێتیک ... گۆلمێک زێر ... وەزێفە بێتیک ... بگرە تەنانەت قۆلچیه تیهک ... لە پیتاوی چەند شەبانە قەید کردنێک ... لە پیتا و دەسلالاتیک پووچ لە ژێر پیتی ئەو دوژمنە دەکوژنەوه!!

و بەکزیبیکەوه سەری دەهەژاندو لەبەر خۆیهوه دەیگوت:

- ئە ئاوا بەچاوی خۆت دەبینی ... لاوێکی وەکو تۆ و سەدانی دیکە ی وەکو تۆش بەم دەردە دەچن ... بەم پەنگە تووشی ئەشکەنجە و نازار و دەردەسەری و ئاوارەیی دەبن و لەناو دەچن، مالتی گەلێک خەلکی سادەش خاپوور و وێران دەبێ!!

وە روویتیکی لێ بەرز کردمەوه و بەپەرۆشهوه بانگی کردم:

- عەولا ... عەولا ... پۆلە ئێوه بخوین باشتر، ئەگەر بخوین چاوتان دەکریتەوه ... هوشیار دەبنەوه ... که هوشیاریش بوونەوه چاکەو خراپە ... رەش و سپی لە بێتیک جودا دەکەنەوه، ئەوجا ئەگەر مرۆ بە هوشیاری و لە ئەنجامی بەراورد و لێکدانەوه یهکی رووناکیبیرانەوه گەبشتە قەناعەتێک ... ئەو کاتە هەرچیهکی بێتیک ... چ رێگا بێتیک بگرێ ... ئەگەر کۆسپیشی بێتە پێش ... ئەگەر سەریش نەکەوێ ... ئەگەر سەریشی لەو رێگایەدا بچێ ... یان تووشی نازار و ژان و ئەرکیش بێ ... پەشیمان نابیتەوه و دلسارد نابێ.

- که مندال بووم ... لەگەڵ مندالەکانی گەرەک ... هه موو هیتوارەیهکی هاوین لەناو پەزانەوه بۆ ناو بازاری گوند سەردەکه وتین، کاتێک دەگەبشتینە (تەم تەم) ان ... دەنگە زولالەکی کاوئیس ئاغا تیکەڵ بە دەنگی شەپۆلی رووبارەکه دەبوو ... دەرزایە ناو گیان و گوێمان، کاوئیس ئاغا ... لە چایخانەکی خدرەسۆر لاوکی دەگوتن:

دەلایلو ... دەلایلو

شەرەکا دقەومی ... لە چیا بێ سوورداشی

که نزیک بازاریش دەبووینەوه ... سەرمان بۆ چایخانەکه و بۆ تەوقە سەری دارتاوکه زەلامەکه هەلەبەری، بە دارتاوکه که دا هەلەبەری ... هەر بەسەردەکه وتین و بەدارەکه هەلەبەری ... تا دەگەبشتینە ئاستیک که چایخانەکه مان باشتر لێ دیار دەبوو.

چایخانه‌کە‌ی خدرەسۆز لە نەهۆمی دوو‌هەمی خانووێک بوو، لە کۆشکێک بوو ... کۆشکە‌کە پێشبانێکی هەبوو ... بەسەر دەریای باخچەکانی گونددا دەپروانی، پێشبانە‌کە تەخت و کورسی لێ رێژکرا‌بوون، لەسەر دارە‌کە‌وه ... لە ناوێن قە‌دو گە‌لاکانی زارکی بۆریە بە‌له زەر‌دە‌کە‌ی... گرامافۆنی چایخانه‌کە‌مان دە‌دی، خە‌ل‌کێکی زۆر بە‌رێز لەسەر تەخت و کورسیە‌کان دانیشتبوون، گرامافۆنە‌کە ئە‌و هێوارە‌یە بێ دە‌نگ بوو، کاوئیس ئاغا لە تە‌نیش‌ت گرامافۆنە‌کە‌وه ئە‌ویش لەسەر تەخت‌یک لێی پال دابو‌وه، سەر‌و شە‌ده‌و گە‌ردە‌ن و هە‌ردوو لامل و نیو‌دی تەختە‌ی سینگی لە ئێ‌مه ... مندا‌له‌کان دیاری‌بوو، ئێ‌مه چاومان بە‌سەر و شە‌ده‌ی کاوئیس ئا‌غاو‌ه گیر ببوو، کاوئیس ئا‌غا سەر‌و شە‌ده‌کە‌ی لێ لار کردبو‌وه، دە‌ستیکی خستبو‌ه بنا‌گوێی و لاوکی دە‌گوتن:

دە‌لایلو ... دە‌لایلو

بە‌ه‌اره ... بە‌سەرئ سلی‌مانی دا کە‌تم

م‌حە‌لی شە‌ران و ... دیلا

لە‌تاسمانا خۆش‌دئ گرتلی تە‌یارا

شرخیلی مە‌ترە‌لی‌وسا

رینگیلی بۆ‌مبا ... برا... گ‌ازە‌گ‌ازی توبە‌دارا

ئێ‌مه ... مندا‌له‌کان ... لە‌گە‌ڵ دە‌نگی کاوئیس ئا‌غا و باسی تۆپ و تە‌یارە و بۆ‌مبا ... هە‌و‌ه‌ستیکمان بۆ پە‌یدا دە‌بوو ... ئا‌گامان لە خۆ دە‌پرا، لە‌د‌لی خۆماندا لە‌گە‌ڵ کاوئیس ئا‌غا لاو‌کە‌مان دە‌گوتە‌وه:

شادو شوو‌دئ شیخ مە‌حمود ... کاکی شیخ قادر

بابی لە‌تیف.. بە‌سی دە‌نگان گ‌ازی د‌کا

کە‌رمی فە‌تاح بە‌گ ... گە‌لی عە‌گیدا

ئیم‌رۆ دە‌ست هە‌لینانە‌کی بە‌کن

لە‌پاشان وورده وورده دە‌نگمان بە‌رز دە‌کرده‌وه قادرۆک و عە‌ولای هاو‌رێم ... لە‌سەر کە‌لی دارە زە‌لامە‌کە‌دا... دە‌نگیان بە‌سەر دە‌نگی کاوئیس ئا‌غا ب‌ل‌ند دە‌بو‌وه.. عە‌ولا لاو‌کە‌کە‌ی لە‌بەر بوو.. دە‌نگی تێکە‌ڵ بە‌ دە‌نگی کاوئیس ئا‌غا دە‌بوو ... کە دە‌ی‌گوت:

دە‌لایلو ... دە‌لایلو

شە‌رە‌کا د‌قه‌ومی ل‌چیا‌یی سورد‌اشی ... وا ببە‌را

بە‌رئ سە‌بە‌ی ... عە‌سکەرئ هیندۆک و قە‌له‌رە‌شکان

د‌کە‌نە قیرە‌و هە‌را...

هە‌تا لاو‌کە‌کە‌ تە‌واو دە‌بوو ... لە‌سەر دارە‌کە نە‌دە‌جوولاینه‌وه ... ن‌قە‌مان لە‌خۆ دە‌پری ... دە‌چو‌وینە دونیا‌ییکی پ‌ر خۆشی و خە‌یال، ئە‌و خە‌ل‌کە‌ی لە‌سەر تەخت و کورسیە‌کانیش دانیشتبوون ... ئە‌وانیش وە‌ک بە تەختە‌کانه‌وه ب‌زم‌ارکوت ک‌رابن ... جوولە‌یان لێ برابوو ... چ دە‌نگ و هە‌ست‌یکیان لە‌بەر وە‌نە‌ده‌هات...

کە لاو‌کە‌کە‌ش.. تە‌واو دە‌بوو:-

چ گاوی دە‌ستی خۆ دە‌مه جام‌ب‌یزاری

دگرم شارى كهركووكى ... شارى به غدایى
 نهورۆ سى رۆژده ئەمن عاسى بوویه له چىایى سورداشى
 چ بکهه هاوارى توركان دووره براينه ... كورد خاينه
 ناو ... ناوه كاوتیس ئاغا ئاورپىكى له وهستا سه عید و فهیزۆ و براده ركهانى ده دایه وه ... چاوپىكى به
 دانیشتونى چایخانه دا ده گپرا ... سه رى بۆ ده هه ژاندىن ... بۆيان ده گرژیبیه وه ... ئەمانیش به دهنگ بانگیان
 ده کرد ... !

- هه لالا... هه لالا... كاوتیس ئاغا... بلبلى كوردستان...

ئه وجا خدره سۆرى چایچى هه لده ستاو ده چوه رۆخ ئۆجاغ و سه ماوه ركهى ده خسته كار... چای به سه ر
 دانیشتون دابهش ده کرد، ئیمه... منداله كانیش له سه ر دارتاو كه زه لامه كه... به خشخشۆكه شوپ
 ده بوینه وه و به ره و ناو په زان بلاوه مان لى ده کرد.

ئیمه منداله كان... لیمان بسو به خو... زۆریه ی هیتوارانى هاوین... هه تا نزیک گه لا پیزانیش كه دونیا
 سارد ده بوو... خه لكه كه ده خزایه ژوورى چایخانه و ده رگای قوتابخانهش بۆ ئیمه ده كرایه وه... ده چوینه سه ر
 دارتاو كه كه وه برامبه ر چایخانه كه ی خدره سۆر... له دیمه نی كاوتیس ئاغا و خه لكه كه وه راده ماين. قادرۆكى
 هاوپتم... ئه ویش وه كو عه ولا لاو كه كه ی له به ر كردبوو، له ناو په زان دراوسیتی په كدى بووین، كاتى به ره و
 مال ده گه راینه وه؛ له رتگادا لاسایى كاوتیس ئاغای ده کرده وه:

ده لایلو... ده لایلو

ئه سپى شىخ مه محمود... كاكى شىخ قادر... بابى له تیف
 كه وته پى كۆلى

منیش هه رچه ند شتىك له لاو كه كه تى نه ده گه یشتم... به لام لاو كه كه م له به ر كردبوو... زۆر جار وه كو
 تووتى به سه رى دا ده چوومه وه:

شىخ مه محمود به سى دهنگان گازی دكا گه لى عه گبدان
 نه ورۆ ده ست هه لیانه كى بکهن

فایده نییه... هاوار توركا گه له ك دووره... كورد خاينه!

زۆر سه بوویم به دهنگ و ئاوازی كاوتیس ئاغا ده هات، كاتىك گوتم له دهنگى ئه و ده بوو، لاوكى
 ده گوت... سه رده مى ساواپى خۆم ده هاته وه یاد كه داىكم له ناو لانك قایمى ده كردم و به دهنگه ناسكه كه ی
 لای لایه ی بۆ ده گوتم:

لای لایه... رۆله لای لایه

خوا بتپارتیزى له قه زاو له به لای پیره دونیاپى...!

وه به و دهنگه ناسك و پرسۆزه ی ده یخه و اندم و به ره و دونیاپىكى ناو ریشمى فیتنك هه لى ده گرتم.

ئیتواره پىك كه گه رامه وه لای داىكم... پىم گوت:

- دايه... ئای كه دهنگى كاوتیس ئاغا... خۆش و به سۆزه!

وه له پىش ده مى داىكم... له ناو په له سیتوهره كه سكه كه... ده ستم به له یزین كردو دهنگم هه لپرى:

هه ی نار... هه ی نار... هه ی نارهللۆ

سینگت... سینیبه ساواره لیلۆ

هه لگره... بۆ فتاره لیلۆ

له پاشان بهسته كهه دهگۆری و وهك كاویس ئاغا دهستم دهخسته بناگویم و لاو كه كهه دهگوته وه:

ده لایلۆ

شه ره كا دقه ومی لچیا بی سورداشتی... لده ری دۆلی

ئه سیب شیخ مهحمود... بابین له تیف... كه وته بی كۆلین

دایكیشم به كزی گوئی لی راده گرتیم... ئاهینکی دریتی هه لده كیشا و به ده نگیکی پرسۆز ده بگوت:

- كورم... ئه وه لاوکی شیخ مهحمودی مه لیکه... كاویس ئاغا به سه ر شیخ مهحمود هه لده لێ،

باسی شه ری ئه و نازداره و كافر هه كان ده كا!! وه له بهر خۆ به وه ده بگوت:

- ئه و شیخه نازداره چی كرده و چۆن ئیسلامه كان پشتیان به ردا هه تا ئینگلیزی كافرو قه له ره شكه و

هه بندا كه خوانه ناسه كان... ئه وه ی به سه ری تین كه به سه ریان هه نا...

وه پرووی دهن كرده به گه رو پکی پر له گریان گوئی:

- كورد خاینه... ئه ری وه للا رۆ له كورد خاین بوو له گه ل شیخ، ئه و خه لكه موسولمانه هه مووی له گه ل

بیك ناراستن... به فریو فیئل و درۆ ده له سه ن... دهن شیخ مهحمودی گه و ره چۆن به م ره نكه سه ری بۆ

دوژمنی دین شوێر ده كرده...؟

ئه من... ئه وكاته نه مه ده زانی دایكیم چ ده لێ و مرازی له و قسانه چی بوون... به لام هه تا ئیمرۆش

لاو كه كه ی كاویس ئاغام له گوئی ده زینگی ته وه دلم بۆ ده نگی كاویس ئاغا لیده دا و هۆگری ئه و

هونه رمه نده مه زنه بووم له هه ر جیگا و چۆنیه تیک بم، كه گویم... له ئاوازی ئه م كه له هونه رمه نده بی...

هه موو هه واسم ده وه ست... جگه له و حاسه یه ی ده نكه كه ی ئه و هه لده مزی.

عه ولای هاو پیم كه وه سفی ئه و هه مزه ئه فه ندییه ی ده كرده ده بگوت:

- لاو پکی چوارشانه ی... تیک سمرای... موو چری... چاو و برۆ رده ش بوو، به پروو هه یمن ده هاته

به رچاو به لام كه ئامۆژگاریه كانی بۆ من هه لده رشتن... نیوچه وانی گرژ ده كرده وه و برۆیه رده شه

ئه ستوره كانی ده گه یشته وه بیك، له قسه كرده نا وه كو كوردیكی هه رکی و به شتیوه یه کی نزیك بادینی

قسه ی ده كرده، هه رچه نده من زاتی ئه وه م نه كرده لیتی به رسم:

- مامۆستا... قوربان تۆ خه لکی كوئی... چ كاری؟

به لام ئه و به خۆی گوئی:

- خه لکی ساده و خۆش باوه رو دل سافی ولاتی ئیمه... به دیمه نی ده ره وه... به رواله ت... به قیتو قۆزی

و پۆشته بی و كه لله ی زل و ورگی پان و ئه ستوور... به بنه ماله و ناوونیشان... به ریش و میزه ر

هه ل خه له تاون، ئه مانه كه ئه و جه ماوه ره دل سپییه به دلسۆز و ده ستگیریان ده زانی... به سه ر و كه لله و

زمانی لووسیان فریو ده خۆن... ئه مانه هه رگیز له وه قوولتر بییرناكه نه وه كه پالنگا كانیان نه رمتر و

پاره كانیان چه ورترو بازاری درۆ فیشال و ساخته یان گه رمتر به هه رمین تر بی، ئه مانه زۆریه یان وهك

كرمن... وهك مۆزانه ن... له ش و گیانی میلله ت و كۆمه ل بۆگه نی ده كه ن... ده پیرزین... و هه لی

ده وه شتیینه وه.

من... كه وه تبه و مه ژیر ته ئسیری قسه كانی عه ولای هاو پیم، بیرم له قسه كانی كاری هه مزه ناو

ده کرده وه که گه لیک وه قسه کانی کاک نافع ده چون که له کۆپونه وه کانی کۆمه له که مان له هه ولیر... ده بکردن... هه روه ها له گه ل قسه کانی مام هه بده رو مام زانه و تیرو بگره له گه ل بیرو بۆچونه که ی پوور ئەستی ژنی عه له ئیخته ش به جۆرتیک... یه کتربان ده گرت ه وه!! وه سه رم له وه سوړده ما که ئەو و تیکچوونه له کۆتیه هاتووه و له دلێ خۆمدا لیکم ده دایه وه:

- ئەمانیش ده لێن... ئەو به ناو گه روه ته ما حکاران ه... درۆزنن ئەوانه کرمن... کرمه پیسه ن!!
- ئەمانه ش... رایان به رامبه ر توفیق به گ و جه نابی مودیرو شیخ مه لا قطب الدین و مام حاجی... وه کو ئەو هه مزه یه وایه...!

وه ده که و قه ناو گیتزه لو که ی ئەو لیکدانه وه به خۆم ده گوت:

- ده بیج... ئەو دونیا یه مان هه ر له ئەوه له وه... ئەوها بووی؟

- ده بیج بناغه ی له سه ر هه ل خه له تاندن و درۆو خۆخۆری دارپێژرابی؟

کاتی له و لیکدانه وه و بیرانه شم رزگاریم بوو... سه رتیکم بۆ عه ولای ها ورپیم هه لیری، عه ولا... هه لستابووه سه ر پێیان... له گیترا نه وه ی سه ر بورده که ی خۆی وه ستابوو... به هه نگاوی گورج به رده و پیری زه لامیک ده چوو که له لای چادره کانه وه به رده و لای ئیمه ده هات، که گه بشته یه کتری ماوه بیک ده ستیان له ملی یه کتری کرد... له پاشان عه ولا دهستی به رنه دا و بۆ ژیر داریه رووه پیره که دوو به دوو گه رانه وه... که گه بشته وه لای من... عه ولا پیتی گوت:

- ئەمه شپۆ کۆیه... براده رتیک خۆشه و بستمه!

وه پاش چاوقوچانیک وه ستان... گوتیه وه:

- برامه... له برام زیاتره، ها ورپیی مندالیمه و خه لکی یه ک گه رکه ی!

وه به بزده یکی گه شه وه... رووی له من بۆ ئەو... له ئەو بۆ من ده گوازه وه که ده یگوت:

- خه لکی یه ک بیرو با وه پشین... خه لکی کۆمه له شین!

کا براش... له گه ل ئەو پێناسینه ی من... توندتر دهستی ده گو شیم... به روومدا ده گه شایه وه و به چاو ده چوووه ناومه وه، منیش له گه ل ئەو هه ست و ده ست گو شینه ی ئەو هه ستم به فه رامۆشییکی گه وره ده کرد به تاییه ت که خۆی پێناساندم و گوتی:

- منیش کامه ندم... م... وه کو عه ولای هه قالی خۆشه و بستم... منیش ناواره و هه تره بووم... و ده ربه ده رو په را گه نده کراوم!

عه ولای ها ورپیم قسه که ی کامه ندی بری... که رووی کرده وه لای من و گوتی:

- کامه ند... چاک بناسه... کامه ند هه قالیکی گه وره و به رتیزی هه مو مانه... ها ورپیی ریگا سه خت و دژواره که مانه!

وه پیتی گوتم:

- ئەویش هاتبووه ریز شو رشه که ی شیخ مه حمود!

وه وه کو بیه وی ئەم قسه یه ی راست بکاته وه گوتی:

- ئەو زۆر له پیش منه وه گه بشته بووه شو رشه که... به لام له دوا ی تیکچوونی وه کو من سه ری لێ نه شیوا... ریگای لێ وون نه بوو... تا بیگه یه نیسته تو ری داگیرکه ره کانی کرمانشا... یان چاره نووسی

بکه ویتنه بهندیخانه کانی ئینگلیزو کلکه کانیان له عیراق دا.

وه سه رتیکی بۆ کامه ند هه لپری و ده ستیکی خسته وه ناو ده سته کانی خۆی و به روویدا گرژبیه وه و که ده بگوت:

- ئەم پشستی به دێهاته کانی که رکوک و کفری و ناوچهی داو ده و تاله بانێ و له دواییشدا به دێهاته شاخاویه کانی سلیمانی... به ست و هه ر له و ناوچانه مایه وه... له کفری شه ری ئینگلیزه کانی کرد... له گه ل خه لکی ره ش و رووتی ئەو ناوچانه و په لاماری قو ل و مه فره زه کانی دو ژمنی ده دا... ریگای پیده گرتن... هه روه ها خه لکه که ی له راستی مه سه له ی میله ته ی ئیمه هوشیار ده کرده وه! ئیستاش ئەه وه تا له ته نیشت خو مان ده بیین!

کامه ندیش... دوایه دوای قسه که ی عه ولای ها ورپم گوتی:

- هه لیک بوو بۆم ره خسا... وه گه ل کاروانیکی خه لکی ناوچه ی بی توین که وتم... به ره و سنوور ده رۆم.

وه رووی کرده عه ولا و له سه رخۆ پیتی راگه یاند:

- ده چمه ئەو دیو!

وه سه رتیکی بۆ من هه لپری و پشش ئەوه ی قسه ییکی دیکه بکا... عه ولا رووی ده من کردو لیتی

پرسیم:

- ده زانی له مه ها یاد چ رووی داوه؟

که هه ستی کرد ناگاداری شتیکی نیم... پیتی گوتم:

- نه ک هه ر له ماها یاد مه لا مسسته فاش له سلیمانییه وه له ده ست به سه ره که ی هه لا تووه... خۆی گه یانده ته شاری شنۆ ده لپن به نیه تی ده ست کرده وه به به ره ره کانی و هه لگی رساندنه وه ی شو رپش... له م رۆژانه دا چو ده ته وه شاخه کانی بارزان!

کامه ند به ده م بزه ییکی ووشکه وه به هیمنی گوتی:

- مرۆ له ژیاندا زۆر ده رس فیتر ده بی، زۆر رووداو و کاره سات تا قی ده کاته وه، زۆر شتی بۆ روون ده بنه وه و ئەنجام وه ده ست ده هیتی، من پاش ئەو هه موو رووداوو قه و ماوانه ی به ناویاندا رابوردم... پرواییم به وه ها تووه که هه موو هه لقۆزینه وه ییکی... هه موو یاخی بوون و مملانییه ک... هه ر بهر بهر کانیییک دژی دو ژمنان... دژی بیگانه و داگیرکه ر... خه لکی ره شو رووت پتر هوشیار ده کاته وه... ئاستی بیبر کرده وه یان فراونتر ده کا... چۆنیه تی ژیانان با شتر پیده ناسینی و له بهر چاویان روونتری ده کاته وه، جگه له مه ش ئەو یاخی بوون و هه لقۆزینه وه یه ده بیته جو ره مه شقییک... خه لکه که فیتره مملانی و خه بات ده کا، و له سه ر ئەو مافه ی بۆیان روون ده بیته وه که هه ی ئەوانه... به زۆری به تویری یان به هه ر فروفیل و ساخته یه ک لییان زه وت کراوه و خوراوه... رشتتریان ده کا. وایان لیده کا هه ول بدن باری که چ و نارپه وای ئەو ژیانیه یان بگۆرن، ئەم راستیه ش به وه ده رده که وئ که ئەگه ر له زه مانی عوسمانلییه وه تا ئە مرۆ به راوردییک و... به سه ردا چوونه وه یییک له چۆنیه تی بارو له شو رپه کانی و یاخی بوونه کانی نه ته وه که مان بکه ین... ده بیین چ گۆران و پششکه و تنییک به سه ر گه له که ی ئیسه دا ها تووه، به لئ... هه رچه نده ئەو گۆران و به ره و پششه وه چوونه ش نیسه ی بی... خوین و فرمی سکی زۆرو مشه ی له پیناودا رژیابی... به لام دیسان گۆرانییکه و به ره و ژوور هه لچوونه... دا به زینی نییه، پششکه و تنه و پاشکه و تن و بۆ داوه گه رانه وه نییه، ژیانه و ژیانه وه یه... له ناوچوون و مردن نییه!

کامه‌ند... وورده وورده دهنگی بهرز دهبوه، له‌گه‌ل دوان ده‌ستیکی ده‌جولانده‌وه و هه‌لی ده‌بری و
نزمی ده‌کرده‌وه و ده‌یگوت:

- مرۆ هه‌ر چه‌ند زۆرتر هه‌ست به‌سته‌م بکا... پترو به‌هه‌یتر به‌ره‌ه‌لستی ئه‌و سته‌مه ده‌کا و هه‌ولی
له‌ناوبردنی ده‌دا!.

هه‌تا له‌دوا‌ییدا دهنگی هاته‌وه دۆخی خۆی که ده‌یگوت:

- ئه‌م هه‌لچوون و هه‌لقوزینه‌وه و یاخی بوون... یان با بلیتین ئه‌م شوپشانه ... هه‌تا ئه‌گه‌ر که‌سی
خاوه‌ن مه‌سه‌له‌حه‌ت یان شیخ و ئاغاش بیکه‌ن ... وه هه‌رچه‌نده ئه‌م جوړه که‌سانه‌ش دائیما یان به‌لای
زۆری، بنگه‌و باوه‌ر له‌ق و شلۆق و بیین کورت ده‌بن و هه‌ر ئه‌وه‌نده بۆی ده‌رۆن تا به‌رژه‌وه‌ندیان ده‌خواری و
ئاره‌زووه‌کانیان چی به‌چی ده‌بێ ... به‌لام له‌ ئه‌نجام که‌ ئه‌وان ده‌ست شل ده‌که‌ن ... هه‌ر ده‌بێ جله‌و
بکه‌ویته‌وه ده‌ست خه‌لکی ره‌ش و پرووت و خاوه‌ن مه‌سه‌له‌وه ئه‌وانه‌ی له‌ بنه‌چه‌کدا چه‌وساوه و زیان لێدراو
و به‌ش خوراوی راسته‌قینه‌ن، ئه‌مانه ... قووناخه‌کان ده‌برن ... ده‌ینه گۆره‌رو راست که‌ره‌وه‌ی هه‌موو
چه‌وتیه‌کان و پرکه‌ره‌وه‌ی بۆشایی و کون و که‌له‌به‌ره‌کان، ئه‌مانه ... له‌ ئه‌نجام ده‌ست ده‌که‌نه‌وه و چه‌ک
هه‌لده‌گره‌نه‌وه‌و پارێزگاری له‌ خۆیان و بوون و به‌رژه‌وه‌ندیان ده‌که‌ن ... ئه‌وسا ره‌ش و سپی له‌ بیک جو‌دا
ده‌بیتته‌وه و کاروان له‌ گومراهی و بی سهر و شوینی قورتار ده‌بێ ... به‌که‌مترین خۆین و فرمیسک و
زه‌حه‌مت کیشان ... ده‌گا به‌ مه‌زلگای ئاوات.

به‌راستی من زوو به‌زوو له‌ قسه‌کانی کامه‌ند حالی نه‌بووم، خه‌ریکی لیکدانه‌وه و شی کردنه‌وه‌یان
بووم، له‌ مێشک و ده‌روومدا ئه‌و قسه‌نامه له‌ بیژینگ و سه‌ره‌ند ده‌دان که‌ عه‌ولای هاوڕیتم له‌ پیتیکی له
شانی گیر کردم و یه‌ک دوو جار هه‌ژاندمیه‌وه به‌ دهنگ بانگی کردم:

شیرکو ... شیرکو ...!

که‌من له‌جباتی وه‌لام روویکم تی کرد ... ئه‌و به‌ توندی گوتی:

- ئه‌تۆ شیخ قطب الدین ده‌ناسی... ئه‌تۆ توفیق به‌گ ده‌ناسی، ئه‌تۆ خه‌لیفه سه‌رسۆر ده‌ناسی!
که‌ له‌سه‌رخۆ پیتیم گوت:

- به‌لێ ... ته‌بیعی ده‌یاناسم ... ئه‌دی چۆن نایاناسم ...

ئه‌و هه‌ر به‌ توندیه‌که‌ی خۆیه‌وه گوتی:

- ده‌برواییم پێ بکه ... ئه‌گه‌ر شیخ مه‌لا قطب الدین ... یان توفیق به‌گ یان ته‌نانه‌ت خه‌لیفه
سه‌رسۆریش ... به‌و هه‌موو جل و جوړانه‌یانه‌وه ... ئه‌گه‌ر ئه‌مانه یان یه‌کیک له‌مانه چه‌ک له‌رووی دۆژمن
هه‌لگرێ ... ئه‌گه‌ر سوڕ بزانه ته‌نها له‌ دوو هه‌نگاو پتر ناین و ده‌گه‌رینه‌وه و بۆ به‌رژه‌وه‌ندی و ئاره‌زووی
تایبه‌تی و قازانجی خۆیان ئه‌م کاره ده‌که‌ن ... من یه‌که‌م که‌سیک ده‌بم که‌ وه‌گه‌لیان ده‌که‌وم و پالپشتیان
لێده‌که‌م!

کامه‌ند به‌سه‌ر ئه‌و قسه‌نامه‌ی عه‌ولای هاوڕیتم دا نه‌چووه‌وه و چ بیروراییتیکی خۆی به‌رامبه‌ریان
ده‌رنه‌خست و له‌ جیگاکی بێ دهنگ بوو.

پۆژ که‌وتیوه‌ په‌نای چییا ره‌ش ... ته‌نانه‌ت ره‌نگدانه‌وه‌شی به‌سه‌ر لووتکه بلنده‌کانی ده‌رویه‌ر
نه‌ما‌بوو، په‌رده‌ی بۆری شه‌و له‌سه‌ره‌خۆ به‌سه‌ر ئه‌و ناوه‌دا ده‌کشا.

له‌گه‌ل ئه‌و قسه‌نامه‌ی عه‌ولا ماوه‌ییک دامام، دوور و قوول له‌ هاوڕیته‌که‌م وورد بوومه‌وه، عه‌ولا به‌م

دوو ساله ته او وایک گۆرا بوو، وام بۆ دههات که پتر هیمن بووبی ههروهها پتریش توند وتوووه و رهق بهلام له جیگاکی خۆیدا دهم و چاوی له جارانی پانتر و چه ناگهی دریتتر ببوو ... تانه ییکی زهره بهسه ر روویدا کشابوو.....

وه کو کرێکاره کانی هاو پیتی باری ههژاری و برسیه تی بهسه ر لیودا نیشتبوو، خه ته باریکه که ی سمیلی رهنگی پیستی روویان ده نواند، دهسته سپیبه ناسکه کانی جارانی ... ئه و ههواره درهنگه ئه ستووور و گرو ته له خ دههاتنه بهرچاوم، عه ولای هاو پیم گۆرا بوو، به لئی ئه ویش گۆرا بوو ... ئایا شتیک هه به له م دونیا به دا نه گۆزی؟

تا درهنگی که شه و له گه ل عه ولای هاو پیم ... له ژیر باله کانی پیره داروبه رووه که ... له گه ل کامه ند مامه وه، کاتی هه لستام بگه پیمه وه لای دایکم و هه وارگهی کاروانه که مان ... مانگ پیتشهنگی نارده بووه ئاسۆی رۆژه لات ... خه تیکی تاریک و روونی به دریتایی زنجیره چیا به که دا کیشابوو ... بۆرایی ئاسۆی پهرت کردبوو ... که مێک روونای ددها ... به و شه وه ره شه رینگا باریکه که ی هه واری به حه سته م بۆ دیار ده کردم، هه ردوو هه قاله که م تا چه ند هه نگاو یک به رتییان کردم ... کاتی لیک جودا ده بوینه وه ... عه ولای هاته ته نیشتمه وه ... دهستی خسته ناو دهستم و پیتی گوتم:

- پیتش ئه وه ی برۆی ... بت بینمه وه ... ئی!

وه پاش وه ستانیکی که م دهستی بهردام و گوتی:

- ده گه ل کامه ند ... پیتکه وه له زارکی گه لی چاوه ریت ده که یین ...

* * *

شهویتیکی کشوومات بوو، که له جاده قیرتاوه که وه بهر وه هوار ده پهمه وه... له هه موو لایه کاندا هاشه بیکی هیمن... هیمنی بی دوایی له لق و پۆیی دار به پروه کان... له دۆل و شیوه کان... له چه مه چرو درێژ که هه لده ستاو ده هات و دهیدا له په رده ی هه ست و گویم، نارامی و هیمناییه کی ده خسته گیان و دهروونم، ههستیکی بی گری و خوشی بز پهیدا ده کردم... به لام له گه ل ئه وه هه ست و هیمناییه ش له ناو پیچ و په نای می شکما جه نجالیه کی دژوار وه کو به ردا شتیکی زه لامی گری... ده سوو راو گه پری ده خوارد... می شکی ده هاریم... گه ره پیچ و گه رده لوولیکی به تینی ده خسته ناو... و جینگلی به ده ماره ووردیله کانی ده دا... رووبه پرووی دوو چۆنیه تی و دوو باری دژ به یه کترین ده کردم.

قسه کانی کامه ندو عه لای هواریم کارتیکی ئه وتۆیان تی کرد بووم که له ناو ده ربای هیمنی ئه وه شه وه پایزی به دا ده بیان سه داو زیره و زیره کی ناسازو ناریک له می شکما ده نگیان ده دا به وه... وه ک کوتکی ناسنگه ر مبه بیان لی هه لده ستا... لووره ی ره وه گورگیکی برسی و هاریان ده رسته ناو وه... هه ستیان ده رووشاندم... دوو چاری لیکدان وه بیکی تفت و تالیان ده کردم، به و چۆنیه تیه ش... پتر دلم ده گو شراو هه ناسه م سوو رو ته نگ ده بوو... وه کو مه ری گیت ده ست و پی تیان لیک ده نا لاند... به لا دا ده هاتم... هه نگاویان به ره وه هوار پر ساتمه و کۆسپ ده کردم، هیمنایی ئه وه شه وه کشو مات ه بیان لی ده شله قاندم.

له ناو ئه وه شه وه هیدیه، له دوور... له بنار شاخه که وه... شه و با ده نگی کونده به پۆیه کی تیکه ل به هاشه که ده کرد، وه ک نووکه سووژن له هه ستم دا ده چه قی... مه ودا ی ترس و په شتیوی ناو وه میان به ربستر ده کرد، درزیکی خوارو خیتی درێژیان ده خسته تانه ی شعوو رو دیواری سه ختی دونیا مه نده که.

مانگ وه کو کولیره یه کی شامی زه ردی قرتا و له سه ر لووتکه ی کارۆخ راو هه ستا بوو... به که لی سهیری دونیا به که ی ده کرد، کاتی له و کولیره ی مانگه وورد ده بوو مه وه به خه پال له گه ل خۆمدا ده وام و ده مگوت:

– دونیا به که ی ئیمه ش... وه کو ئه م کولیره یه قرتا وه له هه زار لاوه که ل و کرۆم بوه!!

وه به خۆم ده گوت:

– دونیا به که ی ئیمه نانیتیکی ره شی هارده جوو هه رزنه... وه ک رۆژی گیرا و خۆی ده نویتی...!

– له م رۆژه ره شان ده دا... کولیره ییکی قرتا و... که رته نانیتیکی ره شی تالی وه ک رۆژی گیرا و... بو ره شو پرووتی وه کو ئیمه له و کولیره زه رده گه مئه شامیه ی به ناسمانه وه... به سه ر لووتکه به رزه که وه گیرسا وه... له و کولیره قرتا وه ته نانه ت له رۆژ خۆی دووره ده ست تره.

له داوایی شدا گالته م به م خه یالانه ی خۆم ده هاته وه، هه تا خۆم به وه رازی ده کرد که ماندوویی ریگا سه خت و دووره که... برسیه تی و بی تووکی... رووداوی چرو پر مه یه ت... دوو چاری ورینه یان کردووم!!

– مانگ... مانگی هه وت شه وه... وه کو کولیره ییکی گه مئه به هاری... قرتا و خۆی نیشان ده دا... کولیره ییکی زه ردی گه مئه به هاری!

– رۆژگیران... کولیره ره شه تاله که ی ناو تیریکی بوور ئه ستم دینیته وه یاد، ئه و کولیره ره ش و تاله ی ژهمی به یانی و نیوه رۆو شتومان بوو!!

– دایکم بۆی ده گتیرامه وه ده بیگوت:

– له گرانییه گه وره که ی دوا ی شه ر، زۆر کچی فه راژی... لاو، خۆیان به کولیره جویتی که ده فرۆشته

عه سه که ری تورک و قاو زاقه کانی رووس!!

وه دهیگوت:

- له دهوړوبه یی ژوردوگای پروسه کان... به دهیان منډال و گهنج و پیرو پیره ژن... له گهل سهگ و تووله و تاژ... شه وو رۆژ له رۆخ ژوردوگان مۆل بسوون، له برسان و له بهر نه خوښی کهوتیوون، قاواقه کان بهر ماوهی خوځان بژ دهاویشتن!!

ههروها دایکم دهیگوتراپه وه دهیگوت:

- له و په راگه ندانه... نه وهی هیتزیکی له بهر ما بو... و توانای جوولانه وهی هه بو... به تایبه تی میرد منډاله کان... لاوه کان... نیرو می نه وانه و هگهل له شکره که کهوتن... له گهل نه وان کشانه وه، تا ئیمیرۆش هه زاران له مانه خودا نه بی کهس نازان چیان به سه رهات... بی سه رو شوین بوون!

کاتی نه وینه بهم له بهر چاو ده ژیاپه وه... نه و کچوله لوانه م به و په نگه وه دهاته بهر چاوی خه یال... بیرم به نه خشین خۆشه ویستم په یوه ست ده بو، ترسیکی زور وهک میرده زمه قه لاجوم ده بو، ته زویک... وه کو برووسکه ی به هار له گیانم روو دهات... بورکانیکی ده خسته ده روونم... که یانی ده هژاندمه وه له سه ر لیتواری ده ریاییکی لیخنی و په سی خوم ده گرت هه، به گران خوم دوزیه وه، له و خه یال و بیرنالوژی و جه نجالیه رزگاریم بو، بیرم به کامه نده وه گیر بو وه، عه مه ری سلیمان له خه بالمدای بوشاییه کان بیان پر کردنه وه، جیتی نه و هه موو جه نجالییه یان گرت هه...!!

- کامه ندی دنیا دیت هی... دهسته پیای... له پ زبری... روو پر توندی و عه زم... خاوه ن هه لوتیست... کامه ندی خودان هه نگای نه له رزو نه له قاو!

وام بژ دهات نه گه ر هه موو کاره ساتی دنیا له م پیاه کویینه وه... ناتوان و وهی پت به ریده ن و نه ویش بی یهک و دوو ملیان ده داته بهر... پیشیان پت ده گری... به ئاسانی ریگیان بژ چول ناکا... وینه ی کامه ندی له گهل وینه ی عه مه ری سلیمانی لی تیکه لا و ده بوون، له ناوه وه خوم ده واندو ده مگوت:

- نه م دوو پیاه له زور لایه نه وه به کتری ده گرنه وه، له هه مان کاتیشدا له زورترین لایه نیش له بییک دوورده که ونه وه!!

- هه ردوویکیان ته مه نیان خوی له چل سالی ددها، نه و هپواره به له ژتیر دار به رووه کان... دنیا ته مه ند ه رووناک نه بو که مووی سپی سه رو سمیلتی کامه ند به دی بکه م... به لام لاجانگی عه مه ر دان و ماشیان تیکه و تیسو... چنه م مویتکی نه ستووری سپی دریش و هک رووناک له ناو شه وی سمیله کانی سه ریان هه لدا بو، عه مه ر مرزیه کی سه رگه رم و توو په بو، هه رچه نده سه رگه رمی و توو په و تووندیه که شی... له سه ر حه ق لی تاشکرا ده بو... به لام زور جار سه باره ت به و که لله رقه به ی تووشی گیرمه و کیشه ده بو... ده که و ته نیو توری نامه ردان و پیاه کانی میری و مام حاجی، له نه نجامیش نازاری ده چیت... زه رداویکی زوری ده رخواورد ده درا... دوو چاری هه لوتیستی وه هایان ده کرد که به ئاسته م ده یوانی لییان ده رباز بی!

نه مه عه مه ر... عه مه رم نه وها ده ناسی... به لام کامه ند... هه رچه نده لیتی وورد ده بو مه وه... له جوولانه وهی... له ناخاوتنی... له په فتاری... له گهل من و عه ولای هاوریم... هه روها له گهل روو داوه کانی ژیانیشی... وهام بژ دهات که نه م پیاه به هیمنی بیرده کاته وه... به هیمنیش له بابه ت ژیان و کاره سات و خوښی و ترشی و... تالی و سو تریه کانی... ده ویت... به هیمنیش شته کان یهک لا ده کاته وه نه مجا بریار ده دا... هه روها له سه ر بریاره که ی هه نگای رییک و پته وو نه له قاو ده نی!

رهنگه بېرسن:

- به لامل چوڼ نه وها زوو به زوو کامه نندت هه لسه نگانندو نه و جیگا دیارو پروونت بۆ دهست نیشان کرد؟

بۆ نه م پرسیارهش... هه نه مهنده ده لیم که نه مه بریاریکه و دلیم ناوی پی ده خواته وه... قه ناعه تم پیتی هاتوه... به لامل چوڼ و بۆچ؟ نه م پرسیارهش من له ئیوهی ده که مه وه و ئیوهش چوڼ وه لاملی ده ده نه وه... چوڼ خوڼان پیتی رازی ده که ن... نه وه ده که رپیته وه لای خوڼان!!

عه مه رو کامه نده هه رو وکیان دلپاک و به هه موو ئاره زوو و هه وه سیانه وه به ره و ئامانجه کانیان هه لمه تیان ده برد، هوی جیا وازی نیوان نه م دوانهش نه وه بوو که عه مه مرۆپیتی خورسکی پشت ره ق... وه که نه و دارو ده وه نه بوو که سروشت له نه ویل و زه نیرو شینک و دۆل و لووتکه ی جیا بلنده کان رواندوو پیتی و به تاوی باران گهش و ناسک و تیرو... به به هاریکی ووشک توندو سهخت تر ده بوو... به لامل نه و جوړه دارو ده وه نانه هه رگیز له بن نایین و شوین کویر نابنه وه و چاره نویری نه و رۆژو که ژانه ده که ن که دووباره سه ره هلبده نه وه و لق و پۆپیان گهش و به ره و رۆژ قیت بینه وه.

کامه ندیش وه کو مرۆپیتی خوینده واره و رو شنبیر... نه وه نده ی له ژیان ده زانی... نه وه نده ی تالی و تفتی دیسون... به پیتی تاقیکردنه وه کانی ژبانی پر ته قینه وه و ناسوره که ی... ده یزانی له کویتی دونیا به که مان وه ستاوه و به روون و ره وانی جیگای پیتی خوی دیاری ده کرد... نه و جا هه نگای دنا، نه م کامه نده م وه کو نه و دار به روو و پیره گویتزو دیدارو روال و کاژو که وه تانه ده هاته به رچاو که رۆژگار په نای داو، ره گیان نه وه نده له ناو جه رگی خا که که یان روو چوه... ماوه ی روانیان نه وها بۆ ره خساوه که به هه موو ره شه باپیک نه هه ژین و رانه قه نین... له گه ل هه موو وشکه به هاریکیش سیس نه بن و نه ژاکین نه م که له دارانه... ته نانه ت له لووتکه به رزه کانی... نزیک هه وره کانی... له ناو به فرو تۆف و کرپوه و زربانیس سه ریان هه ر به رزه که نه وه و روو بان له رۆژ ده که لی ناهین... هه ر بلندتر و به ره و ژوو هه لده کشین.

پیم سه یر بوو چوڼ به م نیوه شه وه کشوماته... له گه ل نه م هه موو رو داوه نادیارانه ی ناو میتشک و بیرم... له ناو نه و دیوو درنجانه ی ئابلووقه یان دابووم... چوڼ نه م دوو پیاوهم... عه مه رو کامه ندم به م رهنگه له به ر چاوی خه یال قییت بوونه وه؟... نه وها به ته وژم و ره وانی رژانه ناو گیانه وه!!... له گه ل هه ناسه خواردنه وه هه ناسه دانم... تیکه ل به وجودم ده بوون؟

نه م دوانه... به م شه وه درهنگه کشوماته... وه که دوو هاو پیتی نادیار... ریتگا کورته درتیه که یان به ره و هه وار له ته کما ده بری.

عه مه ر... له و به هاره ی سه فه ره که ی هه ولیترم له گه لدا کرد... روونتر خوی پی ناساندم، له و سه فه ره کاریکی وای تیکردم که بۆم نه کری به ئاسانی خۆمی لی جیا بکه مه وه، عه مه ر لیم بیوو به به شیک له و ژان و ژبانه ی له ناوه مه دا پیچی ده خوارد... گه رده لوولی هه لده کرد... بیوو به لایه نیکی گرنک له ئیهت ماته... به به شیک له و هویانه ی له پیناویاندا ده ژیام.

کامه ندیش... هه ر به و ماوه کورته... له ژیر قۆپه نی دار به رووه کان که عه ولای هاو پیتی مندالی کۆمه لیم... پیتی ناساندم، له و ماوه کورته نه وه ی له ده رووندا چه سپاند که نه ویش لایه نیکی گرنک له ژبانم پیک ده هینی و پیک ده خا... وه به بی نه م دووانه... دوور له عه مه رو کامه ندم... ژبانم وه که مانگه که ی سه ر لووتکه ی کاروخ... که ل و قرتا و ده بوو.

مام زانه ویر ده یگوت:

- خۆ... یه کدی ناسین... متمانه به یه کتری... هۆگری یه کتری بوونی که سان... په بیهندی بهو سات و کاته نبیه که پیکهوه دهژین!!

مام زانهو پیر له پشوودانه که ی رۆخ جوگه له که ی باتاس که له گه ل مام هه یه در به به کتر گه یشتنه وه، رووبه رووی خه لکه که ده یگوت:

- هه موو... هه موو دوو مانگ له گه ل یه کتری ژبا یین به لام هی وا هه یه... باب و با پیریشمان له گه ل باب و با پیری یه کدی له یه ک مه نجه ل له وه راون... به ده یان سال پیکه وه ژباون... که چی هیشتا ئیمه... من و هه یه در... له وان له یه کتری نزیکترین و باش تر یه کدی ده ناسین!

کامه ندیش... چۆنیه تی کامه ندیش... خۆ پێ ناساندنه که ی ئه و ئیواره کزه ی رۆخ جاده که... له و کۆبوونه وه کورته ی ژیر چه تری داربه رووه پیره کان... له مپیشکی مندا ده نگدانه وه... ته مه نیان له ده نگدانه وه ی رۆژانی ئه و ده رو دارانه... له ته مه نی ئه و که ژو کیتوو داربه رووانه پتر بوو... ئیتر چۆن ده توانم ئه م دوانه... ئه م دوو به شانهم له خۆم جودا بکه مه وه؟.

لووره و سه گوهر یکی دوورو درێژو نه پساوه له گونده بچکۆله که ی بنار شاخه که ی لیواری زار گه لی بهرز ده بوه وه، هیمنی ئه و دونیا یه ی ده شله قاند، ئه ولووره و سه گوهره پتر هوشیار یان کردمه وه، هینامیا نه وه هه ست کردن به چۆنیه تیم. سه گوهر هه تا ده هات ته شه نه ی ده کردو پهره ی ده سه ند تا کو گه یشته هه وار هکانی رۆخ چه مه که... تووله و تواری هه وار هکان... ئه وانیش هوشیار بوونه وه... هه ستیان به جوولا نه وه ی من کرد... به گوهر هالا ویان بۆ هینام... به لام خاوه نه کانیان زوو پێ حه سیان و هیدیان کردنه وه... له په لاماردان سستیان کردنه وه.

کاتی گه یشته وه هه وار گه ی خۆمان... دایکم له سه ر به رمالی نوێزه که ی چۆکی دادا بوون... له سه ر روو کړنۆشی بردبوو، که هه سستی به گه رانه وه ی من کرد... سه ری له سه ر به رمالی هه لپری و قییت بووه سه رچۆکان... دایگرتمه بهر شیلکه ی پرسیار:

- کورم... درهنگ گه رایه وه... بۆ؟

- شپړکو... داخوا عه ولا کوو بوو؟

- چی ده گوت؟

- له که نگییه وه لیتره یه؟

بۆچی خه بهری خۆی نه گه یاندۆته وه گوندو هه روا هۆمه ری باوکی؟

- بۆچ...

- چۆن؟

- کهنگی؟

منیش که هیشتا به ته وای له جه نجالییه که رزگاریم نه ببوو... هیشتا بیرم به کامه ند و عه ولا و رووداوو به سه رهاته کهان به سترابه وه... که هیتواره له ژیر داربه رووه کان بۆیان گپرامه وه... و گپژاوی هه رایه که ی سلیمانی و یاخی بوونه که ی عه مه ری سلیمان و هاوړپیه کانی... لولیان دابووم و له ناوه وه هه لیان ده گلۆفتم، له گه ل دایکم به کورته بریمه وه که له وه لامدا پیم گوت:

- دایه... به لئ... به لئ... عه ولا زۆر باشه... ده سستی ماچ ده کردی... ده یگوت ئه گه ر شه و درهنگ نه بوایه ده یگوت:-

ئۆدا.. ماندووه..

ههروهه له بهر ميسوانى ناوهخت.. دهنا ئاره زوى ئهوه بوو خۆى بهاويتته باوهشت... تامه زرۆى
ليستنه وهى دهسته كانت بوو... دايه گيان... عهولا وهههه دهگوت!!

وه پيتم گوت:

- بهلام بۆ پرسباره كانى ديكهت... به يانى به پيگاوه يه كه به كه به دوورو دريژى باست بۆ ده كه م...
وهلامت دهدهمه وه. دايكم تا ئه و كاته درهنگه ي شه وه له چاوه نواري مندا... بيدار مابوه وه... مملانييى
له گه ل بالى رهشى ئهستورى سيمورخى شه وه ده كرد، ئه وه م لا خۆش هات ئه گهر دايكم هه ر ته نها به
رواله تيش بى وا خۆى نيشان ده دا كه به وه لامه كورته كه ي من دلى ناوى خوار ديسته وه، هه ر به وه
هۆيانه شه وه هيمن تر بوه وه... ماوه يييك بى دنگ بوو... جار جار له ناو ئه و بى دنگيه يدا به ناسته م به لا دا
ده هات... ده بۆرژا... كه به لا دا ده هات به گورجى خۆى كييل ده كرده وه... چاوى ده كرده وه... سه بر يكي منى
ده كردو هۆشيار بيه كى په يدا ده كرده وه... ديسان پاش ماوه ييكي كه م ده ستى به بۆرژان ده كرده وه... وا
ديار بوو خه وه گه مارۆى دابوو... وه ك پۆره ههنگ تيبى وروژابوو، له پر سه رى لى به رزكردمه وه... به دهم
باويتشكيكى دريژ... له به ر خۆ به وه مرته ي ليوه هات:

- ئه وا جيگام له وى بۆ راخستوى... برۆ بخه وه رۆله... برۆ... پشوه خه ويك بكه... به يانى زو
ده كه ويته رى!

وه ده ست يكي بۆ لاي راستى خۆى جوولانده وه، به دهنگيكي گرى خه والو پيى گوتمه وه:

- خۆت باش داپۆشه رۆله... كه لا ويژ هه لا تووه... شه وه سارد بوون، ئه م ده و چه مه سارده، مرۆ ده بى
ئاگاي له خۆ بى... رۆله...!

له سه ر به رماله كه ي راكشا... جامه كه ي كيشايه سه ر لاق و زگ و شان و ملي... لبي بى هه ست بوو.
من... خه وم زرابوو... هه ر چه نده شه وه كردى و من كردم... خه و ليم ببوو به كو تره كيويلكه يه ك بۆم
نه ده گيراو كه وى نه ده كرا ساتييك به لاي چاوه كانم گوزه رى نه كرد، زو و زو گه وزم ده دا... ته نيشت گويم
ده كرد... خۆم ليك ده كيشاوه، كه له شم خا و شل ده كرده وه... چاوم ده نو قاندى... به هه ناسه ي دريژ دريژ
سيپه لكه كانم ده ده فين... بانگى خه وم ده كرد... به لام هه موو هه و و كو ششم له م روه وه داد يكي نه دا، خه و
ليم ببوو به ئاوات... له گه ل هه ناسه تونده كانم به ره و ئاسمان بالى ده گرت!

له سه ر گازی پشت لى راكشام، رووداوه كانى ئه و رۆژه م لى ده بوون به بار... ده بوون به كو ت و زنجيرى
زيندانسيه كان... وه ها له مل و ده ست و پام ئالا بوون و كه وتبوومه تو ريك به هيچ جو ريك لى بيان رزگار
نه ده بووم.

چاوه كانم له نا و جه رگه ي ئاسمانى شينى قوولى بى دوايى چه قاندى، ئه ستيره كانى دوستم ناسينه وه...
ئه و ئه ستيرانه ي له سه ر باني خانوه كه ي قه لاته پيره كه ي هه وليتر... له شه وه دۆزه خيه كه ي گو نده كه م هۆگر يان
ببووم، ئه و ئه ستيره دوستانه له گلينه ي چاوه كامدا دووباره ده بوونه وه... وه ك ماسى رهنگا و رهنگى
زيرين... زيوين... به فرين... له ده ربا ي چاوه كانم مه له يان ده كرد... شه يو لى ان ده دا... ئه وانيش منوو و هۆگرى
من بوون، له ناو ئه و ده ربا بى پايانه... ده يان روم و ده يان فراندىم و له ناو قوولا يى بى بنى ئاسمانى ئه و
شه وه... ئه م سه رو ئه و سه ربان بى ده كردم، ئه ستيره درسته كانم ناسينه وه... ديسان تيكه لى ان بوومه وه:

- ئه ها... ئه وه پيرو وه... ئه وى ديكه ش ته رازو وه!

- نهو هشیان ههوت براله ن... شهشیان تهرمی برای ههوتهمیان هه لگرتوو ه... نهو برا ههوتهمه یان که له فرمانیکی پیروژ گیانی به خشیوه!

- نهو هی دیشیان گه لاویژه... کاتی تهرزوی که ژه کان که چ ده بی... ده بیته پیشه نگی پایزی زهر د و پر دهر د، واده ی خه زان و گه لا پیزان... له گه ل ره شو رووتی ولاته که م ده ست پی ده کاته وه!!

- نهو شه قامه به رینه سپیبه روونا که ش... ریگای نهو پیاو چاک و پیغه مبه رانه بووه... که به هژیوه ده ده گه بشتن به خوداو په یامی ناسمانییان لهو ریگا فراوانه روونا که بو به نده کان دهر ژانده سهر زهوی!!

- له یل و مه جرووم به هیمنی پاریز بو به کتر ده بن... وادهو جی ژوانی نهوان... پایزی رهنگ زهر دو ناسمانی به رینه، بو به کتری بزهیان دهر کردو دهرهوشانه وه!

دایکم ده یگوت:

- به هاران له یل و مه جرووم لیک جودا دهنه وه، له یلی چاومه ست ره گه ل کۆچهران ده که وی... به ره و کویستانه کان هه لده کشی، مه جروومیش... مه جروومی شه یدا... له گهر میان... لهو دهشت و بیابان و گهر مه سپرانه... دیوانه و ویله... سه و دای عیشقی له یلای خوی ده بی!!

دایبیره بنه وشم... که شهوانی زستان... داستانی نه م دوو دلداره خوداییه ی بو ده گپراینه وه... ده یگوت:

- پایزان... لهو کاته ی گه لاویژ سهر هه ل دیتی... رهنگی زهر دی خوی ده خاته سهر دارو دهنه نی چیا... لهو کاته ی کۆچهره کان... له گه ل قازو قولینگان... له سهر لووتکه به رزه کان... له کویستانه کان کۆچ و کۆچاریان تیک دهنن... نشبو دهنه وه به ره و گهر میان ده گه ریته وه... له یلاش به ره و گهر میان ده جوولی... رووی گهش ده کاته وه... تامه زرزی دیده نی مه جروومه... مه جروومیش بهو عیشقه پیروژه یه وه له ناسمانه وه چاوه نواری خولیای پیشوازی دلداره که ی ده بی!!

له ناو نهو گولزاره به رینه ی نه ستیره کان ده گه رام، منیش خولیای دیده نی خۆشه ویسته کانم بووم... به دوا ی ناو اته رهنگا و رهنگه کانم... ناسمانی بی دوا بییم ده پیشکنی... نایشه گول و نه خشیینی خۆشه ویستم ده دۆزینه وه... وهک دوو گول نه ستیره له پیش چاوم دهرهوشانه وه، نایشه گولی هه قالی مندالیم... له دوو وهک تارماییکی روونا که له ناو نه ستیره کان خوی نیشان ددهام، گولی... هیشتا ههر زارۆکه فراژیه که ی جارام بوو، دهنگه ناسکه که ی پرده ی دلی ده لهر اندمه وه، وهکو جاری جاران بانگی ده کردمه وه:

- شیرکو... شیرکو... وه ره بچینه گه مان...

با به گرده که دا... هه ل بگه ریین...

بچینه ناو ره زان، بچینه زه ماوه ندی نه ورۆز...

وه دهنگه ناسکه که ی رهوانترو ناسکتر ده بوو... کاتی هه لی ده کرده گۆرانی و ناوازه شیرینه کانی... وهک بای شه مال له ته لی ههستی ددهام و دهر ژایه ناوه ندی گیانمه وه:

هه ی ناغا و ناغا و ناغه

بو م تیکه جه رگم داغه

مانگ له ناسمان راهه ستاوه

نه ستیران دهر یان لی داوه

باری خۆمه و لیم تۆراوه

نايشه گول و هكو پوژاننى مندالى لاسايى داىكى جه مالى ده كرده... به رووم ده گه شايه وه، له گه ل جريوهى نه سستيره كان رووى پتر ده پشكوت و دهره وشايه وه... كه م كه مه بالاي بلندتر ده بو... و دست و پلى سى تر و رووى خپتر ده بو، له بهر چاومدا ده بو وه كيژه شوخ و شهنگه كهى... ميوه پينگه يشتوه كهى كه ره كهى ته براوه، نه و شه وه نايشه گوليش له ناو ميترگى نه سستيره كان گه ش بسوه وه، كورپه يتيكى وه ك پوژتيكى بچكوله به باوه شه وه گرتبو... روزه بچكوله كهى به تين بون ده كرد... توندتر به سينگيه وه دهى قرساند... په ردى گوله سووره كهى روومه تى هله دهمزى... دم و ليوى ده ليستنه وه، له گه ل خومدا روزه رابوردوه كانى نه و كيژوله هاوپتيه م به سهر ده كرده وه و ده مپرسى:

- ده بين نايشه گول له گه ل عه زوى براى به چ گه يشتين؟

- ده بين شيخ قطب الدينى مل هوپ... و كورپه زه به للاحه كهى... ده بين نه م دوو بين دين و نابروانه... چ

په نديكيان به و كيژه پاكه خوشه ويستم كردين؟

ناهيكى توند هله دهمزى... چاوم له نايشه گول ده نالان... روونكى چاوه كانم تيكه ل به روونكى چاوى نه و ده بو، كورپه كهى سهر سينگى به روومدا ده تريقيه وه... چه چه سيبه بچكوله كانى له مه مكى داىكى گير ده كردن... ده مى به و كانى ژيانه وه دنا، نايشه گوليش بوم ده گه شايه وه و كامه رانى دايد پوژشى... ده ستي بو دهوروبه رى خوى... بو ناو ميترگى نه سستيره كان رايه ل ده كرد... چه پكيك نه سستيره زيرينى بريقه دارى له ناو گولى ده ستي كوده كرده وه... له و بهر زاييه وه به سهر مندا ده ييارانندن... ده يپزانندن و بلاوى ده كرده وه! نه و نه سستيرانه پتر روونكيان ده دايه نه و شه وه كشمات و هيمنه...!

- ده بين كورپه كهى نايشه گوليش... دروشم و ماكى ستم و زورداربه كهى شيخ قطب الدين و نووكى خه نجه ره كهى عه زوى خالى به سهر له شه ناسكه كه يه وه موز نه بين...؟ وهك نه و دروشم و ماكانه ي له نووكى رم و سونگى روزه گارو ميرو... ميري و زورداره كان... به له شى نيمه... خه لكى گونده جوانه كه مانه وه... جى شويى دياره؟

نايشه گول... له ناو رووى كورپه كهى... له سه ره خو هله دهمزى... بو ناوجه رگه ي ناسمانى قوولى بين دوايى هله دهمزى... كرده بو... ده توايه وه، له جيگاي نه ويش رووى خرو زهرد نه سمه رى نه خشينى ده لال... دروشميان له ميشكمدا تاشكرا ده بو... له دهورومدا رهنكي ده دايه وه... له ناو گلينه ي له يل نه خشينم ده دوزيه وه له ناو چاوى نه سستيره گه شه كان... نه و به رووم دا ده گه شايه وه... به هر پينج په نجه جريوهى ده كرد... بانگى ده كردم. به دهنگيكي نهرمى پر سوزو خوشه ويستى بانگى ده كردم:

- شيركو... وهره... وهره!

كورپه كه م... وهره... وهره...

ناهيكى كولم هله كيشا... تامه زروى رووى نه خشين بووم، چون مه جرووم تامه زروى گه يشتنه به له يل... منيش وهكو مه جرووم تامه زروى نه خشينم، ناره زرووم ده كرد هله كيشيم... بفرم... بفرم... تاكو ده گه مه ناو نه سستيره كان... له ناو نه سستيره كان بيگرمه باوه ش... له گه ل نه ودا تيكه ل به كاروانى نه سستيره كان بيم... له پيگا روونكه فراوانه كهى ناسمان بتاويمه وه... بيمه به شتيك له و رينگايه ي خوداو خه لكى ره شو رووتى ولا ته كه م به يه كترى ده به سستينه وه.

له ناو چاوى نه سستيره له يل، چاوه كانى نه خشين به كزى پرشنگيان ده داو بانگيان ده كردم:

- وهره... وهره...!

له بهر چاوی خه یالم... له لیل و نه خشین به کتربیان ده گرتنه وه... تیکه لای یه کتری ده بوون... ده بوون به یه ک... باوه شیان بۆ ده کردمه وه!

- نای چند ویل و سهرگهردانی گه یشتنم به نه خشین... ههروه کو سه وداو سهرگهردانی مه جروومی ویل... بۆ گه یشتن به له بیلایه که ی!!

- به هاران... له لیل و مه جرووم له بییک جودا ده بنه وه، له لیل ده گه ل کۆچهران... له گه ل قازو قولینگان... هۆیه به هۆیه به ره و کوستان هه لده کشن!

دایکم وه های ده گوت...!

پۆژیک لیم پرسیییه وه:-

- دایه گیان... بۆچ که گه لای سهره لدین... قازو قولینگ له کوستانان... رۆخ بیترمه به رزه ساف و سارده کان... به جی دین و به ره و گه رمیان ده گه رپینه وه... له لیل و مه جروومیش به بییک ده گه نه وه؟ وه پیم گوت:

- داپیره بنه وش که هه قایه تی نه و دوو عاشقه مان بۆ ده کا... وه ها ده لئ!.

دایکم پرسیاره که ی له بیر ده بردمه وه که ده یگوت:

- له و کاته ی له لیل و مه جرووم به بییک ده گه نه وه... هه موو دونیا پر ده بی له رووناک... تاریکی شه و وه ک دیو درنج... وه ک هه وره کان... په رت ده بی، مانگ و نه ستیره کان له بهر ریزی نه و به بییک گه یشتنه یان خۆیان به در ناخه ن... له ناو شه و قی رووناک ده توینه وه، دارو ده وه ن... گیا و گۆل... سه ر داده نوین و کرپوش ده بن، داره به رزه کان سه ریان داده نوین، زه وی ماچ ده که ن... خۆیان له بیر ده که ن، هه موو زینده وه رو گیانه له به ره کان ده که ونه جووله و به ئازادی و بی ترس وه سه ر زه وی ده که ون، کۆت و زنجیری دیله کان... که له پچه ی زه ندی گرتوه کان... شه ق و شلۆق ده بن، ده رگای زیندان و گرتووخانه و بیترکم و ته ویله و قه فه زه کان... له ریسمه ده چن و ئاوه لا ده بن.

دایکم... خۆی بۆ نه و لا و نه م لای ده هه ژانده وه به جوژه ئاوازییک وه کو لا و اندنه وه... به ده نگیتیکی نه رم ده یگوت:

- هه ژاره کان... هه ژاره کانی خودا... نه وانی له روحمی خودا ده گه رین... نه وانه ی برسی پاره نایتیکی ئاسمان... له و شه وانه ی که چاوه رپی به یه ک گه یشتنی له لیل و مه جروومیان تیدا ده کری... به بیداری و شه ونخوونی داده نیشن هه تا له و رووداوه پیرۆزه ئاگادارو به شدار بن... چونکی نه و که سه ی نه و شه وه به چاوی خۆی بیینی... هه ر مرازو ئاواتیکی هه بیی... هه ر خواست و پیویسته کی... هه ر ناته و او یه کی له ژیانیدا هه سستی پچ بکا... هه مووی بۆ دینه دی و ده سگیر ده بن... خودا جیه جیه کان ده کا!!

- دیله کان... ئازاد ده بن...!

- زنجیرو کۆتی زیندانییه کان... هه لده وه شپینه وه و ده شکین...

- ده رگای زیندان و به ندیخانه کان ده کریته وه...

- قه فه زه کان شیرازه یان شل ده بی و ده رگا کانیان ئاوه لا ده کریته وه!

- شالوورو مه ل و بالنده کان... ده نگیان ده کریته وه... ده ست ده که نه وه به ئاوازی ژیان!

له واییدا دایکم به دلساردی و له گه ل ئه یکی درپژ... ده یگوت:-

به لآم به فرمانی ناسمان، همموو ئه و کهسانه ی... همموو ئه و همژارانه ی له و شهو ودا بیدارن... کاتیک وهره ز دهین...وره بهرده دهن... خاو دهبه و... سهریان وه چوکیان دهکن... خه و گهمارویان ددها... تا لولوبان ددهاو، په پیتی عالی می خویان دهکاته وه، سهرده میک به ناگا دین... پرو وداوه پیروژه که پروی داوه و ته او بووه، له بیل و مهجرووم له بییک دهکله ی هاتوون.

خه لکه که... همژارکان... ئه وانه ی ئه و شهو و بیدار بوون... پتر سهریان به ئه ژتویانه وه دهقرسیتن... دهکشیتنه وه ناو عالی مه که یان... عالی می وهره سی و بی دهسه لاتی و خه وو خه یالات!

ههروه ها زینده وارو دیل و شالوورو ته یرو گیان له به ره به ند کراوه کانیش، دهرگای زیندان و قه فه زه کانیان لیک دهرتیه وه ئیستر مل دده نه وه مملانی و هه ول دده ن بۆ شکاندنی ئه و دهرگا و چه په رو تانووکانه... وهیوای پزگار بوون ساردیان ناکاته وه... هه تا بۆ به کجاری سارد دهبه وه.

- له سهرده می مندالیم دا؛ له گه ل منداله کانی گه ره ک... له دهره ی پورر بنه وش کو دهبوینه وه، قنیاتمان له خو دهری، پورری باسی ئه و شهو و زهنگه ی بۆ دهگپراینه وه و دهیگوت:

- له زهمانی بهری... له و شهو و ی له بیل و مهجرووم تییدا به یه ک دهگه نه وه... پیرویتییک له دهنگی باعه ی گویره که که ی و قیژه ی مریشک و ته یرو توار... له خه وی شیرین راده په ری، سه بر دهکا ئه و شهو و تاریکه بووه ته روژی پروناک، دونیا پر بووه له نور، گویره که که ی له سندنم و په تک نازاد بووه... به فرتک و هه لبه ز هه لبه ز له ناو میترگی باخچه که دا هه لده په ری و به دهره ی مانگای دایکی سوور ددها، مریشکه کان کردوویانه ته باله فره و له ناو په رژینه که دهرچوون... له دهره ی که له شیره که ی سه ما دهکن... بال لیک ددهن... به ناوازی خوش دهقوتین، که له شیره که ش وه ک سه ر له شکر به فش و فوری... له سه ر به رده ده ستاره که وه ستاوه... بانگ له دوا ی بانگ ددها، پیره ژن ودها لیک ددهاته وه که به ره به یانه، کسه له که له شیره و له مریشکه کان دهکا، په لاماری گویره که که ی ددهاو له نزیکترین لقه داریک دهیبه سستیته وه و دهکشیتنه وه ناو نوینه که ی و دیسان خه و دهیباته وه.

کاتی روژی راسته قینه ش هه لدی... پیره ژن له خه و به ناگا دی... ده بیینی گویره که که ی وه ک کوتر له سه ر ته و قه سه ری دارتوه پیره زه لامه که... هه ل نیشته وه، خه لکی گوند له پیروژن کو دهبه وه، مه لای مرگه وت هه زارو یه ک فتوای ناره و ددهاو هه زارو یه ک که م و کوری ددهاته پال پیروژنی ساده ی بی تاوان!!

مه لا بانگ دهکا:

- ئه و پیروژنه سه رناسنه... سیحریازه... جادوو که ره!

وه بانگ دهکاته وه:

- به قورعانی قه دیم... له و روژه ی هاتمه گوند و پیره ژن هیشتا تازه پییده گه یشت... من دهمزانی سیحریازه و جادوو که ره، چاوه کانی... به ژن و بالای... سیحریان لی دهباری!!

خه لکه که بییری ئه وه دهکه نه وه که رایکه ن و له پیره ژن دوور بکه ونه وه، گویره که که ش له سه ر پژیی داره بلنده که... یه ک بانگ و دووبانگ و سی بانگ دهکا:

- باع ع ع.....!

خه لکه که هه ول ددهن له و مهیدانه دوور بکه ونه وه... به لآم له و لاه... له دوور... له ناو ئه شکه وت و دۆله کانی چیا یه که ی پشت گوند... دهنگییک... دهنگیکی زولال و زه لام به رز ده بیته وه و بانگی خه لکه که دهکا:

- شهو... شهوی لهیل و مهجرووم بوو!!.

خه لکه که هیدی دهبنه وه و بهرکه وه سهیری مه لا دهکهن، مه لا خۆی له چۆنیه تی خه لکه که گیتل دهکا، پیره ژنیش به په شیمانی دهست له بییک ددها و گله بی له بهختی رهشی خۆی دهکا... که چۆن له و کاته ناوات و مرازی خۆی نه خواست و داوای ئیمان و بههشتی نه کرد؟.

ئهوجا مه لا پتر له پیره ژن ها ته پیتش و کهوته سه رزه نشت کردنی، ورووبه پرووی خه لکه که به سه ری داده شکاو به زویری و ئۆقره لی هه لگیرانی که وه ده یگوت:

- هه ی پیره ژنی سه ر ئاسن.. ئاخه هه ر نه بویه، ئاگاداری منت بکردبا.. و من مرازی خۆم هه روا بو توش.. مرازم ده خواست.. وه مه لا بهرکه وه ده یگوت:-

- به لām تو هه ر له هه ر ته ی لا ویته وه له گه ل من ریک نه ده که وتی!

پیره ژنیش... ده می به سترابوو... زمانی نه ده گه را.

داییره به وشم.. له دوا دوا ی حیکایه ته که ی ده یگوت:-

- رۆله کانم... ئه گه ر ئه من له جیاتی پیره ژنه که ده بووم... ده زانن چیم له خوداو لهیل و مهجرووم به ناوات ده خواست؟

ئیمه... منداله کانیش... به یهک دهنگ بانگمان ده کرد:

- چی... چی پورری گیان چیت ده خواست؟

ئه مجا پورینه وش... له سه ر خۆ ده یگوت:

- راسته له سه ره وه له سه ره وه ی هه موو داواییک... داوای ئیمانم ده کرد... به لām له ناو دلای خۆمدا پیتشی هه موو شتیک داوام ده کرد بیه وه کیژه چوارده ساله که ی کویتستان... له گه ل کور و کال و کیرکاری گوند ده چومه بیژی و هه ره ها داوای ته مه نیکی درتیشم ده کرد... ته مه نیکی وه ها که به هۆیه وه بمتوانیبا ئه وه نده چاکه و خیر و سه ساتات بکه م که خودا به یی پارانوه و واسیته ی لهیل و مهجرووم و... مه لا وشیح و میر... ریگای بههشتی دابام... به شکم کۆشکیکی زیرینیشی له وی پی ده به خشیم!

پوریم... به حه سه رته وه دهستی لیک ددها و ده یگوت:

- ئاخ... بو شه ویتی وه ها... ئاخ!

له پاشانیش پیی ده گوتین:

- رۆله کانم... مه سه له ییکی کوردی هه یه ده لئی... «ئه وه ی بو گوو که ری هه لده که وی بو راو که ری هه لناه وی».

له وه بیشدا ناهیتی توندی هه لده کیشایه وه. منیش له و کاته دا له دم چۆمی خه لیفان... له هه وارگه ی کاروانی رهش و پرووته کان... به هه ناسه بیکی توند... سیپه لکه کانم ده بو ژانده وه، هه ولیم ددها پشوه خه ویک بکه م... به لām خه و له په نا ئه ستیره کان خۆی لی شار دبوومه وه، سهیری ئاسمانم ده کرده وه، تیشکی ئه ستیره گه شه که له ناو ندی چاوم ده رواو چرۆی ده کرد، له گه ل خۆمدا ده مگوته وه ده مپرسی:

- کئ ده زانی... به شکم ئه مشه و... ئه و شه وه یه که... لهیل و مهجرووم تییدا به یهک ده گن؟

وه دیسان له ناو وه له خۆم ده پرسیه وه:

- به لām ئه گه ر له پر ئه و کاته داها ت که لهیل و مهجرووم به یهک بگه نه وه... نایا من چ ناواتیک

بخوازم؟

- نهخشین ناواتیکي گهوری دل و دهر وونه!

- یان ئه و ناوات و راز و نیازه زۆرو زهوندانهی که له ناو میشکمددا دهخولینهوه و نایه نه ژماردن؟

- یان ئه و کۆمه له ویست و نزا و دوعیایانهی... دایکم هه موو شه ویک له کاتی نوستندا... هه موو بهرهبه یان بییک له گه ل زهرده په پری رۆژه لات له سه ر به رمالی نوێه که ی... له گه ل هه موو پارووه نانیکي تال و وشکه کانی دهینیتته ناو ده می، له گه ل رۆژاوا ئه و ویست و داخوازیانه ی ئه و بۆ خه لکه په شوپروو ته که ی گوند و ئۆمه تی موحه ممه د... ده یان خوازی؟

- یان ناواتی په نگاوره نگ بۆ کۆرپه که ی نایشه گول به سینگیه وه قه رساندبووی... ئه و کۆرپه یه ی زهده ی سه تم و زۆرداری و برسیه تی و دره ندیی زۆرداره کانی وه کو شیخ قطب الدین و توفیق به گ و مودیر و حاجی و ده ست بره کانی میر بوو؟

- کام ناوات بخوازم؟

- له یل و مه جرووم چۆن ده توانم ئه م هه موو مرزانه ی من و دایکی کلۆلم... ئه و هه موو ویستانه ی خه لکه ره ش و روو ته که... به یینه دی و جی به جییان بکا؟

له ناو ئه و ده ریا به رین و شیلوه ی ناوات و خواستانه... له دوور له یه کێ له هۆبه کان ده نگیکي ناسک په رده ی گوئی دلی له راندمه وه، ده نگي ساوا بییک بوو... ده نگي کۆرپه بییک له وه رده سی ئه و شه وه سه خته هاواری ده کرد، ئه نعا... ئه نعا... نعا... دایکه ش لای لایه ی بۆ ده کرد... هه ولی ده دا ژیری بکاته وه... هیدی بکاته وه... لای لایه ی بۆ ده کرد و ده ی لاوانده وه:

لای لایه رۆله لای لایه

خوا بتپاریزی له خه م و به لای پیره دونیا یه

له گه ل بانگی ساواو دایکه که... دیسان هه ستم به وجودی خۆم کرده وه، له خۆم ده پرسى:

دایک و کۆرپه ش ملی ئه م ریگای گه مبه یان گرتۆته بهر؟

له هه ژمه تان له ناو نوێنه که م راپه ریم، چاوه کانم هه لگه لۆفتن، ده نگي سه گوه پیکي پچرپچر له بنار شاخه که وه هه لده ستایه وه. بالنده کان... چۆله که و قه ل و کۆتر له ناو هیلانه کانیا... له سه ر لق و که لی داره کانی چه مه چره که... ده ستیان به خویندن و جریوه جریو کردبوو، بالنده بچووه که کان که و تیبوونه هه و ل هه و ل و باله فرکی، له سه ر لووتکه ی دوو دیواری به رزی شاخه کانی زار گه لی عه لی به گ... قاسپه ی دوو که و به رز ده بوه... له و به ره به یانه ده نگي ده دایه وه... رکه یان بۆ په کتری ده کرد و به گه ف و چاوپراو به رامبه ر په کتری وه ستابوون... په کتریان تووره و سل ده کرد... زریکه یان ئه و ناوه ی پر کردبوو.

مانگ... له ناوه ندی ئاسمان هه تا ده هات په نگي سپی ده بوو و په نگه زه رده که ی ده چه وه و کالتر ده بوو، ئه ستیره کان له جریوه که و تیبوون... پرشنگیان له چا و پراپوو، ئاسۆی رۆژه لات له سه ر به رزایی و که پکه کان... به دریزی هه تا چا و برده کا... خه تیکي سپی کیشابوو... تاریکی شه ویکي دوور و دریز و پر مه یه تی بلا و ده کرد... له جیگای تاریکایه که ی چه تری سپی لئ هه لده دا... وه ک په وه کۆتریکی سپی زۆر و زه به ندی بی دوایی... له سه ر لووتکه کان... به دریزی ئاسۆی هه لده نیشت، شه یاییکی ساردی نادیار به سه ر هه واره کان تیده په ری... دار و ده وه نی له خه و راده کردو په رده ی بۆری شه وی له سه ر رووی سه وزی چه مه که و دارستانه کان هه ل ده کرده وه و لای ده دا... سه رکه لی داره به رزه کانی ده له رانده وه...

خه لکی هۆیه کانی دهخستنه جوولانهوه، خه لکه که له وهستانی شهوێکی درێژ و گران وه پهرس ببوون...
ئاواتیان ئهوه بوو زوو دوایی بهو کاروانه کزه که یان بێن... له ناو دهروونیان بانگیان ده کرد:

- بهسیه تی ئه ی شهو... بالی ردهشت له سه زمان لاده بهسیه تی تاریکی و وهستان... بهسیه تی
برسیه تی و نوستن!! وه به تامه زرۆیی چاوه نواری رۆژتیکێ نوێیان ده کرد.

چاوم له ئاسۆی رۆژه لات پر ببوون که دهنگی مه لا حه مید... پاله بهستۆی کونی گوێچکه م بوو:
ئه للاهوه ئه که بهر...

له چه ند شوێنیکێ دیکه ش... له ناو هۆیه کان... مه لا و پیاوه کانی خودا... بانگی خودایان ده کرده وه،
خه لکه که له سه ر نه ریت و رهوشتی باب و باپیرانیان... به پیتی ئه و بر واییه قائمه یان که:

له خودا به ولاره که سپیک ناتوانی بپته هاواریان... یان له ئازار و ده رده کانیان که م بکاته وه!

هه موو خه لکه که له سه ر چۆکان کرێنوشیان بردو روه و رۆژئاوا... به ره و به رزاییه که ی ئاسمان ده ستیان
پان کرده وه. دایکم لچکی به رماله که ی لیک کرده وه... ئه ویش رووی کرده قبیله و ماوه بیکی زۆر
له گه ل خودای خۆی مه شغوول بوو، کاتی نوێژ و نزا کانیسی ته واو کردن... رووی ده من کرده له سه رخۆ
گوئی:

- کورم... ده ی با خۆمان کۆیکه ی نه وه!

وه به گرانی له سه ر به رماله که ی کۆم بووه و به له نگی هه لستا به سه ری و به ده نگی بانگی راهیشت:

- به ته مای تو... هه ر به ته مای تو... یا ره به ل عاله مین!

جمو جۆل له رۆخ چه مه که و له ژێر داره پروه پیره کان... له هه موو هه وار و هۆیه کان... وه ک شلغه هه نگی
ده ستی پێ کرده وه، خه لکی کاروانه که ی ئیمه ش... پاش ئه وه ی له دوا ی مه لا حه مید جه ماعه تیان به ست و
فه رزی خودایان دایه وه و فه رزی به یانیان به جی هینا، له نزا و نوو که نووک و پارانه وه بوونه وه... به کۆمه ل
که وته مشووری خۆ کۆ کرده وه، هه ر که سه پر و پرچکه ی خۆی تیک ده نان... تیر و خورجه کانیان
دا گرتنه وه... خاوه ن گوێ درێژ و بیک سمه کان ده سه که پووشیکێ دیکه یان هاویشته جی ناخوری
ولا خه کانیان، پوور زولپخا و پوور ئه ستی و دایکیشم... چارۆگه کانیان له سه ر و ملیان قایم کرد، به ده م
فاتیه خه خۆندن و نزا کردن؛ بارگه کانیان تیک ده نان، مه لا حه مید... به رماله که ی لوول داو قه دی کرد و به
ئه سپایی هاویشتییه سه ر ملی، مام زانه و تیر و مام هه یده ر و عه له ئیخته و که سانی دیکه ی کاروانیش...
خۆیان گورج کرده وه که شه به قیش ئاشکرا بوو... رۆژی تازه تیشکه زێینه کانی له سه ر لووتکه به رزه کان
ده چه قانده ن... مییش و هه نگی و زینده وار و بالنده... که وته وه کارو په یدا کردنی بژیویان... کاروانه کانیان
ریزیان به ستبوو... له سه رخۆ ده جوولانه وه، خۆیان ده هاویشته ناو زاکی فراوانی گه لیه دیوه که.

که ده نگی هه راوه ژریای کاروانیه کان... بانگه بانگی پیره ژن و پیره میترده کان... گریه و پیکه نینی
ساوا و منداله کان... تیکه ل به ته قه و ره قه قه ی پێ خوستی سمی ولا خه کان ده بوو... ناوازیکی تیکه لا و و
گرو سه داییکێ کزی به خه لکه که ده به خشی... هه روا ناوازیکی تازه ی له ناو ده روون دا... ده پشکواندن و...
له گه ل هه نگانوان چرۆیان هه لده دا.

ئه و به یانییه... مام زانه و تیر... له ته ک مه لا حه مید دا بونه سه ر قافله و پیشه وه ی کاروانه که ی ئیمه،
مه لا حه مید سواری که ره که ی ببوو، به پیتی مام زانه و تیری پیاده لیبی ده خوری.

ئاو پیکم بۆ دوا ی خۆم دایه وه... بۆ هه وارگه ی شه وی رابوردوو... جی هه وارگه کان... پتر وه شاریکێ

ویران کراو دهچوو، سهودای شهوی رابوردوو... ئەو کابوسانەی لوولیان دابووم و ههناسهیان پێ تهنگ کردبووم... هیشتا له دهروون و مێشکدا رهنگ و دهنگیان دهدايهوه... مێشکیان کاس کردبووم، لهناوهوه لهگهڵ خۆمدا دههنگوت:

- کاروانهکە ئیمرۆمان... جیاوازی لهگهڵ کاروانی دوینییمان دا ههیه، کاروانهکە ئهم بهیانیه... لهکاروانی ئەو مشهختانه دهکا که له دواي کارهساتی گهوره... پهراگهنده و ویل و سهرگهردانی دهشت و دهر دهبن!

کاروانهکە ئهم بهیانیهمان ههشاماتیکی سهیر بوو، چهند ئەوهندهی کاروانهکە دوینی دهبوو، کاروانهکە ئیمه و کاروانهکە مام زانهویر و کاروانهکە دۆلی ئالانه... که لهلای بیتهینهوه هاتبوون... جگه لهسهدان پهراگهنده و گهڕیده و دهریهدهر که له چوار قورنهی ولاتهوه هاتبوون و له دهم چۆمهکه بهکتریان گرتوهوه... پێگای نان و ژبانیان بهرهو سنوور ههڵدهلووشت، دلم بهوه خۆش بوو که لهنا و ئەو کاروانانه کامهندم ناسی... کامهندی گهوره و بهپێز... بیرم به کامهندهوه گیر بووه، بهو هۆبهوه پتر هاتهوه هۆش خۆم و کاسی و ووریهکه دههات پهت بی... باری گرانی لهسهر وجودم لادهدرا... گورحییک کهوته لهشم... مێشکم دههاتهوه دۆخ و باری خۆی... روونتر دهبوو... گورجتر دهجوولایهوه.

لهزارگهلییهوه... ئەوسهری کاروانه درێژهکه لهبهر چاومدا دیاری نهدهدا، سهدان پیر و لاو... ژن و پیاو... مندال و ههزهکار... لهناو پێچهکان دهجوولانهوه... دههاتنه پیش و گهلییه دیوهکه لهسهرخۆ قوتی دهدان، کاتی ئهو ههشاماته م دهدی... ئەو کاروانه لهبهرچاو دهژیاوه که دایکم کاتی خۆی بۆی باس کردبووم، ئەو کاروانی له گرانییهکە دواي شهری گهوره... لهو دیوهوه بهرهو گهرمیان کهوتبوونه سهر روو، بهبێ دهستی خۆم... لهگهڵ خۆم منگهم دهکرد... بهکری گۆرانیهکە ئهو کاروانه وون بووه دهگوتوه که له دایکمهوه فیری بیووم:

هۆخالۆ رێبوار... خالۆ

رێگا کهم دووره

مهزلگا نادیار...

ههنگای دژوار...

هه کویتهوهری و پر له ناسووره

هۆخالۆ... خالۆ، سه لئ شیاوم

تین لئ براوم...

رێگا نازانم...

بۆ کویستان دهروم...

خه لکی گهرمیانم.

لهگهڵ گۆرانیهکه... ههزار و یهک خه یال راویان دهنام... غه ربییم هه لدهستا... له دهرووندا ناله ییکی بێ دهنگ... وهک جانوهه رێکی ترسینهر سهری دهجوولانهوه... وههسی له گیاندا دهچه قاندهوه، لهگهڵ خۆم دههپرسی:

- تاکه ئهم چۆنیه تیبیه تاله؟ کهی مهزلگا ده دۆزینهوه؟

کهنگی هه ندیک ناسووده دهبن؟

له رۆخ پرده ئاسنه که ی ناوه وهی زاری گه لی. . چاوم به عه ولای هاو پیم که وت، وهک هه لۆ... له رۆخ چه مه که... له سه ر که پکه شاخیکه بلند هه لئیشتبوو... که ئه ویش منی دیت هه لئستایه سه ری و ده ستیکه بۆ به رزکردمه وه. له کاروان جودا بوومه وه و به ره و لای عه ولای لام دا، عه ولای هاو پیم له سه ر به رده زه لامه که دابه زی... کاتێ گه یشتینه وه یه کدی... دهستی له ملم کرد... له به رخۆیه وه پرسى:

- ئه و!... ده رۆن... ها؟

وه هه ر له به رخۆیه وه گوئی:

- ده باشه... خواتان له گه ل...!

وه پاش که مێک وه ستان پیتی گوتم:

- ئاگات له خۆت بێ... رێگا بیکه دوور و سهخت و پر ئازاره!

ئاو پیم که له سه شاماتی کاروانه کان دابه وه و به ده م ئاهه لئیشانه وه رووم بۆ لای عه ولا وه رگیا یه وه و بێ دهنگ بووم.

- خه لکه که برسین... زۆر لیکراوه... بێ چاره یه... ئه گه ر رێگا یه که هه ر به ستیکه مردنیکه پیتوه بێ... ده بی هه ر خۆیان لێ بدهن!

عه ولا ئه وها وه لامی ئاهه که ی منی دابه وه و گوئی:

- به لام هه ر ده بی بزین... هه ر ده بی له و چۆنیه تیبیه تاله رزگاری بێ.

له گه ل ئه و قسانه ی... من به بی دهستی خۆم پتر دهستی عه ولا م ده گوئی و خۆمان له بیک هه لده سووی کاتێ دهنگی پێ خوستی کامه ند ها ته به رگو تمان که له رۆخ پرده که وه بۆ ده م چه مه که داده به زی... به هه نگاوی گورج بۆ لای ئیمه ده ها ته پیتش، هه ر دوو کمان به یه کجار روومان له کامه ند کرد... که لیمان نزیک بووه له به ر بزه بی که وه به ده نگیکه ی بلند بانگی کرد:

- خودا سه لامه تتان کا... ده لپی مائا وایی یه کجاری له یه کتری ده که ن! وه له پاش هه ناسه خوار دنه وه بیک گو تیه وه:

- به زاتی خودا... ئه ه... هه ر ئحمیکه و زۆری پێ ناچت له سه ر ئه م شاخه به رزانه یه کدی ده گری نه وه.

وه ده ستیکه ی بۆ لوتکه به رزه کان رایه ل کرد که له گه ل رۆژی ئه و به یانی یه رووناک و تیکه ل به ئاسمان ده بوون... به و هۆیه وه بلتدر ده ها تنه به رچاو، عه ولای هاو پیتش چۆن به روویکی گه شه وه پیشوازی کامه ندی ده کرد... بێ ئه وه ی ئاو پیم که له من بداته وه رووی قسه ی تیکردم و پیتی گوتم:

- خۆ پیتی ناوی جاریکه دیکه به یه کترتان بناسینمه وه!

دیتنی کامه ند ئارامیکه ی بێ سنووری خسته گیانم، هه موو ئه و خه یاله جه نجاله و هه موو ئه و جانه وه رانه ی ناوه ی ئالۆزو شیناومی وه ده رنان، ده روون و بیری هیدی کردمه وه، فه رامۆشیکه ی زۆری پێ به خسیم، له ناو ئه و هه ست و فه رامۆشیه دا له گه ل خۆم لیکم ده دابه وه:

- شه وی رابوردوو... له ژێر سیه ری دار به رووه پیره کان... وه کو ئیستا که... وه ها به روون و ره وانی کامه ند نه دیبوو، ئه و وینه یه ی له قسه و گف تو گو و ره وشتی دوینێ ئیوا ره ی له میشکما بۆم نه خشان دیبوو... له گه ل وینه ی راسته قینه ی ئیستا ی هه ر چه نده زۆر له بیک دووریان نابینم. به لام وینه ی ئیمیرۆکه ی زۆر به رین و زۆر فراوانتره، که به رامبه ری وه ستا بووم هه ستم به خۆ شه و بیستیه کی رۆله و باوکانه... قوتابی و ما مۆستایانه ده کرد.

-گفتوگۆ و تامی زاری کامه‌ند له گفتوگۆی باوکی ره‌حمه‌تی ده‌کردم! هه‌روا په‌رۆشی و جوولانه‌وه پر مبه‌ره‌بانیه‌که‌ی گه‌له‌ک له ره‌وشتی مامۆستا شه‌نگه ده‌چوو.

له‌گه‌ل پرسپاره‌که‌ی عه‌ولای هاورپیم به‌بێ ده‌ستی خۆم بانگم کرد:
- کامه‌ند گه‌وره‌ی هه‌موانه.

- هه‌ر چ فرمانی‌کی ئه‌و به‌منی بکا... هه‌ر فرمانی‌کی به‌منی هه‌بێ و له ووزدی من دابین... به‌چاوان جێ به‌جیبی ده‌که‌م. وه له‌ناو دلی خۆم دا به‌خۆم ده‌گوت:

- له‌و شه‌وه دوورو درێژو دژاره‌ی رابوردوو... کامه‌ندم ئه‌وها که‌وته به‌ر دڵ و ئه‌وها ناسیم که خه‌لکی دیکه له‌ بوارتیکی وا راگوزار و ئاسایی... مه‌گه‌ر به‌ ده‌یان سال... ئه‌وجا ئه‌گه‌ر یه‌کتیری ئه‌وها بناسن.

عه‌ولا ده‌ستی‌کی له‌سه‌ر شانم دانا، ده‌سته‌که‌ی تری خسته ناو ده‌سته‌کانی کامه‌ند... به‌سییان به‌ره‌و جاده‌ی قه‌یرتاوه‌که هه‌لکشاین، عه‌ولا... به‌ده‌م رێگاوه هه‌ناسه‌بیتیکی توندی هه‌لکشیاو رووبه‌رووی من گوتی:

- کامه‌ند... ئه‌وه ده‌زانێ... ده‌بێ تۆش بیزانی که منیش هه‌ر ته‌نیا شه‌وی‌کی دیکه‌م لێره ماوه!
وه به‌ بزیه‌ییکی گه‌شه‌وه رووی له کامه‌ند کردو... له‌به‌رخۆبه‌وه گوتی:
- سه‌ی شه‌و به‌سه‌ر ئه‌و شاخانه‌وه!

وه پاش چاوقوچانیتیک بێ ده‌نگی... به‌هیمنی گوتی:

- کۆمه‌لیک له هه‌واله‌کانمان گه‌یشته‌وه ته‌ کۆرک... ده‌بێ ئیمه‌ش وورده وورده بیانگه‌ین!
کاتی عه‌ولا ئه‌و خه‌به‌ره‌ی گه‌یاند، یه‌کسه‌ر بیرم بۆ لای دابکم چوو که دویتێ شه‌و له‌سه‌ر به‌رماله‌که‌ی راست بووه‌وه هه‌ر ته‌نیا بۆ ئه‌وه‌ی پیم بلێ:

- رۆله شێرکۆ... ده‌بێ مام هۆمه‌ر له‌ چۆنه‌تی عه‌ولا ئاگادار بکه‌ین!
وه رای سپاردم که:

- هه‌ر کاتی گه‌یشته‌وه گوند... پێش هه‌موو کاریک ده‌بێ خه‌به‌ری عه‌ولا بگه‌یه‌نیته باوکی... ئێ کوری خۆم باشه!!

وه دایکم پاش ئه‌و راسپارده‌یه... به‌ خۆشی‌یکه‌وه له‌گه‌ل خۆیدا مرته‌ی ده‌کرد:

- ئای هۆمه‌ر بزانی عه‌ولا لێره‌یه... بزانی عه‌ولا ماوه‌و ساغ و بێ خه‌شه... له‌ خۆشیاندا بال ده‌گری... هه‌تا خۆی ده‌گه‌یه‌نیتێ ئارامی لێ هه‌لده‌گیری. ئه‌وجا ئه‌هیکی دوور و درێژی ده‌خواردوه‌و و نووزه‌ییکی ده‌کرد و بۆی کر ده‌بوو.

منیش له‌گه‌ل ئه‌و نووزه‌که‌ی دایکم... دلم ته‌نگ ده‌بوو، به‌ خه‌یالی خۆم وام لێک ده‌دایه‌وه که هه‌بێ و نه‌بێ ئه‌ویش یادی گولیزاری خوشکه‌ جوانه‌مه‌رگه‌که‌م ده‌کاته‌وه، هه‌روا ره‌حمه‌ت بۆ ده‌سته‌خوشکه‌که‌ی... بۆ دایکی عه‌ولای هاورپیم وه‌رێ ده‌کا، له‌ دلی خۆمدا ده‌مگوت:

- تازه... مام هۆمه‌ر له‌کوی ده‌ستی به‌ کوره‌ وون بووه‌که‌ی ده‌گاته‌وه و که‌نگی چاوی به‌ دیدنه‌ی عه‌ولا رۆشن ده‌بیته‌وه؟

- تازه... عه‌ولا بوو به‌و که‌وه خورته‌ی که له‌سه‌ر که‌پکه‌ به‌رزه‌کان رکه ده‌کا... هه‌موو راوچییه‌ک

پینگای بۆ نابا!! وه بهبێ دهستی خۆم ئاهێکی گهرم و پر سۆزم دهخوارهوه، ئهم بيرانهم وهك برووسكه به مېشكدا تېپهر دهبوون، له بهر ئهوهی كامه ندمان له گهڵ بوو... رېم به خۆم نه دا پتر تېكهڵ بهم بېرو لێكدانهوه كت و پړانه بېم... يان لهو هه موو ويستهی ئه و كاته م دوور بكه ومه وه، سه رتېكم بۆ كامه ند هه لېری و وهكو به وئ لېی بېرسم:

- ئه دی ئه توو؟

- ئه دی ئه من... من چ بكه م وچ ده كه م؟!.

كامه ند... وهكو ئه وېش له روانینه كه ی من گه بېستې... بزه بېتکی بۆ كردم و تاكو به هېمنی گوتهی:

- من... كاری دېكه م هه ن... روه و جینگایېکی تر ده رۆم!

پاش وه ستانېکی كه م قسه كه ی وه ها ته او كرد:

- به لّام له ئه نجامدا هه موومان به كتری ده گرېنه وه!

له گهڵ ئه و قسه یه ی كامه ند... تارمایی كامه رانېتیک له سه ر پووی عه ولای هاو رېم دیاری ده دا، چاوه كانی پتر گه ش ده بوونه وه... ئه وېش سه رتېکی هه لېری به رز... به رز... زۆر بَلند ده پروانی... وهكو له سه ر لووتكه ی به رزی شاخه سه ركه شه كان... يان له قوولایې ئاسمانی بێ دوايی... چاوی له شتېك گېر كردې... كه له بهر چاوی من بزرو ناديار بێ، ئه وها... كه له پووی عه ولا وورد ده بوومه وه له دلای خۆمدا هه زار و به ك بېر و نازار و ئاواتم له دل ده پروان... چرۆيان هه لده دا و ده كه وتمه شی كردنه وه ی ئه و بيرانه، له ناوه وم له گهڵ خۆم دا ده دام:

- ئای هاو رېتی خۆشه ويستم... ئای هاو ته مهن و هاو گه ره ك و هاو گوندم...

ئای عه ولا چه ند هه قانېکی به رتیز و خۆشه ويستی هه مووان... چه ند لاوېکی راست و فېداكاری!

له گهڵ خۆم به لېنم پېده دا كه:

- مه رچ بێ... به ته نیا به جېت نه هېلّم... شه رت بێ منېش بۆ ئه و به رزايېانه ته كان بده م... به و هه ورازانه هه لېگه رېم... كه ته و كامه ند و هاو رېتېبه كانی دېكه مان... هۆگري بوون... ئه شقی بوون... به هه موو نرختك ده تانه وئ بگه ن به و عېشقه .

وه به بێ دهستی خۆم سه رتېكم له لووتكه كان هه لېری و تا چاوم له رۆژ ده چه قاندم... له گهڵ خۆم ده مگوت:

- به لّی... هه لّۆ... جینگایان سه ر تۆپكه ی شاخ و كه پك و هه وراز و هه لّدیر و بَلندايی ئاسمانه!

زارکی فراوانی گه لی... كاروانه درېژه كه ی قووت دابوو... تاك و تووك... پياده و شه كه ت پېر و شهل و سه قه ت... له ته ك ولاخی له رو بێ تووك له دواوه كه له شیان له دو خۆ ده كېشا و به هېواشی ده چونه پېش، هه ولېيان ده دا... تېنېيان ده دا به به رخۆ تاكو بگه نه رتزی كاروانه كه، دوو داراشی گه وره له ئاسمانه وه با لېان لېك ده دا... وهك فرۆكه به سه ر كاروانه كه وه ئه م سه ر و ئه و سه ری گه لېبه كه یان ده كرد.

قه بۆقه بۆی چه ند نېره كه وېك له و به ر و له م به ری دیواری شاخه كان ده نگیان ده دا به وه و تېكه لّ به هاششه ی ناوی رووباره رسته كه و پې خوستی كاروانه كه ده بوو. نېره كه وه كان... له پر فجووقیان كرد... بۆ ناو ئه شكه وته كان هه لفرېن... وهكو چاویان به داراشه كان كه وتبێ و له ترسی ئه وان په نایان بۆ ئه شكه وته كان بردېن.

كامه ند... به تېژی چاوی له داراشه كان برېن، كاتې كه وه كان به ره و ئه شكه وته كان هه لفرېن، كامه ند

سه بریکی عهولای کردو رووی گوازتهوه لای من و بزهبیکی بۆ کردم.
 له گهڵ عهولای هاوړیم دهستمان هاویشتهوه ملی به کدی، کاتن له گهڵ کامه ندیش مال ناواییمان لئ
 دهکرد... ئه و دهستیکی له لاشانم دا... به واتاییکی پته و پر بروایی گوتی:
 - خه م مه خو... حه ق جیگای خو ی هه ر ده گری... جا ئیمرۆ یان سبه ی... نزیک یا دوور... زوو یان
 درهنگ... ده بی ئه م باره چه وته و ناله باره به باریکی تر بگورری... به باریکی چاکتر.
 چاوم له چاوه بریسکه داره کانی عهولا ئالابوون که دهیگوت:
 - ده بی... هه موو شتیکی وه کو ئیتمه ده مانه هوی... ئه وها راست و دروست بی و بیته وه دۆخی ره و ا و
 سروشتی خو ی.
 - ده بی هه موو چه وتی و خوارو که چییک راست بکریته وه... له نگه رو ته رازووی ژیان ئه وها به که چی
 نه میته وه!

وه له گهڵ بزهبیکی تاله وه رووی له کامه ند کرد و پرسى:
 - چۆن ریک ده که وئ دنیا به به ره واژی بسوورئ؟
 وه سه بریکی بۆ کامه ند هه لپری و له به ر خو به وه گوتی:
 - ئه مه ده رسیکه کامه ند فیری کردووم و بروایی قائم پتی هه به .
 وه دووباره ی کرده وه:
 - هه رگیز نابئ دنیا به به ره واژی بسووریتته وه!
 وه رووی وه رگتیرایه وه لای من هه تا له منیش به رسیته وه:
 - ئیتمه ش له کۆمه له که مان په یان و برواییمان وه ها نه بوو؟
 منیش هه ر ته نیا ئه وه نده م بۆ کرا به هیمنی سه ر به ه ژینم و پتر بچمه ناو قوولایی چاوه تیژه کانی
 عهولا.
 کاتن له گهڵ کامه ندیش به جیمان هیشت و به هه نگاوی به رین و گورج ملمان به رپتگاوه نا، له گهڵ
 خو م به ریم ده کرده وه:
 - چاوه کانی عهولا وه کو روژانی قوتابیه تی... گهش و بریسکه دار بسوونه وه. وه خو شه ویستییه کی
 گه وره و زۆرتری عهولام له ناوه ند دل دا بۆ چه سپا.
 کامه ندیش ناوړیکی میبه ره بانانه ی لئ دایه وه و دهستیکی بۆ به رز کرده وه!

دهزگای چاپ و بلاوکردنه وهی ئاراس

ههتا ئیسته ئهم کتیبانهی خواره وهی بلاوکردنه وهه

- (۱) هه لکه وتی دیریکی له کوردستاندا. دانانی: حوسین حوزنی موکریانی.
- (۲) سه روا. دانانی: د. عهزیز گهردی.
- (۳) ژنی کورد بهسته مه دوره دراوه. دانانی: د. کوردستان موکریانی.
- (۴) الحرب الكردية وإنشقاق ۱۹۶۴. تألیف: دیفید ادامسن و جرجیس فتح الله.
- (۵) رحلة الى رجال شجعان في كردستان. تألیف: دانا ادامز شمادت. ترجمة وتعليق: جرجیس فتح الله.
- (۶) جمهورية مهاباد - جمهورية ۱۹۴۶ الكردية. تألیف: ولیم ایغلتن الابن. ترجمة وتعليق: جرجیس فتح الله.
- (۷) كردستان أو الموت. تألیف: رینییه موریس. ترجمة وتعليق: جرجیس فتح الله.
- (۸) كرد و ترك و عرب. تألیف: سی. جی. ادموندز. ترجمة وتعليق: جرجیس فتح الله.
- (۹) طريق في كردستان. تألیف: آی. ام. هاملتن. ترجمة وتعليق: جرجیس فتح الله.
- (۱۰) ئهدهبی رووسی و کیتشهی پاستیرناک. دانانی: د. مارف خه زنده دار.
- (۱۱) له پیتناوی راستی و کورد و خانییدا. دانانی: محهمه دی مه لا که ریم.
- (۱۲) کۆچی سوور. رۆمانی: حهمه که ریم عارف.
- (۱۳) مساهمة علماء كردستان في الثقافة الاسلامية. تألیف: محمد زکی حسین.
- (۱۴) له کوردستانی عیراقه وهه ههتا ئه وهیری چۆمی ئاراس. نووسینی: مورتهزا زه ره بخت. وهرگیترا نی له فارسییه وه: شه وکته شتیخ یه ز دین.
- (۱۵) فه ره نه نگی کوردستان. دانانی: گیوی موکریانی.
- (۱۶) خاک و کیتشهی مان. رۆمان: عهزیزی مه لای رهش.
- (۱۷) امارة بهدینان الكردية. تألیف: صدیق الدملوحي . تقديم: د. عبدالفتاح علي بوتاني.
- (۱۸) المجتمع البشري لماذا يشبه مستشفى المجانين...؟. تألیف: مسعود محمد.
- (۱۹) جوایهز. به ره مه می نۆ شاعیری هه ولتیری.
- (۲۰) نه خشهی رۆتانی ریتزهی کار له زمانی کوردیدا. ئه ندا زیار د. شتیرو کۆ بابان.
- (۲۱) زریزهی زتیرین. دانانی: محهمه د صالح ئیبراهیمی.
- (۲۲) شتیخ رهزای تاله بانی شاعیری گه وهی خۆره لاتی ناوه راست. دانانی: ئه حمه د تاقانه.
- (۲۳) خۆبیوون و شۆرشی ناگری. دانانی: رۆهات ئالا کۆم. وهرگیترا نی: شوکور مسته فا.
- (۲۴) عه بدوره زاق به درخان. دانانی: جه لیلی جه لیل. گۆرینی بو کوردی باشوور: شوکور مسته فا.
- (۲۵) القومية الكردية و د. عبدالله جودت في مطلع القرن العشرين. تألیف: مالمیسانژ. ترجمة: شوکور مصطفي.
- (۲۶) کۆمه لناسیی گه لی کورد. دانانی: مارتن فان بروویین سن. وهرگیترا نی: شوکور مسته فا.
- (۲۷) هه لبرژارده کانی کوردستان. دانانی: به دران ئه حمه د.
- (۲۸) تنوع الكرد في العراق - مدخل الي السياسة. تألیف: سامی شورش.
- (۲۹) هه له بجه - کاره ساتی کیمیا بارانی سالی ۱۹۸۸. دانانی: هه ورامان عه لی توفیق.
- (۳۰) گالته به چهک. رۆمان - نووسینی: جیمس ئۆلدرج. وهرگیترا نی: د. عهزیز گهردی.
- (۳۱) له مۆرکه تایبه تیبه کانی ریتزمانی کوردی. دانانی: د. شتیرو کۆ بابان.
- (۳۲) به ره و ریتزمانی کوردی، به ره و زمانی نووسین. دانانی: د. شتیرو کۆ بابان.
- (۳۳) نادرنامه ی ئه لماس خانی که له ویر. ئاماده کردنی: شوکور مسته فا.

- (٣٤) نظام الأناضول الشرقية. تالیف: اسماعیل بيشکچی. ترجمة: شکور مصطفى.
- (٣٥) سینتاکسی رستهی کوردی. د. کوردستان موکریانی.
- (٣٦) فهرهنگی شارهزور. کوردی- ئینگلیزی. دانانی: د. شهفیق قهزاز.
- (٣٧) الصراعات الدولية. تالیف: محمد احسان رمضان.
- (٣٨) مهلا مهحمودی بایهزیدی بهکه مین چیرۆکنووس و پهخشانونوسی کورد. دانانی: د. فههاد پیریال.
- (٣٩) گیتی زیندهوهر. دانانی: عهلاهه دین سهجادی.
- (٤٠) میژووی پهخشانی کوردی. دانانی: عهلاهه دین سهجادی.
- (٤١) دیوانی شیخ رهزای تاله بانی. ئاماده کردنی: شوکور مستهفا.

ئهم کتیبانهی خواره وهش بهرپوهن

- (٤٢) کردستان ودوامه الحرب. تالیف: محمد احسان رمضان.
- (٤٣) رۆمانی ریگا. دانانی: محهمه د مهولوود مههم.
- (٤٤) مقالات حول القضية الكردية. تالیف: فوزي الأتروشي.
- (٤٥) حیاتی الكردية أو صرخة الشعب الكردي. مذكرات: نورالدين زازا.
- (٤٦) بۆ کوردستان. دیوان: ههژار موکریانی.